

با بازدید میلیونی از بیست و یکمین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران رقم خورد

پایان خوش جشن کتاب

مراسم اختتامیه بیست و یکمین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران، بیست و دوم اردیبهشت ماه در حالی در مصلى بزرگ امام خمینی (ره) برگزار شد که هنوز انبوه بازدیدکنندگان در راهروهای شبستان و سایر سالن های نمایشگاه به چشم می آمدند. در این مراسم که با حضور رئیس مجلس شورای اسلامی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی و جمعی از ناشران برگزیده نمایشگاه برگزار شد، دکتر غلامعلی حداد عادل رئیس مجلس شورای اسلامی ضمن تبریک میلاد باسعادت حضرت زینب (س) گفت: «نمایشگاه، امسال برای بار دوم در مصلى برگزار شده و می توانیم بگوییم که جا افتاده و مردم محل جدید را پذیرفته اند. وی با بیانی طنزگونه در ادامه گفت: «سال گذشته در پاسخ به برخی انتقادات نسبت به برگزاری نمایشگاه در مصلى گفته بودم که هر کفش نویی روزهای اول پا را می زند. امسال این کفش در این پا جا افتاده است!» رئیس مجلس شورای اسلامی که پس از مراسم اهدای جوایز ناشران برگزیده سخن می گفت، افزود: «نمایشگاه کتاب تهران، ترکیبی از دانش و معنویت است. مصلى را قبل از نمازخوان ها کتابخوان ها افتتاح کردند. وقتی به نمایشگاه می آیم از دیدن جمعیت انبوه مردم و شور و شوق آنها به وجد می آیم و از اینکه به ملتی تعلق دارم که تا این اندازه به کتاب علاقه دارند، به خود افتخار می کنم.»

نمایشگاه کتاب، میزبان رهبر فرزانه انقلاب

کتاب مدیریت مکانیک. در غرفه بعدی هم کسی نیست، اما آقا کتاب هایشان را نگاه می کنند. در غرفه «مهربان نشر» خانمی بلند می گوید: «سلام حضرت آقا، بسیار خوشحالم که شما را می بینم. البته اینجا غرفه ما نیست، اما از اینجا اجازه گرفتم و آمدم. من فریده مهدوی دامغانی هستم.» آقا می گویند: «آهان، چطورید؟ بابا خوب اند؟» خانم مهدوی درباره کتاب هایی می گوید که به تازگی در حوزه دین چاپ کرده است؛ یک کتاب درباره حضرت امیر (ع) و دیگری درباره حضرت زهرا (س). در انتشارات ارتش، کتاب «در کمین گل سرخ» درباره شهید صیاد شیرازی را روی پیشخوان گذاشته اند. آقا کتاب را با دقت ورق می زنند. عکاس ها سعی می کنند عکسی از ایشان بگیرند که جلد کتاب هم در آن پیدا باشد. غرفه دار «یادواره کتاب» فرهنگ های فارسی و انگلیسی را نشان می دهد. چند لغتنامه تخصصی هم هست که معرفی می کند. مطالعات تطبیقی آموزش و پرورش کتاب دیگری است که درباره اش توضیح می دهد. آقا لغتنامه ها را یکی یکی نگاه می کنند. مسئول غرفه «یاران» قبل از رسیدن آقا می گوید: «تا به حال هر وقت آقا به غرفه ما آمده، من با ایشان آذری حرف زده ام.» اینها را هم به آذری می گوید. وقتی ایشان به غرفه می رسند، کتابی از مرحوم شهریار را نشان می دهد و می گوید: «پورول میسوز آقا جان؛ خسته نباشید. می پرسند: چی چاپ می کنید؟ وقتی توضیح می دهد، آقا هم به زبان آذری سؤال می کنند. کتابی به نام «مولانا ملا محمد فضولی» و کتابی درباره مشروطیت که عکس ستارخان روی جلد آن است را به ایشان می دهد. انتشارات «پاز» هم کتاب هایی از جمله دیوان شهریار را به زبان آذری منتشر کرده است. مدیر آن با ذوق و شوق و به آذری سلام و علیک می کند. آقا کتابی از ناظم حکمت را می بینند و چند بیت از شعرهایش را می خوانند. در غرفه «هرمس» آقا درباره کتاب ها از مسئولان غرفه چیزهایی می پرسند. یکی از متصدیان غرفه، فهرست انتشارات را می دهد و شاهنامه ای دوجلدی در قطع رقعی و با کاغذ پوستی را نشان می دهد و می گوید: «آقا قابلی ندارد.» آقا بر نمی دارند. غرفه دار می گوید: «دوست دارم این کتاب را از ما قبول کنید.» همراهان آقا کتاب را می گیرند و تشکر می کنند.

ادامه در صفحه ۲

صبح روز یکشنبه ۲۱ اردیبهشت ۱۳۸۷، هنوز درهای سالن های نمایشگاه را باز نکرده اند و عده ای از مردم، به خصوص شهرستانی ها که زودتر رسیده اند، پشت درها منتظرند و گروه هایی که برای تدارک بازدید رهبر معظم انقلاب به نمایشگاه آمده اند، آماده می شوند. عکاس ها و فیلمبردارها دوربین هایشان را کنترل می کنند. محافظ ها آماده اند و وارد سالن شبستان می شوند و حدود یک سوم سالن را برای بازدید رهبر انقلاب آماده می کنند. قرار است بازدیدکنندگان نمایشگاه کتاب، همزمان از سالن های دیگر بازدید کنند. این حاشیه نگاری، حاصل کتاب گردی در آخرین روز نمایشگاه کتاب است و حاصل بازدید سه ساعته و غرفه به غرفه رهبر انقلاب از این نمایشگاه. خودروی رهبر انقلاب، جلوی در سالن شبستان می ایستد. عکاس ها و عده ای از غرفه دارها جلو می روند و پشت شیشه ها منتظر ورودشان می مانند. ایشان همراه محافظان وارد سالن می شوند. محمدحسین صفارهرندی، وزیر ارشاد و محسن پرویز، معاون فرهنگی او و دیگر مسئولان وزارتخانه به استقبال ایشان می آیند. آقا با همه احوال پرسی می کنند و وارد محوطه غرفه ها می شوند. رهبر انقلاب از وزیر ارشاد چیزهایی درباره نمایشگاه کتاب امسال و جزئیات برنامه ها و... می پرسند و صفارهرندی توضیح می دهد. غرفه داری از دور با ایشان سلام و علیک می کند و خوش آمد می گوید. بازدید از غرفه «انتشارات مدبر» شروع می شود و کتاب هایی که این انتشارات در حوزه تاریخ چاپ کرده است؛ تاریخ دوران معاصر، «رضاخان میرنچ»، «عاشقان بدون صبح»؛ غرفه دار کتاب هارانشان می دهد و آقا درباره برخیشان می پرسند. در غرفه جهاد-دفتر خدمات تکنولوژی آموزشی جهاد- کسی نیست. یکی از غرفه دارهای دیگر خود را به غرفه می رساند و توضیح می دهد که بیشتر کتاب های این غرفه در باره آموزش کشاورزی است. گسترش علوم پایه «غرفه دیگری است که رهبر انقلاب از متصدی آن می پرسند: آقا چی چاپ می کنید؟» غرفه دار می گوید: کتاب های دانشگاهی. صفارهرندی ادامه می دهد که کار اینها بیشتر تولید کتاب های آمادگی برای آزمون فوق لیسانس است. در غرفه نورعلم کسی نیست. آقامی پرسند: هنوز نیامده اند؟ انتشارات «توربخش» هم پر از کتاب های آموزشی است. آقا یک کتاب پزشکی را می بینند و بعد یک

یادداشت

غلامرضا امامی

ساحل بهانه ای است رفتن رسیدن است

آن که امروز از مصلى می گذرد، خانه ای خالی می یابد که مهمانان رفته اند به سفری دور و دراز... آن روزهای خوب و خوش به پایان رسید. دیگر از خنده کودکان و از جوشش جوانان خبری نیست.

مصلى ساکت است. چون کهنسالی لب فرو بسته تا سالی دیگر از سویدای دل فریادی بلند سردهد. اما در سینه مصلى سخن هاست، بر زمین آن نقش گام هایی است استوار که از این سو به آن سو به جست و جوی یار، در پی کتاب می جهند. هزاران تن مهمان این زمین شدند، از هر سو آمده بوده بودند، از کرانه های خلیج همیشه فارس تا خزر پرخروش. از ارس تا الوند، از هر گوشه و کنار ایران، مصلى میزبان مهمانانی بود که رنج سفر بر خویش هموار کردند و شبانگاه با بسته هایی پر از کتاب به خانه بازگشتند.

آن که ایرانی است در هر کجا که باشد، به خویش می بالد که هزاران تن بر سر سفره کتاب حضور یافته اند؛ بیش از چهار میلیون...

۸

کتابخانه

شنبه ۲۸ اردیبهشت ۱۳۸۷
۱۱ جمادی الاولی ۱۴۲۹، ۱۷ می ۲۰۰۸
شماره ۱۳۱، پیاپی ۷۸۲
۲۴ صفحه، ۲۰۰ تومان

ISSN:1029-3345

صاحب امتیاز: خانه کتاب

سردبیر: پدram پاک آیین
نشانی: خیابان انقلاب اسلامی
خیابان برادران مظفر جنوبی، کوچه
خواججه نصیر، پلاک ۱۰، طبقه چهارم
تلفن: ۴-۶۶۹۶۱۵۱
سازمان آگهی ها: ۲۲۲۵۵۲۴۶
چاپ: ایرانچاپ

www.ketabehafteh.ir

فروش الکترونیک ۴ میلیارد تومان کتاب

حدود ۴ میلیارد تومان کتاب از زبان راه اندازی بن الکترونیک کتاب در سراسر کشور فروخته شده است.

مدیر عامل خانه کتاب با بیان مطلب بالا افزود: در نمایشگاه کتاب امسال مجموعاً ۲ میلیارد و ۱۳۴ میلیون و ۵۰۳ هزار و ۵۴۶ تومان کتاب از طریق بن های الکترونیک کتاب و کارت های بانکی عضو شتاب فروخته شد. به گفته علی شجاعی صائین، از این مبلغ ۷۷۹ میلیون و ۲۱۴ هزار و ۸۵۸ تومان از طریق کارت های الکترونیک کتاب و ۱ میلیارد و ۳۵۵ میلیون و ۲۸۸ هزار و ۶۸۸ تومان از طریق کارت های بانکی عضو شتاب فروخته شده است.

به گزارش فارس همچنین از ۱۴ مهر ماه سال گذشته - که بن الکترونیک خرید کتاب راه اندازی شد - تا قبل از برگزاری نمایشگاه کتاب مجموعاً ۱ میلیارد و ۸۶۸ میلیون و ۸۵۶ هزار و ۴۴۱ تومان کتاب از طریق این کارت ها در سراسر کشور فروخته شده است.

ما در فارسی، متاسفانه در هنر قصه نویسی عقیمیم؛ در این هیچ شکی نیست. انصافاً اگر ما به قصه های فارسی نگاه کنیم، خواهیم دید که از خیلی از شیوه های هنر عقب تریم؛ در حالی که وقتی از سینما عقب باشیم، می گوئیم سینما یک هنر وارداتی بود؛ اما قصه که یک هنر وارداتی نبود. به فردوسی نگاه کنید، ببینید چه قصه ای سرورده است. شاهنامه فردوسی از لحاظ قصه سرایی، واقعاً فوق العاده و بی نظیر است؛ در حالی که او نمی خواسته آن بیچ های هنری یک رمان را هم مراعات کند؛ می خواسته مثلاً حماسه ای را بسراید؛ اما در عین حال در قصه سرایی واقعاً بی نظیر است. ما وقتی که فردوسی را در هزار سال پیش داشتیم، حالا باید چگونه باشیم؟ حالا باید هزار سال بالاتر از فردوسی باشیم؛ در حالی که این طور نیستیم و از لحاظ قصه نویسی خیلی خیلی عقب هستیم!

متاسفانه در داخل کشور این کار نشد. البته بعد از انقلاب، همین جوانان، همین آقایانی که الان الحمدلله چند نفرشان اینجا هستند، هر کاری کردند، همین ها کردند؛ والا قبل از انقلاب را که ملاحظه کنید، جز قصه های «آل احمد» و چند نفر دیگر - که حالا نمی خواهیم اسم بیاوریم؛ قصه نویسی هایی هستند که همه اینها را می شناسند و البته کارهای کوچکی دارند - قصه بلند و قصه هایی که قابل مقایسه باشد با آنچه که در دنیا جزو قصه های درجه یک محسوب می شود، واقعاً نوشته نشده است؛ این کار باید جبران بشود. **بیانات رهبر معظم انقلاب در دیدار گروه ادبیات جنگ بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی ۲۵/۲۲**

پیام فردوسی به بشر دادگری است

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی با تبریک به مناسبت ۲۵ اردیبهشت ماه روز جهانی فردوسی، طی پیامی به همایش دانش و خرد فردوسی اظهار داشت: پیام فردوسی به بشریت، پیام خداپرستی و دادگری است.

در ادامه این پیام که سه شبانه گذشته توسط مدیرکل اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی خراسان رضوی خوانده شد، آمده است: امروز شاید بیش از هر زمان دیگری، این حقیقت آشکار شده است که قدرت عاری از ایمان و معنویت به ویژه در حوزه روابط انسانی و مناسبات حاکم بر رفتار ملل و کشورهای جهان، هیچ جایگاه مؤثر و سازنده ای ندارد. در قسمتی دیگر از این پیام آمده است: پیام فردوسی به بشریت، پیام خداپرستی و دادگری است، پادشاهان دادگر و خدای پرست شاهنامه، هر چند در سرانثیب هزیمت، کامرواوند و حاکمان زورمدار و ستم پیشه ولو در اوج قدرت و عزت ظاهری شکست خورده و ناکام.

در پایان این پیام آمده است: اکنون بر ماست که به عنوان ملتی آگاه و سرافراز و به پاس افتخار و عظمتی که فردوسی برای ما به میراث نهاده است، شخصیت بزرگ و اثر پر بارش را ارج نهاده، مورد بازشناسی و بازخوانی دقیق قرار دهیم و در معرفی آن به جهانیان از هیچ کوششی دریغ نورزیم. اینجانب ضمن عرض تبریک به مناسبت ۲۵ اردیبهشت ماه روز بزرگداشت حکیم ابوالقاسم فردوسی از تمام تلاشگران و دلسوزان عرصه بزرگداشت آثار و مفاخر فرهنگی میهن اسلامی و به ویژه برپا دارندگان و برگزارکنندگان مراسم و همایش های بزرگداشت این روز خجسته در داخل و خارج از کشور خصوصاً استان خراسان رضوی، قدردانی و سپاسگزاری می نمایم.

نمایشگاه کتاب، میزبان رهبر فرزانه

است. «غرفه دار می گوید: «عروس خانواده بن لادن» اسم چاپ قبلی کتاب را می گوید.

در «نشر آبی»، بعضی کتاب ها را می بینند و درباره یکی از آنها که خاطرات یکی از رییس جمهورهای خارجی است، با مدیر انتشارات حرف می زنند.

مسئول «نشر شاهد» درباره کتاب هایشان توضیح می دهد و بعد ماهنامه «شاهد یاران» را معرفی می کند. می فرمایند: «دیدهام. دو سه تایش را که دیدم، خیلی خوب بود.» یک دوره از این مجله را که در دو جلد سالنامه ای صحافی کرده اند، هدیه می دهند.

به محض ورود آقا به غرفه «نغمه خواندیش» خانم جوانی که در غرفه است، قرآنی را می دهد که به رسم یادگاری امضا کنند. بعد درباره محصولاتشان توضیح می دهد که: «در کارهای حجمی کودکان و نوجوانان به صورت کاردستی و کتاب آموزشی از چسب و قیچی هم استفاده نمی کنیم.» کاغذها را نشان می دهد که تا نخورده اند و به شکل های تزیینی و هندسی پیچیده و ساخته می شوند. ظاهر آنوعی کاردستی ژاپنی است. خانم جوان سریع اینها را توضیح می دهد و وقتی آقا «خسته نباشید» می گویند و می روند، از همکارش که قدری جاافتاده تر است، می پرسد: «خوب گفتیم؟»

در «نشر بین الملل» کتاب هایی به زبان انگلیسی را نشان می دهند. ایشان درباره ترجمه می گویند: «کتاب ها را به آلمانی و انگلیسی ترجمه کنید، فرآیند است.» کتاب «فلسفه در دام ایدئولوژی» نوشته دکتر رضا داوری اردکانی را به آقا هدیه می دهند که از کتاب های جدید این انتشارات است. غرفه دار «نشر کتاب پنجره» به آقا می گوید: می شود یک چیزی بگویم؟ و در پاسخ لبخند آقا می گوید: «کمک کنید مسئولان ظرفیت پذیرش انتقاد را پیدا کنند. وقتی به تاریخ نگاه می کنیم، هر حکومتی که تحمل پذیرش انتقاد را نداشته، محکوم به شکست بوده است.»

آقا پاسخ می دهند: «حق با شماست. برای ما دعا کنید خدا توفیق بدهد هم طاقنت انتقاد پیدا کنیم، هم انتقادها را درست بفهمیم. این چیزها یک مقداری هم به دعای شما وابسته است.»

دیگر غرفه هایی که رهبر انقلاب بازدید کردند، عبارت بودند از: «نقش مهر»، «نگار نور»، «میثاق عدالت»، «قرارگاه خاتم الانبیاء (ص)»، «واژه»، «پاس زهرا (س)»، «یکان»، «هما»، «همراز»، «هنرور»، «هیرمند»، «انجمن موسیقی ایران»، «هانی»، «نگار و نیما»، «نگارستان کتاب»، «نورالزهرا (س)»، «نورالنور»، «نسیم کوثر»، «نوید نور»، «نشر نوشته»، «نغمه زندگی»، «نقش و نگار»، «نشر طلا»، «نامک»، «نسیم حیات»، «داستان سرا»، «شرکت ملی فرش ایران»، «ناشران فارس»، «اصفهان»، «گیلان»، «یزد»، «کنگره سرداران استان خراسان»، «گوهر شاد»، «گیسو»، «جهان سترگ» و «نیلا».

گزارش از پایگاه اطلاع رسانی دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت الله العظمی خامنه ای

ادامه از صفحه اول

غرفه بعدی «هزاره ققنوس» است. کتابی به نام «پروش خلایقیت» به آقا می دهند. کمی بعد غرفه دار سئوالی درباره ماجرای کاروان اسرای کربلا می پرسد و ایشان توضیح می دهند.

کمی قبل از غرفه «هنارس»، حجت الاسلام محمدی گلپایگانی هم به جمع اضافه می شود. کتاب هایی از آیت الله بهجت با عکس هایی از ایشان روی پیشخوان هنارس است. غرفه دار می گوید که خودش هم طلبه است و دفترشان در قم است و برای نمایشگاه به تهران آمده اند. کتاب «پرده نشین» آیت الله بهجت را نشان می دهد و کتاب «راشده» و چند کتاب کوچک دیگر را به آقا هدیه می دهند. غرفه دارهای غرفه بزرگ تر بعدی با شوق و احترام سلام می کنند. آقا به سردر غرفه نگاه می کنند: «شما انتشارات همشهری هستید؟» و کتاب «در مسیر تندباد» را ورق می زنند.

متصدی های دو غرفه بعدی هنوز نیامده اند. در غرفه پس از آنها آقا می پرسند: «چی چاپ می کنید آقا جان؟» کتاب هایشان را نشان می دهند و «قصه نویسان ایران» را معرفی می کنند. آقا از نام و نشان مؤلف و زمان انتشار کتاب می پرسند و این که: «زنده هستند یا فوت کرده اند؟»

«نقش تاریخ ایران» بیشتر، کتاب های تاریخ قاجاریه را منتشر کرده و نشر «نگاه» کتاب های فلسفی، جامعه شناسی و بینش معنوی. ایشان می پرسند: «انتشارات خودتان است؟» - بله آقا.

- فروش کتاب های فلسفی خوب است؟ مردم می خرند؟

غرفه دار توضیح می دهد که بعضی کتاب هایشان استفاده دانشگاهی دارند و دانشجویهای بعضی رشته ها این کتاب ها را می خوانند.

متصدی غرفه «نمایش» از آقا می خواهد روی صفحه اول قرآن چیزی بنویسند. آقا قرآن را به رسم یادگار امضاء می کنند. غرفه داران «نشر شهر» همگی سلام و علیک می کنند و کتابی حاوی شعرهای فارسی و آذری را با چاپ نفیس به آقا نشان می دهند. می پرسند: خودتان هم آذری هستید؟ یکی از جوان های غرفه می گوید: آقا من تبریزی هستیم، بقیه نه.

- موفق اولسوز.

کتاب های دیگر، از جمله دوره ۳۰ جلدی کتاب مترو را به آقا معرفی می کنند. ظاهر ایشان بعضی از این کتاب ها را هم دیده اند. در غرفه بعدی، سفرنامه میرجلال الدین کزازی را به آقا نشان می دهند. آقا کتاب را نگاه می کنند و می گویند: «این آقای کزازی به فارسی گویی مقید است و خوب هم هست. صدایش هم طینی دارد.» در غرفه نوید شیراز، داریوش نوید گویی، مدیر انتشارات، چند کتاب را به آقا معرفی می کند و بعد هدیه می دهد؛ یکی از آنها «گلشن وصال» است. تا کتاب را می بینند می پرسند: «این همان وصال معروف است؟»

«در انتهای کتاب شعرهایی هم از شاعران دیگر معرفی شده.» این را مسئول غرفه می گوید و کتاب دیگری را نشان آقا می دهد: «تاریخ آموزش و پرورش در فارس» و ادامه می دهد: «در این کتاب حقایق ایران درباره جزیره های سه گانه خلیج فارس اثبات شده و مطالب و اسنادی درباره تحصیل و سکونت ایرانی ها در مدرسه های این جزیره ها در این کتاب آمده است.» بعد کتابی دیگر از «امداد» را ارائه می دهد؛ شاعر مشهور فارس. آقا می بینند و می گویند: «آقای امداد در شیراز وزنه ای است.» کتابی درباره سنجش رشد استخوان ها نشان آقا می دهد و می گوید: «همان دانشجویی که در سفر اخیر شیراز در جمع نخبگان پیش شما آمدند، این را نوشته است.»

همان خانمی که در جلسه صحبت کردند؟ پاسخ مثبت است. کتاب شعر دیگری به آقا می دهند: «عاشقانه غزل»

آثار شهید مطهری، واحد درسی دانشگاه‌ها شود

رئیس جمهور، در دومین دوره اهدای جایزه مطهر و اختتامیه جشنواره حکمت مطهر در تالار ابن سینا دانشکده پزشکی دانشگاه تهران پیشنهاد داد که کتاب‌های شهید مطهری جزو واحدهای درسی دانشگاه‌ها متناسب با رشته‌های دانشگاهی قرار بگیرد.

دکتر احمدی نژاد در بخش دیگری از سخنان خود گفت: شهید مطهری از جمله کسانی بود که شجاعت و ایستادگی بر اصول را داشت. ایشان از شماتت عوام و خواص نمی‌ترسید و سایه قدرت‌های مالی زیر پایش بود و اصالتی بر آنها قائل نبود چرا که وقتی کسی فریادگر توحید باشد برای نمود و فرعونیان اصالتی قائل نیست.

وی افزود: او به خاطر ایمانی که به خدا داشت می‌دانست که خداوند قادر بر همه چیز است و همه قدرت‌ها از اوست. از همین بابت برای قدرتی غیر از خداوند، قدرتی قائل نبود و برای ادعاهای ارزش‌های غیر الهی جایگاهی در ذهنش وجود نداشت و به همین دلیل نیز از بیان آنها ترسی نداشت و وقتی نقد می‌کرد، اندیشه‌های غیر الهی و مادی را زیباتر از مدعیانش بیان می‌کرد، ولی به صورت زیباتر آنها را نقض و رد می‌کرد.

رئیس جمهور ادامه داد: او اصالتی برای اندیشه‌های غیر الهی قائل نبود و آنها را به زیبایی و با استدلال رد می‌کرد. او برای ظواهر اصالتی قائل نبود و طبیعی است اگر کسی متصل شود و کلامش ناب باشد روی حقیقت می‌ایستد و واهمه‌ای ندارد و طبیعی است که عده‌ای که پیرو اندیشه‌های غیر الهی هستند، در برابر آنها بایستند. همان‌هایی که در

برابر حضرت ابراهیم (ع) ایستادند در برابر شهید مطهری نیز ایستادند.

رئیس جمهور با بیان اینکه کلام و پیام شهید مطهری جهان است، گفت: اندیشه و راه شهید مطهری و نوع نگاه وی بیانگر حقیقت اصیل جاری در آفرینش است و نیاز امروز، فردا و فرادهای ماست، چون از حقیقت بهره برده و خروجی آن نیز حقیقت است.

دکتر احمدی نژاد گفت: نیاز امروز ما توجه جوانان، اندیشمندان، عوام و خواص به اندیشه‌های شهید مطهری است. در واقع ما باید به اندیشه‌های

شهید مطهری برگردیم و من با اطمینان می‌گویم که با به‌کارگیری اندیشه‌های شهید مطهری بسیاری از مشکلات ما حل می‌شود و ما امروز بسیار نیازمند به اندیشه‌های شهید مطهری هستیم.

وی همچنین با تأکید بر اینکه ستاد بزرگداشت شهید مطهری باید کارش را توسعه دهد، گفت: اندیشه‌های شهید مطهری اندیشه انقلاب است. او معلم انقلاب و مکتب انقلاب است و این انقلاب متعلق به تمام زمان‌ها و مکان‌ها و نامحدود است و ما همه به این اندیشه‌ها نیاز داریم و باید اندیشه‌های شهید مطهری را در سطح وسیع‌تر منتشر و مطرح کنیم.

رئیس جمهور خطاب به خانواده شهید مطهری که در این مراسم حضور داشتند، گفت: باید زمینه‌ای فراهم شود که باقیمانده آثار شهید مطهری نیز منتشر شود؛ چرا که شهید مطهری متعلق به همه است. شهید مطهری از آن خودش نبود، بلکه هدیه‌ای الهی برای بشریت بود و باید در بخش خارجی نیز در جهت انتشار اندیشه‌های شهید مطهری فعال بود. این اندیشه‌ها باید به عمق جان ملت‌ها برود و این یک نیاز است.

دکتر احمدی نژاد همچنین افزود: چه اشکالی دارد که کتاب‌های شهید مطهری جزو متون درسی ما شود. ما مثلاً وقتی جامعه‌شناسی می‌خوانیم باید در کنار کتاب جامعه‌شناسی فلان نویسنده خارجی، جامعه‌شناسی شهید مطهری را نیز بخوانیم و اینها را در کنار هم قرار دهیم و ببینیم چه نتیجه‌ای حاصل می‌شود. چه اشکالی دارد که کتاب‌های شهید مطهری متناسب با رشته، جزو واحدهای درسی دانشگاه شود.

سیاه نمایان مردم را ندیدند

معاون فرهنگی وزارت ارشاد

با اشاره به استقبال کم نظیر از نمایشگاه:

افزودیم؛ طوری که از حدود ۵۰ هزار متر مربع، تنها ۲۰ هزار متر غرفه داشتیم که البته این حد استاندارد است. با این حال استقبال مردم طوری بود که باز هم در راهروها کندی حرکت وجود داشت.

وی با اشاره به نرسیدن اطلاعات صحیح فروش از سوی ناشران به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی گفت: برخی ناشران به دلیل آن که میزان فروش را اطلاعات محرمانه حرفه‌ای تلقی می‌کنند، نمی‌گویند چقدر فروخته‌اند، با این حال در نمایشگاه امسال تنها با کارت الکترونیکی؛ هجده میلیارد ریال فروش کتاب داشته‌ایم که نشان می‌دهد مردم کتاب می‌خرند و آنها را می‌خوانند. یعنی برخلاف برخی اظهار نظرها؛ کتاب خوب وجود دارد و مردم از سراسر کشور رنج سفر را تحمل می‌کنند تا کتاب انتخاب کنند و آن را بخوانند. دکتر پرویز در پایان گفت: ۹۰ درصد دانشجویان مراجعه‌کننده به نمایشگاه کتاب امسال بابت الکترونیک

معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی پیشنهاد داد: سیاه‌نمایی که در اتاق‌های در بسته تصوراتشان را روی کاغذ می‌آورد برای درک واقعیت میان مردم برود.

دکتر محسن پرویز افزود: استقبال گسترده مردم از نمایشگاه کتاب تهران نشان داد تبلیغات منفی که برخی افراد و رسانه‌ها مبنی بر چاپ نشدن کتاب‌های خوب و کتابخوان نبودن مردم دارند، فقط خیال است. وی با اشاره به این که استقبال کم نظیر مردم از نمایشگاه امسال پاسخی به این گونه سیاه‌نمایی‌هاست گفت: اگر هدف این افراد از طرح این مسائل نیت خیر و ارتقای فرهنگی است، به میان مردم بیایند و در صحنه قرار گیرند تا حقیقت را به عین ببینند و درباره آن صحیح بنویسند.

معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی افزود: امسال از فضای غرفه‌ها کاستیم و بر راهروها

خرید کرده‌اند که نشان می‌دهد کارت‌ها به دستشان رسیده است. هر یک از این کارت‌ها به مبلغ ۲۰۰ هزار ریال شارژ شده بود که مختص نمایشگاه نیست و در طول سال قابل خریداری و شارژ مجدد است. البته قرار بود وزارت‌های علوم و بهداشت و درمان نیز به همین مقدار به اعتبار کارت دانشجویان بپردازند که این کار تاکنون انجام نشده است.

نشست‌های سرای اهل قلم منتشر می‌شوند
به گفته معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی گزارش نشست‌های سه سرای اهل قلم در نمایشگاه کتاب امسال، در مجلات تخصصی و یا به صورت کتاب منتشر خواهد شد.

دکتر محسن پرویز ضمن اعلام این خبر افزود: برنامه‌های سراهای اهل قلم نمایشگاه کتاب امسال مخاطبان زیادی داشت که نشان دهنده رشد این مجموعه نسبت به سابق است به طوری که با گذشته قابل قیاس نیست. وی با اشاره به ارتقای کیفی برنامه‌ها نسبت به قبل گفت: به دلیل اهمیت این نشست‌ها، قصد داریم آنها را به صورت مکتوب در مجلات تخصصی درج کنیم.

دکتر پرویز ادامه داد: برخی از جلسات نیز ارزش بیشتری دارند که در صورت توافق دوستان و پس از گزینش، به صورت کتاب به چاپ خواهند رسید. به گزارش این معاون فرهنگی وزیر ارشاد با اشاره به تغییر مکان دو سرای اهل قلم کودک و نوجوان و کارنامه نشر در نمایشگاه کتاب امسال گفت: این سراهای اهل قلم از لحاظ مکانی موقعیت بهتری داشتند اما در برخی برنامه‌ها به دلیل آلودگی صوتی اطراف آن که البته درباره آن به غرغ‌های هم‌جوار تذکر داده شد، اختلال به وجود آمد که در نمایشگاه سال آینده رفع خواهد شد.

کتاب‌های هنر در مرحله دوم

داوری کتاب فصل

کتاب‌های گروه هنر راه یافته به مرحله دوم داوری چهارمین دوره جایزه کتاب فصل (زمستان ۸۶) از سوی دبیرخانه این جایزه اعلام شد.

در بخش هنرهای نمایشی این گروه "جهان عروسکی انیمیشن سه بعدی" ترجمه اردشیر کشاورزی از نشر قطره، "زهنمای میان فرهنگی اجرا برای بازیگر" ترجمه بابک تبرایی از انتشارات سمت، "سینما، امپراطوری پنهان" ترجمه بزرگمهر رفیعا از نشر قطره، "زنگین کمان آرزو" ترجمه بهار صیرفی از انتشارات نمایش و "تأثیر ادبیات مکتوب بر مجالس شبیه‌خوانی" تألیف محمدحسین ناصر بخت از انتشارات پرسما به مرحله دوم داوری راه یافتند.

همچنین در گروه موسیقی "هشت گفتار درباره فلسفه موسیقی" تألیف داریوش صفوت از کتابسرای نیک، "صدای خود را آزاد کنید" ترجمه سیروس نویدان از انتشارات دنیای نو و "صفحه‌های فارسی شرکت گرامافون" ترجمه محسن محمدی از انجمن آثار و مفاخر فرهنگی امتیاز لازم را برای راه یافتن به مرحله دوم داوری کتاب فصل کسب کردند.

استفاده ۸۴ دانشگاه

از بن الکترونیک کتاب

دانشجویان ۸۴ دانشگاه کشور با بن الکترونیک خرید کتاب در بیست و یکمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران خرید کردند. رقیه نعمتی، کارشناس ارتباطات و همکاری‌های فرهنگی اداره کل امور فرهنگی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری با اعلام این خبر افزود: بانگاہی به خرید و فروش کتاب‌های دانشگاهی ناشران، دانشجویان استقبال خوبی از نمایشگاه بیست و یکم داشتند.

وی ادامه داد: معطوف کردن پارانه به سمت مصرف‌کننده، عمل بسیار مثبتی تلقی می‌شود که خوشبختانه امسال شاهد اثرات آن بودیم. وی با بیان اینکه طرح توزیع کارت الکترونیک خرید کتاب در بین دانشجویان در ابعادی گسترده‌تر به اجرا در می‌آید، اظهار داشت: طرح توزیع بن خرید کتاب با هزینه‌ای معادل ۱۰ میلیارد تومان در تمام دانشگاه‌های تحت پوشش وزارت علوم، تحقیقات و فناوری اجرا خواهد شد.

وی یادآور شد: بر این اساس، ۵۰۰ هزار دانشجویان از ۱۰۶ دانشگاه کشور بن الکترونیک خرید به مبلغ ۲۰ هزار تومان دریافت می‌کنند. به گزارش این معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد با اشاره به دریافت نکرده‌اند، می‌توانند با تکمیل مدارک ارسالی دانشجویان کارت‌های خود را بگیرند.

انتشارات الهام
منشر کرد
زندگی و اندیشه
حکیم ابونصر فارابی
نویسنده: دکتر نصرالله حکمت
خ‌انتخاب: غ‌دوردم: فروردین غ‌وچید: نظری: پلک: ۱۱۳
۶۶۴۶۸۰۱۰

نمایش شاهنامه‌های خطی و چاپ سنگی در کتابخانه ملک تهران

به مناسبت روز بزرگداشت فردوسی، گنجینه‌ای از شاهنامه‌های نفیس خطی، چاپ سنگی و چاپی این شاعر در معرض نمایش عموم قرار گرفته است.

مهتا باصفا مسئول کتابخانه ملک تهران با بیان این مطلب گفت: در کتابخانه ملک آثار گرانبگای از شاهنامه‌های خطی، چاپ سنگی و چاپی وجود دارد که از نظر قدمت، خط، تذهیب و مینیاتور ایرانی دارای اهمیت فراوانی هستند.

وی با بیان اینکه شاهنامه چاپی نفیسی با عنوان "سیمای پهلوانان در شاهنامه" که در آن آثار مینیاتوری استاد محمود فرشچیان به چاپ رسیده در معرض نمایش عموم قرار گرفته است افزود: کتاب شاهنامه‌های ایرانی که به معرفی شاهنامه‌های خطی کتابخانه‌های بزرگ ایران نظیر کتابخانه مرکزی آستان قدس رضوی، کتابخانه ملی، کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران و کتابخانه مجلس شورای اسلامی می‌پردازد از آثار علمی و پژوهشی این نمایشگاه است که مورد توجه بسیاری از محققان و فردوسی‌شناسان قرار دارد. این گنجینه در قالب نمایشگاهی از تاریخ ۲۵ تا ۳۰ اردیبهشت در محل کتابخانه ملک آستان قدس رضوی تهران به نمایش در آمده است.

مصلا ، بهترین مکان برای برگزاری نمایشگاه

عزت‌الله انتظامی بازیگر پیشکسوت سینما درباره برپایی بیست و یکمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران در مصلی، گفت: با برطرف کردن برخی از کاستی‌ها، مصلی بزرگ تهران بهترین مکان برای برپایی نمایشگاه کتاب است.

این بازیگر پیشکسوت سینما، تئاتر و تلویزیون افزود: مصلی بزرگ تهران برای دومین بار میزبان نمایشگاه کتاب بود و می‌توانیم عملکرد دست اندرکاران این رویداد بزرگ فرهنگی را مثبت ارزیابی کنیم.

انتظامی درباره کاستی‌های نمایشگاه کتاب تصریح کرد: وقتی از نمایشگاه کتاب دیدن کردم متوجه شدم فضای داخل شبستان عمومی نسبت به جمعیت و بازدیدکنندگان میلیونی کوچک است و به همین دلیل مخاطبان به سختی می‌توانستند خود را به غرفه مورد نظر برسانند. انتظامی با اشاره به اینکه مصلی بزرگ تهران علاوه بر مرکزیت، امکانات رفاهی خوبی دارد، خاطر نشان کرد: «خطوط مترو، اتوبوسرانی، پارکینگ عمومی و نزدیکی به مرکز شهر از جمله امتیازهای مصلی برای برپایی نمایشگاه کتاب است».

چاپ ۸۰ درصد کتاب‌های درسی مدارس

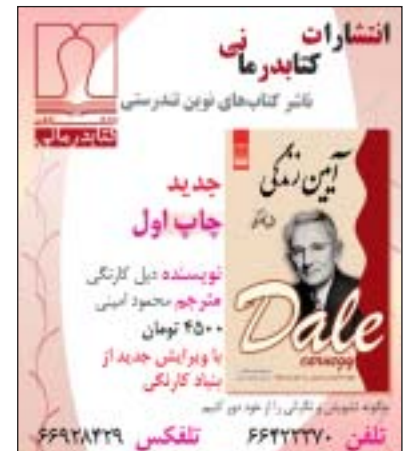
مدیرکل دفتر چاپ و توزیع کتاب‌های درسی وزارت آموزش و پرورش از آماده شدن حدود ۸۰ درصد کتاب‌های درسی سال تحصیلی ۸۸-۸۷ دوره‌های ابتدایی، راهنمایی و متوسطه سراسر کشور خبر داد.

سید احمد حسینی گفت: «هیچ مشکلی در چاپ و توزیع کتاب‌های درسی سال تحصیلی آینده وجود ندارد و این کتاب‌ها قبل از شروع سال تحصیلی ۸۸-۸۷ در اختیار همه دانش‌آموزان دوره‌های تحصیلی قرار خواهد گرفت».

او افزود: کتاب‌های درسی سال تحصیلی آینده در بیش از ۹۰۰ عنوان کتاب و شمارگان بیش از ۱۵۰ میلیون نسخه چاپ و منتشر می‌شود.

حسینی با اشاره به اینکه کتاب‌های شاخه‌های فنی و حرفه‌ای و کار دانش به مانند سایر پایه‌ها و دوره‌های تحصیلی به موقع در اختیار دانش‌آموزان و هنرجویان قرار می‌گیرد، افزود: تمام کتاب‌هایی که با تغییرات کلی، جزئی و جدیدالتالیف خواهند بود، قبل از شروع سال تحصیلی جدید در اختیار دانش‌آموزان قرار می‌گیرد.

او توضیح داد: هم‌اکنون محتوای تمام کتاب‌های (بدون تغییر) دوره‌های ابتدایی، راهنمایی و متوسطه به صورت pdf روی سایت این اداره کل به نشانی www.chap.sch.ir قرار دارد.

رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی تاکید کرد

نقش مساجد در گسترش کتابخوانی

نقش کتابخانه‌های مساجد در توسعه فرهنگ کتابخوانی بسیار با اهمیت است.

رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی با بیان این مطلب افزود: کتابخانه‌های مساجد محل امنی برای مردم به ویژه کودکان و نوجوانان هستند و برخی از خانواده‌ها که اجازه نمی‌دهند فرزندانشان پایه مراکز فرهنگی و حتی کتابخانه‌های عمومی بگذارند از حضور آنها در کتابخانه‌های مساجد ممانعت به عمل نمی‌آورند.

وی افزود: چون مسجد محلی در میان مردم است و کانون محوری محله‌های شهرها به شمار می‌رود محل مناسبی برای توسعه و رشد فرهنگ کتابخوانی است.

اشعری با اشاره به این که غنی‌سازی کتابخانه‌های مساجد امر مهمی در جذب کتابخوانان به آن است، گفت: ارائه خوب اطلاعات به مراجع کنندگان و به روز کردن عناوین کتاب‌ها می‌تواند در این زمینه راهگشا باشد.

وی با اشاره به برگزاری نشست‌های کانون کتابخانه‌های مساجد در نمایشگاه کتاب امسال گفت: هر چقدر در ارتباط با موضوع کتاب کار کنیم و از فرهیختگان، اندیشمندان و صاحب‌نظران در این زمینه بهره‌بریم، افق‌های جدیدتری پیش رویمان گشوده می‌شوند که در پایان به ارتقای موضوع کتابخوانی منجر خواهد شد.

راه اندازی کتابخانه منطقه‌ای

در عین حال مشاور رئیس جمهور و رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران گفت: «حافظه ملی دیجیتال

مختلف را در قالب کتاب و لوح فشرده، زمینه‌ای برای راه‌اندازی این کتابخانه برشمرد.

رئیس سازمان اسناد ملی بیان کرد: ایجاد کتابخانه‌های منطقه‌ای در راستای اطلاع‌رسانی و کارهای تحقیقی بر عهده بنیاد ایران شناسی است. وی گفت: در همکاری و تعامل با آموزش و پرورش قرار شده تدریس محتوای کتاب‌های چون تاریخ و علوم اجتماعی نیز با معرفی اسناد ملی موجود همراه شود.

او افزود: در سال نوآوری و شکوفایی دولت مصمم است با تلاش و سرمایه‌گذاری به طرح‌های فرهنگی و عمرانی شتاب بیشتری دهد.

کتابخانه‌ها و اسناد ملی امسال راه‌اندازی می‌شود. علی اکبر اشعری سه شنبه گذشته در نخستین

نشست فصلی مدیران کشوری این سازمان در زاهدان افزود: «بایجاد این حافظه ملی، دسترسی پژوهشگران و محققان به کتاب و اسناد تسهیل می‌شود».

وی تصریح کرد: نصب حافظه ملی دیجیتال سبب می‌شود تا علاوه بر کاهش وقت، نتایج تحقیقات نیز کاربردی‌تر از گذشته شوند.

او ادامه داد: به همین منظور امسال با برنامه‌ریزی به دنبال ماکت کوچکی از امکانات و توانایی استفاده از کتابخانه ملی ایران در مراکز استان‌ها هستیم. او جمع‌آوری تمامی اطلاعات منطقه در زمینه‌های

معرفی بازآفرینان فعال شاهنامه

دبیر جشنواره کودک و شاهنامه از معرفی پدیدآورندگان فعال در زمینه بازنویسی و بازآفرینی شاهنامه برای کودکان و نوجوانان و نیز تهیه کتاب‌شناسی این آثار خبر داد.

در این جشنواره نمایشگاهی از کتاب‌های شاهنامه برای کودکان در کاخ موزه نیاوران (کاخ صاحبقرانیه) روز جمعه برپا و طی مراسمی از پدیدآورندگان فعال تقدیر شد.

به گفته علی کاشفی خوانساری، نشر مهاجر با ۲۲ عنوان کتاب، فعال‌ترین ناشر در این زمینه بوده که تمام این کتاب‌ها به قلم مرحوم محمود مشرف تهرانی (م. آزاد) - نویسنده و شاعر - پدید آمده است. همچنین نشر چشمه با مجموعه ۱۴ جلدی داستان‌های شاهنامه برای نوجوانان به قلم سید علی شاهرزی در رتبه دوم قرار دارد. سایر ناشران فعال در این زمینه نیز موسسه فرهنگی طاهر، نشر منادی تربیت، خانه هنر، همکلاسی و افق هستند.

کاشفی از شناسایی و به‌نمایش درآوردن ۱۵۰ عنوان کتاب موجود در بازار با موضوع شاهنامه و کودکان در این جشنواره خبر داد و گفت: کتاب‌شناسی کامل بازنویسی‌های شاهنامه برای کودکان از دوره قاجار تاکنون منتشر خواهد شد.

می‌توان به تن تن و سندباد، عمو رستم، دای سهراب و... اشاره کرد.

سایر نویسندگان پرکار در عرصه بازنویسی قصه‌های شاهنامه، زینت السادات طباطبایی، امید پناهی آذر، حمید رضا نگهبان، شادی بیضایی و محمد حسن شیرازی بوده‌اند.

به گفته وی، آتوسا صالحی با انتشار ۲۱ عنوان کتاب برای کودکان و نوجوانان از نظر کمی و کیفی، از پدیدآورندگان فعال این عرصه است. همچنین محمد میرکیانی تنها نویسنده‌ای است که به اقتباس از شخصیت‌های اسطوره‌ای شاهنامه در داستان‌های خلاق و امروزی پرداخته است که از جمله این آثار

افتتاح ۱۵۰ کتابخانه سلامت در گلستان

منتظری ادامه داد: به علت کمبود کتابخانه در استان و عدم پاسخگویی به نیاز مراجع کنندگان به کتاب، با رایزنی‌های صورت گرفته با وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی توانستیم با عقد تفاهنامه، کمی از مشکلات این بخش را جبران کنیم.

مدیر کل ارشاد گلستان تصریح کرد: معرفی تازه‌های کتاب و کتاب‌های سودمند با همکاری صدا و سیما مرکز استان و مدیریت کتابخانه عمومی و برگزاری مسابقه کتابخوانی با اولویت نیازهای فکری و فرهنگی نسل جوان و فرهنگ عمومی از طرح‌های امسال برای ترویج کتابخوانی در استان است.

به گفته مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان گلستان در سال جاری ۱۵۰ کتابخانه سلامت در خانه‌ها و مراکز بهداشت استان توسط این اداره کل با همکاری دانشگاه علوم پزشکی و مرکز بهداشت استان افتتاح می‌شود.

غلامرضا منتظری افزود: امسال ۵۰۰ کتابخانه مدرسه در استان نیز به کتاب‌های مورد نیاز تجهیز می‌شود.

به گفته وی، این اقدام در راستای انعقاد تفاهنامه تجهیز ۵۰۰ کتابخانه مدرسه با همکاری معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، استانداری گلستان و موسسه نمایشگاه‌های فرهنگی ایران است.

تا پایان سال صوت می‌گیرد

افتتاح غرفه تخصصی دفاع مقدس در کتابخانه ملی

به گفته رئیس بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش های دفاع مقدس تعدادی از اسناد مخفی جنایات رژیم صدام در کتابی فاش خواهد شد.

سردار میرفیصل باقرزاده که در نشست خبری به تشریح برنامه های سالروز آزادسازی خرمشهر می پرداخت گفت: عامل اصلی آزادسازی خرمشهر شکست صدام و دولت او نیست، بلکه فتح و نصر عظیمی بود که با توفیق الهی به دست آمد و به تعبیر امام (ره) آزادسازی خرمشهر، فتح الفتوح انقلاب اسلامی بود.

رئیس بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش های دفاع مقدس بخشی از برنامه های بزرگداشت سوم خرداد و اقدامات بنیاد حفظ آثار در این باره را تولید لوح فشرده چند رسانه ای درباره سوم خرداد، انتشار ۱۱۰ عکس از فرماندهان شهید عملیات بیت المقدس، تهیه ویژه نامه ای با نام 'فاتحان خرمشهر'، انتشار سری دوم اسناد مربوط به جنگ با نام 'لایه های پنهان جنگ به زبان های فارسی، عربی و انگلیسی، رونمایی از کتاب عکس خرمشهر'، اجرای ۲۵۰ تئاتر از ۱۵ نمایشنامه در ۱۰ استان، انتشار دومین شماره نشریه تخصصی فرهنگ و دفاع مقدس با نام 'پلاک ۸' و انتشار اولین سری کتاب های 'قاب های ماندگار' عنوان کرد.

سردار باقرزاده به اقدامات پژوهشگرانه علوم و معارف دفاع مقدس اشاره کرد و گفت: 'جلد اول و دوم و هشتم مجموعه اسناد جنگ تحمیلی عراق علیه ایران از نگاه مطبوعات جهان که جلد اول و

حمایت حوزه هنری از کتاب اولی ها

به گفته رئیس حوزه هنری آثار نویسندگان کتاب اولی پس از بررسی توسط کارشناسان شورای انتشارات حوزه هنری حمایت می شود. حسن بنیانیان در بازدید از نمایشگاه بین المللی کتاب، با بیان این مطلب افزود: 'یک بخش از وظایف شورای تازه تأسیس انتشارات حوزه هنری، شناسایی استعداد های حوزه کتاب و فراهم آوردن فرصت برای کسانی است که قصد انتشار اولین اثر خود و کسب تجربه در این عرصه را دارند.'

وی به نقش ارزشمند و فرهنگی چنین اقدامی اشاره کرد و ادامه داد: 'ما برای مراکز استانی حوزه هنری نیز سهمیه ای در نظر گرفته ایم که در صورت شناسایی نویسندگان مستعد سطح استان، آثار آنها را به شورا ارسال کنند.'

بنیانیان تأکید کرد: در صورتی که آثار نویسندگان کتاب اولی از کیفیت نسبی برخوردار باشد، در چاپ و انتشار آنها خواهیم کوشید.'

از وظایف دیگر شورای انتشارات حوزه هنری به بررسی نحوه عرضه محتوا و بهبود بخشی به امر چاپ می توان اشاره کرد.

دوم آنها در خصوص چگونگی آغاز جنگ و جلد هشتم در مورد عملیات بیت المقدس است، برای اولین بار طی مراسمی در روز اول خردادماه رونمایی می شود.

انتشار کتابخانه تخصصی الکترونیکی دفاع مقدس، تجهیز ۳۳ کتابخانه دفاع مقدس در مراکز استان ها با مجموع ۱۶۵۰۰ جلد کتاب، انتشار حدود ۵۰ سند مرتبط با آزادسازی خرمشهر از طریق سایت پژوهشگرانه دفاع مقدس، رونمایی جلد اول

اختصاص ۲ میلیارد تومان به کتابخانه های کرمانشاه

مدیرکل امور کتابخانه های عمومی کرمانشاه از تخصیص دو میلیارد تومان برای تعمیر، تجهیز، تکمیل و ساخت کتابخانه های عمومی در این استان خبر داد.

علی اسماعیلی در عین حال از تشکیل جلسات کمیته برنامه ریزی در ۱۴ منطقه از استان در روزهای اخیر خبر داد و گفت: 'خوشبختانه با حضور فعال همکارانمان در این جلسات، اعتبار های در خوری برای تعمیر، تجهیز، تکمیل و ساخت کتابخانه های عمومی استان اختصاص یافت.'

وی افزود: 'در مجموع بیش از دو میلیارد تومان برای کتابخانه های استان در حوزه های مختلف اختصاص یافت؛ از این جمله مبلغ ۳۵۰ میلیون تومان برای اجرای شبکه فناوری اطلاعات و راه اندازی آن در ۵۰ کتابخانه عمومی استان اختصاص یافت که به طور میانگین به هر کتابخانه هفت میلیون تومان اختصاص می یابد. همچنین اعتباراتی هم برای تکمیل هفت کتابخانه در حال ساخت استان و نیز ساخت سه کتابخانه جدید اختصاص یافت.'

اسماعیلی اضافه کرد: اعتباری کافی برای ساخت یک کتابخانه مجهز در مجتمع آل آقا شهر کرمانشاه اختصاص یافته که به زودی عملیات اجرایی این پروژه آغاز خواهد شد. همچنین مبلغ ۱۰۰ میلیون تومان برای ساخت کتابخانه ای در کنگاور اختصاص یافت.'

مدیرکل امور کتابخانه های عمومی کرمانشاه همچنین از ارائه نظر گروه مشاوران پروژه کتابخانه مرکزی استان به استاندار خبر داد و گفت: 'چندی پیش گروه مشاوران تهران محاسب به عنوان مشاور پروژه ساخت کتابخانه مرکزی کرمانشاه با تأکید بر این نکته که پروژه هایی از این دست در کشور نیازمند دست کم ۱۰ هزار متر مربع فضای زیربنایی هستند، نظر خود را مبنی بر واگذاری کل زیربنای زمین واگذار شده به این کتابخانه توسط شهرداری، به استاندار اعلام کرد؛ در واقع این نظر که استاندار هم بر اجرای آن تأکید کرد، واگذاری ۸۷۵۰ متر از زمین پارک موتوروی کرمانشاه به پروژه است و نه فقط ۴۰۰ متر مربع آن.'

وی خاطر نشان کرد: 'با توجه به تأکید و دستور استاندار برای واگذاری تمام مساحت این زمین برای پروژه مذکور و نیز همکاری های اخیر شهردار کرمانشاه برای این مسئله، امیدواریم واگذاری این زمین برای کتابخانه مرکزی قطعی و به زودی عملیات اجرایی پروژه آغاز شود.'

مطلب همشهری علیه نمایشگاه

کمال بی انصافی بود

محمد باقر قالیباف، شهردار تهران هفته گذشته از بیست و یکمین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران دیدن کرد.

وی با حضور در غرفه کتابخانه ملی با علی اکبر اشعری، مشاور رئیس جمهور به گفتگو پرداخت. در این دیدار، اشعری به انتشار مطلبی که چندی پیش در روزنامه همشهری چاپ شده بود اشاره کرد و گفت: این کمال بی انصافی است که درباره نمایشگاهی به این بزرگی، مطلبی با دید انتقادی و ناعادلانه در روزنامه ای که زیر نظر شهرداری است، منتشر می شود. آنهم روزهای آغازین نمایشگاه که می بایست برای حضور و استفاده مردم از این فرصت همکاری می شد.

وی افزود: در این دو دوره، نمایشگاه با همکاری جدی و پررنگ شهرداری تهران برپا شده است. اگر قدری تامل و تحمل می شد، این مطالب به چاپ نمی رسید تا منجر به ارسال جوابیه دکتر پرویز، معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی شود. این گزارش می افزاید که شهردار تهران، سخنان وی را تأیید کرد. به گزارش اینها در پایان این دیدار، کارت کتابخانه ملی شهردار تهران از سوی کتابخانه ملی صادر شد.

راه اندازی واحد درسی

زبان فارسی در سریلانکا

واحد درسی ایران شناسی و زبان فارسی در دانشگاه کلمبو سریلانکا ایجاد می شود.

سید محمود رضا مرندی راینز فرهنگی ایران در سریلانکا پس از دیدار با دکتر خالدین رئیس بخش هنر دانشگاه کلمبو از ایجاد واحد درسی ایران شناسی و زبان فارسی در این دانشگاه خبر داد.

در این دیدار راینز فرهنگی ایران طرح پیشنهادی همکاری فی مابین درباره پایه گذاری واحدهای درسی زبان فارسی و مطالعات ایران شناسی در دانشگاه کلمبو را ارائه و رئیس کل دانشگاه آن را تأیید کرد. همچنین طرح پیشنهادی برای همکاری در خصوص توسعه بخش دانشکده تمدن اسلامی و عربی در این کشور ارائه شد.

راه اندازی بانک کتاب مدارس

معاون پرورش و تربیت بدنی وزارت آموزش و پرورش و رئیس سازمان دانش آموزی در بازدید از نمایشگاه کتاب از آمادگی وزارتخانه متبوع خود برای ایجاد بانک اطلاعاتی مدارس با همکاری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی خبر داد.

سید مهدی امینی با بیان این مطلب افزود: ایجاد بانک اطلاعاتی کتاب در مدارس باعث دسترسی بهتر و راحت تر دانش آموزان به کتاب خواهد شد. وی تصریح کرد: کم کردن فاصله بین کتاب و دانش آموز باید در مدرسه صورت گیرد و در این راستا برنامه هایی در دست اجرا است که فرهنگ سازی کتابخوانی والدین از جمله این برنامه هاست.

دوره ۱۱۰۰۰ تومان
چاپ اول

۲۵۰۰۰ تومان
چاپ ششم

۱۲۰۰۰ تومان
چاپ اول

۳۶۰۰۰ تومان
چاپ اول

۶۵۰۰۰ تومان
چاپ اول

انتشارات پیام آزادی
ناشر کتاب های مرجع

تهران - خیابان جمهوری اسلامی
- بین میدان بهارستان و استقلال
کوچه شهید مفلحی - کوچه بگم -
پلاک ۱۱ تلفن: ۲۲۹۰۵۵۱۵ -
۲۲۹۲۶۲۹۴ شماره: ۲۲۹۲۵۷۶۱
Web Site: www.PayamBooks.com

مراسم پایانی بیستمین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران برگزار شد

پایان خوش جشن کتاب

دانش را در سراسر ایران یکسان منتشر کرد. وی همچنین پیشنهاد تاسیس غرفه های کتاب های دست دوم در فضای باز نمایشگاه کتاب را به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی ارائه کرد و گفت: بازار کتاب های دست دوم در همه کشورهای دنیا وجود دارد. بنابراین بیاید خجالت دست دوم خریدن و خواندن را کنار بگذاریم.

وی در پایان گفت: من نمایشگاه را جشن ملی کتاب و فرهنگ می دانم. ملت ما با همه ظرفیت های فرهنگی می تواند در این جشن حضور پیدا کند و نوآوری و شکوفایی داشته باشد. ان شاء الله این بنای خیر و بنیاد نیکو، سال های سال پایید و هر سال بهتر از سال گذشته بتواند در خدمت علم و فرهنگ باشد. ماه مه در مجلس شورای اسلامی در خدمت اهل کتاب و دانش هستیم.

میلیون ها آینه پیش روی یار مهربان
دکتر محمد حسین صفار هرندی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی دیگر سخنران مراسم اختتامیه بیست و یکمین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران بود.

وی در آغاز سخنان خود ضمن تبریک زادروز حضرت زینب (س)، گفت: نمایشگاه تا ساعاتی دیگر به پایان می رسد اما می توان حدس زد کسانی که در ۱۰ روز گذشته با این مکان انس گرفته بودند، هنگام عبور از کنارهای مصلی، با حسرت به این میعادگاه اهل نظر نگاه خواهند کرد و این رمز موفقیت نمایشگاه است.

وی افزود: از روزی که نمایشگاه کتاب بنیان گذاشته شد، هدف آن این بود که ایرانیان و میهمانان

ده کتاب هم متوقف شود اما اگر هر کدام از این کتاب ها را به ما هم نشان بدهند، تصدیق می کنیم که نباید منتشر شود. تنها چاپ کتاب هایی متوقف می شود که یا از نظر اخلاقی مشکل داشته باشد، یا اختلافات قومی و مذهبی را دامن بزند یا عرفان های کاذب را ترویج کند و گرنه بحث های سیاسی و انتقادی را روزنامه ها به گونه ای بر عهده دارند که فرصت به کتاب ها نمی رسد.

رئیس مجلس شورای اسلامی در بخش دیگری از سخنان خود، برای بهتر برگزار شدن نمایشگاه کتاب، پیشنهادهایی به وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی ارائه داد. وی گفت: "جالب خواهد بود اگر در سال های آینده و از سال بعد، فضایی ایجاد شود که کتابخانه های مهم و اصلی کشور، خود را به جمعیت کتابخوان معرفی کنند. کتابخانه هایی مثل آستان قدس رضوی، کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران، کتابخانه مجلس شورای اسلامی، کتابخانه آیت الله مرعشی نجفی قم و... جزو این کتابخانه ها هستند. اگر بخشی از نمایشگاه ویژه کتابخانه ها باشد و آنها بتوانند با استفاده از رسانه های مختلف موجودی خود را به کتاب دوستان معرفی کنند، راه های ارتباطی مخاطبان با این کتابخانه ها تسهیل می شود. وی همچنین در پیشنهادهای خود به گسترش نمایشگاه در شهرستان ها اشاره کرد و گفت: ایران یا آباد نمی شود یا همه جای آن باید با هم آباد شود. ما نباید همه چیز را برای تهرانی ها بخواهیم. باید بدانیم که مردم همه جای ایران - که سرای من و شماست - مثل من و شما در این فرهنگ و تمدن سهم دارند و باید هوای آنها را هم داشت و عطر

افتخار می کنم. این اتفاق باعث سرفرازی ماست. ما می توانیم با استناد به واقعیت عینی نمایشگاه تهران، با گردنی افراشته به دانش دوستی مردمان افتخار کنیم.

وی ضمن تشبیه اشتیاق مردم در آغاز نمایشگاه کتاب، به اشتیاق آنها برای فرارسیدن نوروز، گفت: همان طور که همه برای رسیدن نوروز روز شماری می کنند، بنده و امثال بنده و شما، برای برپایی نمایشگاه کتاب روز شماری می کنیم و وقتی قشرهای مختلف مردم را در نمایشگاه می بینیم که نه فقط از تهران بلکه از شهرهای دور دست به نمایشگاه می آیند و کوله باری از کتاب را به اعماق روستاها و شهرهای دور افتاده می برند، آینده روشن علمی و فرهنگی ایران را پیش خود مجسم می کنیم. دکتر حداد عادل با مقایسه تعداد عناوین منتشر شده پیش از پیروزی انقلاب اسلامی با این سال ها گفت: استادانی که از شورای عالی انقلاب فرهنگی و فرهنگستان زبان و ادب فارسی در این جمع حضور دارند می توانند گواهی دهند که در سال های ۵۳ تا ۵۴، تعداد کتاب هایی که در سال منتشر می شد حدود ۶۰۰ عنوان بود که آمار آن در کتابخانه ملی موجود است. اما امروز تعداد عناوین به ۵۴ هزار عنوان رسیده است. در این سال ها جمعیت کشور ما حداکثر دو برابر شده ولی ببینید که نشر کتاب تا چه اندازه بیشتر شده است. این مسئله از آزادی و فرهنگ حکایت می کند.

وی در پاسخ به برخی انتقادات نسبت به ممیزی پیش از انتشار کتاب، گفت: در میان این همه کتابی که در سال منتشر می شوند، ممکن است چاپ چند

مراسم اختتامیه بیست و یکمین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران، یکشنبه بیست و دوم اردیبهشت ماه در حالی در مصلی بزرگ امام خمینی (ره) برگزار شد که هنوز انبوه بازدیدکنندگان در راهروهای شبستان و سایر سالن های نمایشگاه به چشم می آمدند.

در این مراسم که با حضور رئیس مجلس شورای اسلامی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی و جمعی از ناشران برگزار شده نمایشگاه برگزار شد. دکتر غلامعلی حداد عادل رئیس مجلس شورای اسلامی ضمن تبریک میلاد باسعادت حضرت زینب (س) گفت: نمایشگاه، امسال برای بار دوم در مصلی برگزار شده و می توانیم بگوییم که جا افتاده و مردم محل جدید را پذیرفته اند.

وی با بیانی طنز گونه در ادامه گفت: "سال گذشته در پاسخ به برخی انتقادات نسبت به برگزاری نمایشگاه در مصلی گفته بودم که هر کفش نویی روزهای اول پا را می زند. امسال این کفش در این پا جا افتاده است!"

رئیس مجلس شورای اسلامی که پس از مراسم اهدای جوایز ناشران برگزیده سخن می گفت، افزود: "نمایشگاه کتاب تهران، ترکیبی از دانش و معنویت است. مصلی را قبل از نمازخوان ها کتابخوان ها افتتاح کردند. وقتی به نمایشگاه می آیم از دیدن جمعیت انبوه مردم و شور و شوق آنها به وجد می آیم و از اینکه به ملتی تعلق دارم که تا این اندازه به کتاب علاقه دارند، به خود

در این مراسم معرفی کرد. در حوزه بزرگسال و در بخش ناشران خصوصی، انتشارات سخن به عنوان ناشر برگزیده سال ۸۶ معرفی و نشر نی شایسته تشویق شناخته شد. در میان ناشران شهرستانی نیز انتشارات دلیل ما به عنوان ناشر برگزیده شناخته و انتشارات مسجد مقدس جمکران شایسته تشویق معرفی شد. در میان ناشران وابسته به دستگاه‌های دولتی و عمومی نیز، انتشارات بوستان کتاب قم به عنوان ناشر برگزیده سال معرفی هیأت داوران در این بخش انتشارات دانشگاه تهران را نیز شایسته تقدیر دانست.

در بخش کودک و نوجوان نیز از میان ناشران خصوصی، انتشارات محراب قلم به عنوان ناشر برگزیده سال معرفی شد و انتشارات شبابین شایسته تقدیر شناخته شد.

هیأت داوران در این بخش هیچ ناشر شهرستانی را شایسته انتخاب به عنوان ناشر برگزیده ندانست اما انتشارات عروج اندیشه را از استان خراسان رضوی، شایسته تشویق خواند.

در میان ناشران دولتی و عمومی نیز انتشارات کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان به عنوان ناشر برگزیده شال انتخاب شد.

تقدیر از ناشران و مولفان حوزه فرهنگ و تمدن اسلام و ایران

هیأت داوران بنا به پیشنهاد کمیته فرهنگ و تمدن شورای عالی انقلاب فرهنگی، از ناشران و مولفان حوزه فرهنگ و تمدن اسلام و ایران تقدیر کرد.

در این بخش از محسن ناجی نصرآبادی مصحح کتاب «مجموعه فصیحی» عبدالکریم جریز دار مدیر مسئول انتشارات اساطیر، مدیر دفتر گسترش و توسعه علم دانشگاه آزاد اسلامی و دکتر محمود هاشمی مدیر مرکز نشر دانشگاهی تقدیر به عمل آمد.

مجلس، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی برگزار شد، در ابتدا بیانه هیأت داوران انتخاب ناشر برگزیده نمایشگاه قرائت شد. در این بیانه آمده بود که انتخاب این ناشران با توجه به مسائلی همچون عرضه کتاب‌های جدی و مورد نیاز، تعداد عناوین چاپ اول، نوع ارتباط با بازدیدکنندگان، ارائه تخفیف ویژه نمایشگاه، رعایت قوانین و ضوابط نمایشگاه، تزئین غرفه‌ها و همکاری با بخش اجرایی نمایشگاه انجام شده است.

در بخش ناشران بزرگسال، در دو حوزه خصوصی و عمومی دولتی، به ترتیب انتشارات قاطمی و آستان قدس رضوی به عنوان ناشران برگزیده معرفی شدند.

در میان ناشران کودک و نوجوان خصوصی، انتشارات شبابین و در بخش دولتی نیز انتشارات شاهد برگزیده شدند. در این بخش از میان ناشران شهرستانی نیز انتشارات نوید شیراز به ناشر برگزیده معرفی شد.

همچنین در بخش ناشران دانشگاهی، از مرکز نشر دانشگاهی و در بخش ناشران آموزشی از انتشارات مبتکران تقدیر به عمل آمد.

در بخش ناشران خارجی نیز انتشارات تیمه در بخش لاتین و خدمات دانش کتیبه در بخش عربی به عنوان ناشران برگزیده معرفی شدند. با هیأت داوران همچنین غرفه انتشارات گاج را به دلیل اطلاع رسانی دقیق و روش‌های نوین تبلیغاتی و سیستم مجهز فروش به عنوان غرفه برگزیده معرفی کرد.

ناشران برگزیده سال

همچنین هیأت داوران انتخاب ناشر برگزیده سال با توجه به شاخص‌هایی همچون تعداد آثار تالیفی، رعایت اصول فنی، داشتن آثار برتر در جشنواره‌های علمی کتاب، نشر آثار به زبان‌های زنده دنیا و رعایت حقوق مولفان، ناشران برگزیده

هر روز باشکوه تر از روزهای قبل و هر سال با شکوه تر از سال‌های قبل به کار خود ادامه می‌دهد که نشان دهنده رشد و تعالی است که در جامعه ایران اسلامی وجود دارد.

وی ضمن تشکر از رهبر معظم انقلاب برای حضور در نمایشگاه گفت: «ایشان پس از یک سفر طولانی، حضور در نمایشگاه را در اولویت‌های کاری خود قرار دادند و اصحاب قلم را به حضور مجدد خود در نمایشگاه مفتخر و با راهنمایی خود مسیر آن را در سال‌های بعد مشخص کردند.»

وی همچنین ضمن قدردانی از رئیس جمهور، رئیس مجلس شورای اسلامی و معاون اول رئیس جمهور، گفت: طی دوران نمایشگاه و دو ماه پیش از آغاز آن، اصحاب رسانه به ما کمک کردند و ما را دریافتن عیوب و اشکالات نمایشگاه یاری دادند و آنچه از اشکالات به ما منتقل شد، هدیه‌ای بود از سوی دوستان.»

دکتر پرویز افزود: «امیدواریم بتوانیم آنچه را به عنوان نقد از نمایشگاه به ما منتقل شده، به طور جدی بررسی کنیم و صد البته هیچ کاری بی عیب و نقص به پایان نمی‌رسد. آنچه به ما کمک می‌کند این است که همه دست به دست هم دهیم و کمک کنیم، نه اینکه با بعضی رفتارهای نادرست و اقدامات ناصحیح، در جهت تخریب قدم برداریم.»

رئیس نمایشگاه بیست و یکم با اشاره به بررسی پیشنهادها ناشران توسط معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی گفت: «بسیاری معتقدند که نمایشگاه باید به صورت نمایشگاه و نه به صورت فروشگاه کتاب برگزار شود. خوشبختانه این پیشنهاد امروز از سوی برخی از ناشران ارائه می‌شود که باید مورد بررسی قرار گیرد.»

پرویز درباره جهت دادن به یارانه نشر گفت: «یکی از اقداماتی که در سال گذشته در این جهت انجام شد، صدور کارت الکترونیک خرید کتاب برای دانشجویان و طلاب بود و هر چند نارسایی‌هایی در روزهای اول نمایشگاه در سیستم به وجود آمد، اما تا صبح روز پایانی، هزار و ۳۲۵ تراکنش موفق با این کارت‌ها صورت گرفت و رقم یک میلیارد و هشتصد و سیزده میلیون و سیصد و هشتاد و نه هزار و هفتصد و پنجاه و یک تومان و نه ریال، خرید با کارت اعتباری نشان دهنده موفقیت نسبی این کارت‌ها و استقبال مخاطبان از آنهاست.»

وی تعداد ناشران داخلی شرکت کننده در نمایشگاه را ۱۹۶۸ ناشر و تعداد ناشران خارجی را ۷۸۰ ناشر از ۷۷ کشور اعلام کرد و گفت: «۱۵۱ هزار و سی و نه عنوان کتاب داخلی و ۱۲۰ هزار عنوان کتاب خارجی در نمایشگاه وجود داشت که از این رقم که مجموع آن بیش از ۲۷۰ هزار عنوان است، می‌توان به عظمت نمایشگاه پی برد. عموم بازدیدکنندگان و ناشران کشورهای خارجی از وسعت این نمایشگاه اظهار شگفتی می‌کردند و از اینکه ۲۰۰ نشست سرای اهل قلم با استقبال مواجه می‌شد و سرای اصلی مملو از جمعیت بود، ابراز شگفتی می‌کردند. این افتخاری است برای ما که می‌توانیم پذیرای بیش از چهار و نیم میلیون نفر باشیم؛ جمعیتی که نشان دهنده توجه مردم به کتاب است.»

پرویز در پایان ضمن قدردانی از دست اندرکاران نشر و اصحاب قلم و فرهنگ، از همکاران وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، بانک صادرات، شهرداری تهران، شورای شهر تهران و کلیه نهادهای همکار وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تشکر کرد و اظهار داشت: اگر همکاری‌های صمیمانه آنها نبود، برگزاری نمایشگاه امکان پذیر نمی‌شد.

ناشران برگزیده نمایشگاه بیست و یکم مراسم اهدای جوایز ناشران برگزیده نمایشگاه، واپسین بخش مراسم اختتامیه پیش از سخنان رئیس مجلس شورای اسلامی بود.

در این بخش از مراسم که با حضور رئیس

گراقتدر را به این گردهمایی بزرگ فرهنگی دعوت کند و شاید نتوان مناسبیت فرهنگی دیگری را پیدا کرد که گستردگی آن در حد نمایشگاه کتاب باشد. صفارهرندی گفت: «قشرهای مختلف مردم از تهران، سراسر کشور و کشورهای اسلامی در نمایشگاه حضور یافتند. موج جوانانی که امسال حضورشان چشمگیر تر از هر زمان دیگری در دیده ناظران می‌نشست، مایه شغف و شادمانی بیشتر ما بود.»

وی همچنین ضمن اشاره به حضور همه شخصیت‌های برجسته اهل علم و فرهنگ و همه ساکنان خانه معرفت و عشق و آگاهی، به حضور رهبر معظم انقلاب، حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در نمایشگاه اشاره کرد و گفت: «رهبر معظم انقلاب سوای مسئولیت خطیری که بر عهده دارند، یک چهره درخشان در ساحت فرهنگ کشور و یک کتابخوان حرفه‌ای هستند. وقتی در معیت ایشان از کنار غرفه‌ها عبور می‌کردم، قضاوت‌های دقیق ایشان را می‌شنیدم و شاهد بودم که برای بیشتر کتاب‌ها، کارنامه چند ده ساله ارائه می‌دهند. خدا را شکر می‌کنیم که ایشان ناظر و بازدیدکننده نمایشگاه بودند.»

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در بخش دیگری از سخنان خود گفت: «بر خلاف آنچه در افواه مشهور شده و در برخی رسانه‌ها هم به آن دامن زده می‌شود، معتقدم که جامعه ما بی نسبت با کتاب نیست و در همین وضع کنونی نیز با کتاب قهر نیستیم. ۲۷۰ هزار عنوان کتاب در نمایشگاه در معرض دید مردم قرار داشت. ما آماری از چشمان نظاره‌گران عناوین در اختیار نداریم اما آمار حضور در نمایشگاه کمتر از پنج میلیون نفر نیست. اگر این رقم را در ۲۷۰ هزار عنوان ضرب کنیم، با رویت یار مهربان در شمارگان میلیونی و میلیاردی روبه‌رو خواهیم شد.»

وی افزود: «گیرم که همه کتاب‌های منتشر شده خریداری نمی‌شود که بسیاری از آنها خریداری می‌شود. گیرم که همه آنچه خریداری می‌شود خوانده نمی‌شود؛ که بخش عمده‌ای از آنها در کتابخانه‌های عمومی خوانده می‌شود. اگر حتی همه این آمار را یک سوم کنیم، آنچه به عنوان سرانه مطالعه به دست می‌آید، باز هم به مراتب بیشتر از آن چیزی است که به عنوان سرانه مطالعه القا می‌شود.»

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی گفت: «همه اذعان داشته‌اند که امسال کتاب رونق دیگری داشت اما بهانه‌های دیگری جستند و گفتند کتاب‌ها ارزشی ندارند. مردم را به این متهم کردند که نمی‌فهمند چه می‌خوانند. این مسائل بدون واژه از نگاه غیرمحببت آمیز در برخی از مطبوعات منتشر شده است. جنبش کتابخوانی و مهریانی با کتاب مدت زیادی نیست که در کشور ما آغاز شده. ما در راه گسترش کتابخوانی قدم گذاشته‌ایم پس بهتر است خودمان روحیه خودمان را تضعیف نکنیم.»

وی افزود: «مناسبت بزرگی را که می‌تواند شخص اول مملکت، رئیس جمهور، رئیس مجلس، شخصیت‌های بزرگوار حوزه و دانشگاه، علمای اعلم و مراجع و میلیون‌ها دلشقیفته را متوجه خود کند، باید پاس داشت و حرمت آن را نگه داشت. این حرمت را همه‌آنهايي که در خدمت نمایشگاه بودند، نگه داشتند که به سهم خود از تمام آنها تشکر می‌کنم. انصاف این است که همه آنها را پیش چشم مجسم و سپاس خود را تقدیمشان کنیم.»

بازدید چهار و نیم میلیونی گویای اقبال مردم به کتاب

دکتر محسن پرویز معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و رئیس نمایشگاه بیست و یکم نیز در این مراسم به ایراد سخنرانی پرداخت.

وی در ابتدای سخنان خود گفت: «این نمایشگاه

ساحل بهانه ای است رفتن رسیدن است

آن که امروز از مصلی می گذرد، خانه ای خالی می یابد که مهمانان رفته اند به سفری دور و دراز... آن روزهای خوب و خوش به پایان رسید. دیگر از خنده کودکان و از جوشش جوانان خبری نیست.

مصلی ساکت است. چون کهنسالی لب فرو بسته تا سالی دیگر از سویدای دل فریادی بلند سردهد. اما در سینه مصلی سخن هاست، بر زمین آن نقش گام هایی است استوار که از این سو به آن سو به جست و جوی یار، در پی کتاب می جهند. هزاران تن مهمان این زمین شدند، از هر سو آمده بوده بودند، از کرانه های خلیج همیشه فارس تا خزر پرخروش. از ارس تا لوند، از هر گوشه و کنار ایران، مصلی میزبان مهمانانی بود که رنج سفر بر خویش هموار کردند و شبانگاه بایسته هایی پر از کتاب به خانه بازگشتند. آن که ایرانی است در هر کجا که باشد، به خویش می بالد که هزاران تن بر سر سفره کتاب حضور یافته اند؛ بیش از چهار میلیون...

در کشور ما کمتر آمار و ارقام جدی گرفته می شود. من نمی دانم و در پی آن نیستم که بدانم بیش از چهار یا کمتر از چهار میلیون نفر به بازدید نمایشگاه آمده اند.

اما در روزهایی که در نمایشگاه بودم به چشم خویش امواج بی کران انسانی را دیدم که فشرده بود که به کندی حرکت می کرد و شب ها در بسیاری از دست ها بسته های سنگین کتاب بود. نه دوست من. نمایشگاه بازار مکاره نبود، جایی بود برای آنان که در پی دانایی و در پی یافتن، به جست و جوی افق های باز آمده بودند.

این کودکان، زنان و مردان این سرزمین مهر که به مهر آمده بودند، مرا به آینده ایران و مردمان بسی امیدوار می سازد و هیچ بند و سدی نمی تواند آدمی را از آگاهی و دانایی بازدارد. خفاشان شبخو ای کاش می آمدند و می دیدند که در دیدگان این جوانان جست و جوی و جوگر چه موجی از جویایی روان است. در کنار نمایشگاه جلسات دیدار و گفت و گو هم در سرای اهل قلم برپا بود

به دعوت دوستم مهدی کاموس در چند نشست شرکت جستم و جوانان و نوجوانانی را یافتم که پرسشگر بودند و می خواستند بیشتر بدانند و دل در هوایی تازه داشتند.

در روزهای نمایشگاه بسیار مادرانی را دیدم که بر سکویی نشسته بودند و برای فرزندانشان قصه می خواندند... بی شک بزرگ ترین اجتماع فرهنگی در ایران شکل گرفت. در هیچ کجای دنیا نمایشگاه کتابی با انبوهی چنین ندیده ام، بسیار نمایشگاه ها در شرق و غرب دیده ام اما اقبال و اشتیاق ایرانیان از نمایشگاه یک حادثه بود... یک پدیده... یک نیاز...

بی تردید کاستی ها و نقص هایی در کار بود. می شود از مردمان، ناشران و نویسندگان خواست که کاستی ها را بازگویند و متولیان در پی رفع آنها بکشند. این شوق و شور گسترده باری گران را بر دوش مسئولان می گذارد. این مهر را قدر بدانیم، قدر بدانند...

نمایشگاه ساحلی بود، سکوی پرشی بود برای حرکت، برای رفتن، برای شناور شدن در دریای اندیشه، برای سفر به افق های دور، به سرزمین های تازه...

گزارش تحلیلی کتاب هفته از روند برگزاری نمایشگاه کتاب

لبخند مردم به روی یار مهربان

مصلی بزرگ امام خمینی (ره) امسال برای دومین سال پیاپی، شاهد برگزاری بزرگ ترین رویداد فرهنگی کشور بود.

بیست و یکمین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران با برنامه ریزی هایی که از روز پایانی نمایشگاه سال گذشته آغاز شده بود، همانند هر سال در روزهای میانی اردیبهشت ماه برگزار شد.

برنامه های کمیته های مختلف این نمایشگاه، همکاری تشکل های نشر و نهاد های کشور در برپایی این نمایشگاه، عملکرد بخش جنبی و استفاده از کارت الکترونیک خرید کتاب برای نخستین بار، از جمله عواملی بود که چهره ای متفاوت از نمایشگاه بیست و یکم ساخته بود.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در مراسم گشایش بیست و یکمین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران اعلام کرد که شورای سیاستگذاری این نمایشگاه یک روز پس از پایان نمایشگاه بیستم تشکیل شده و تصمیم گیری برای برگزاری نمایشگاه را آغاز کرده است.

معاون فرهنگی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی نیز پیش از برگزاری نمایشگاه بیست و یکم در گفت و گویی بر این مسئله تاکید و اعلام کرده بود که جلسات این شورا از تابستان ۸۶ آغاز شده است.

این شورا در نخستین جلسات تصمیم گرفته بود که امور نمایشگاه را به تشکل های نشر واگذار کند. اما شیوه عملکرد مناسب این شورا، نشان از برنامه ریزی طولانی مدت برای نمایشگاه دارد. چنانچه دکتر محسن پرویز ضمن اشاره به این مسئله گفته بود: برگزاری جلسات شورای سیاستگذاری در موعد مناسب و بلافاصله پس از نمایشگاه قبل به ماکمک کرده خیلی از مسائل نمایشگاه بیست و یکم بهنگام انجام شود.

بازدید میلیونی

با اینکه برخی منتقدان برگزاری نمایشگاه کتاب در مصلی، این مکان را محل مناسبی برای برگزاری نمایشگاه کتاب ارزیابی نمی کردند، اما استقبال بی سابقه مردم از نمایشگاه بیست و یکم خلاف این نظر را به اثبات رساند.

آمار بازدیدکنندگان از نمایشگاه در روزهای پایانی از مرز چهار میلیون نفر گذشت که بنا به گفته معاون فرهنگی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در مراسم اختتامیه نمایشگاه بیست و یکم، سبب حیرت بازدیدکنندگان و مهمانان خارجی نمایشگاه شده است و برخی از آنها اذعان داشته اند که هیچ نمایشگاه کتابی در دنیا با چنین استقبالی روبه رو نمی شود.

اگر چه شاید برخی از این بازدیدکنندگان تنها برای دیدن کتاب های موجود و نه برای خریدن آنها به نمایشگاه مراجعه می کنند اما همین حجم از دیدار یار مهربان، خود بر اهمیت این مقوله در کشور تاکید می کند.

کارت الکترونیک خرید کتاب

کارت الکترونیک خرید کتاب - که سال گذشته به دلیل جهت دهی به پارانه کاغذ به سوی مصرف کننده و با همکاری بانک صادرات ایران از سوی خانه کتاب به دانشجویان و طلاب اعطا شد - با اینکه از مدت ها پیش در کتابفروشی ها امتحان خود را پس داده بود اما در نمایشگاه بیست و یکم در گستره ای بسیار وسیع تر محک زده شد. اگر چه در دو روز ابتدایی به دلیل جوابگو نبودن سیستم مخابراتی، اختلالاتی در پایانه های کارخوان

این کارت ها به وجود آمد، ولی با تلاش مدیریت امور پذیرندگان شرکت کارت اعتباری ایران کیش که در کمیته اجرایی نمایشگاه مستقر بودند، از بعد از ظهر روز سوم مشکل پایانه ها برطرف شد.

محمد افشارمنش مدیر این شرکت در گفت و گو با برخی نشریات، تعداد پایانه های کارخوان نمایشگاه را ۱۲۰۰ عدد ذکر کرده و اعلام کرده بود که امسال ۷۴۰ هزار کارت الکترونیک خرید کتاب توسط بانک صادرات ایران صادر شده است.

درعین حال دکتر محسن پرویز معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در مراسم پایانی نمایشگاه بیست و یکم آمار استفاده از این کارت را اعلام کرد. وی گفت: تا صبح روز پایانی، ۲۳ هزار و ۳۲۵ تراکنش موفق با این کارت ها صورت گرفت و رقم یک میلیارد و هشتصد و سیزده میلیون و سیصد و هشتاد و نه هزار و هفتصد و پنجاه و یک تومان و نه ریال، خرید با کارت اعتباری انجام شد که نشان دهنده موفقیت نسبی این کارت ها و استقبال مخاطبان از آنهاست.

کمیته های نمایشگاه بیست و یکم

کمیته ناشران داخلی، کمیته ناشران خارجی، کمیته اجرایی و کمیته روابط عمومی به طور مستمر در نمایشگاه حضور داشتند و بر هر چه بهتر برگزار شدن آن ناظر بودند. این کمیته ها از ماه ها پیش از آغاز به کار نمایشگاه در تدارک آن بودند.

کمیته اجرایی دو هفته پیش از برگزاری نمایشگاه اعلام کرده بود که همه فعالیت های اجرایی طبق جدول برنامه ریزی پیش رفته است و نمایشگاه سه روز پیش از افتتاح رسمی، آماده بهره برداری خواهد بود.

حمید قبادی معاون اجرایی نمایشگاه در گفت و گو

با کتاب هفته گفته بود: تمام مقدمات مورد نیاز برای برگزاری نمایشگاهی موفق فراهم شده است که از جمله آنها می توان به آماده سازی سالن ها، تامین برق، فراهم شدن امکانات مخابراتی، آماده سازی غرفه ها، راه اندازی امکانات رفاهی و بهداشتی اشاره کرد.

حسین صفری مدیر این کمیته نیز از استقرار سرویس های حمل و نقل از نزدیک ترین مکان ها به شبستان و رواق ها به سوی ایستگاه مترو و پایانه های اتوبوس، تاکسی و تاکسی بی سیم بانوان در نمایشگاه خبر داده بود و حضور دائم این امکانات در نمایشگاه، موید این امر بود که برای این کار از مدت ها قبل از نمایشگاه برنامه ریزی صورت گرفته است.

بهینه سازی هوای سالن ها، نصب بالابر ویژه معلولان در شبستان، زیباسازی صحن مصلی، افزایش غرفه های مواد غذایی و آشامیدنی و توجه ویژه به نظافت محیط نیز از دیگر مسائلی بود که کمیته اجرایی نمایشگاه همت خود را مصروف آن داشت.

کمیته بین الملل

بنا بر آمار اعلام شده پیش از برگزاری نمایشگاه، کمیته ناشران خارجی نمایشگاه میزبان بیش از ۷۰ کشور خارجی بود که کتاب های خود را در دو بخش ارزی و ریالی در معرض بازدید و فروش گذاشته بودند.

محمدرضا وصفی مدیر کمیته بین الملل نمایشگاه یک هفته پیش از آغاز نمایشگاه، پیش بینی کرده بود که حدود ۱۵۰ هزار عنوان کتاب در بخش های عربی، ریالی، ارزی و عرضه مستقیم کتاب های خارجی در نمایشگاه بیست و یکم عرضه شود.

بنا بر آمار اعلام شده در اختتامیه نمایشگاه،

۱۲۰ هزار عنوان کتاب خارجی در نمایشگاه عرضه شد و ۷۸ ناشر خارجی در این نمایشگاه حضور داشتند.

کتاب های عربی برای نخستین بار به جای بخش ارزی در بخش ریالی به مخاطبان عرضه می شد و با حذف ناشران عرب از بخش ارزی، کتاب های انگلیسی ناشران هندی نیز در بخش ریالی عرضه شد. به گفته مدیر این کمیته، این اقدام برای افزایش بخش حمایتی در نمایشگاه کتاب صورت گرفته است.

کمیته ناشران خارجی همچنین با ارائه غرفه رایگان به ناشران کشورهای همسایه، آنها را به حضور در نمایشگاه کتاب تهران ترغیب کرد و ناشران چهار کشور ترکیه، عراق، افغانستان و پاکستان به طور رایگان در نمایشگاه حضور داشتند.

کمیته ناشران داخلی

کمیته داخلی نمایشگاه نیز میزبان ۱۹۶۸ ناشر داخلی با ۱۵۱ هزار و سی و نه عنوان کتاب بود که به گفته محمود سالاری مدیر این کمیته، ۳۰۲ ناشر در این میان، از ناشران شهرستانی بودند. وی پیش از برگزاری نمایشگاه گفته بود که از میان ناشران شرکت کننده در نمایشگاه، ۱۰۸۰ ناشر عمومی، ۱۷۸ ناشر کودک و نوجوان و ۲۹۸ ناشر دانشگاهی در نمایشگاه حضور دارند که ۱۲۵۸ ناشر به صورت مستقل و باقی به صورت نمایندگی به معرفی آثارشان می پردازند. سالاری درباره ویژگی های بخش ناشران داخلی گفته بود: این تلاش صورت گرفته است تا با اطلاع رسانی دقیق به وسیله نقشه های طراحی شده، مراجعان با کمترین زحمت انتشارات مورد نظر خود را پیدا کنند.

کمیته روابط عمومی

کمیته روابط عمومی نمایشگاه بیست و یکم واقع در یکی از طبقات زیرین صحن مصلی، جایی بود که ستاد خبری و محل استقرار اصحاب رسانه به شمار می آمد اما کار این کمیته به همین مسائل محدود نمی شد.

سید سعید میر محمد صادق، مدیر کمیته روابط عمومی نمایشگاه در یادداشتی که یک هفته پیش از آغاز نمایشگاه نوشته بود، بر فعالیت های اطلاع رسانی این کمیته تاکید کرده و گفته بود: اطلاع رسانی محیطی در داخل نمایشگاه و در سطح شهر، اطلاع رسانی چهره به چهره در محیط نمایشگاه، طراحی و چاپ نقشه های مختلف در خصوص فضاها و سالن های نمایشگاه از فعالیت های کمیته روابط عمومی است.

این کمیته در روزهای نمایشگاه ارتباط خوبی را با نمایندگان رسانه های جمعی برقرار کرده بود تا اطلاع رسانی درباره نمایشگاه به بهترین نحو و در سریع ترین زمان ممکن صورت بگیرد و مقدمات حضور خبرنگاران در برنامه های مختلف تسهیل شود. رادیو های فرهنگ، تهران و جوان در محیط نمایشگاه برنامه هایی را ضبط و اجرا می کردند و رادیو فرهنگ ساعتی پس از اختتامیه نمایشگاه، به بخش بخش هایی از سخنرانی های این مراسم پرداخت.

خبرنگاران تمامی رسانه های مکتوب و خبرگزاری ها با حضور در نمایشگاه به پوشش کلیه اخبار مرتبط با آن می پرداختند. البته نباید پوشش خبری سیما جمهوری اسلامی ایران را نیز از نظر دور داشت که در روزهای برگزاری نمایشگاه، اطلاع رسانی خوبی را از این رویداد ارائه داد.

از دیگر اقدامات این کمیته می توان به تبلیغات محیطی اشاره کرد. این کمیته طی یک اقدام ابتکاری رنگ های صورتی، نارنجی، زرد و سبز را به ترتیب برای علائم سالن های کودک و نوجوان، کتب آموزشی، کتاب های دانشگاهی و کتاب های عمومی برگزیده بود.

همکاری نهادها و تشکل های نشر

شورای سیاستگذاری نمایشگاه کتاب برای برگزاری هر چه بهتر نمایشگاه، از تشکل های مختلف نشر برای مشارکت در برگزاری نمایشگاه دعوت کرده بود.

این شورایی نامی به تشکل های نشر خواستار اعلام آمادگی آنها برای مشارکت مستقیم در برگزاری نمایشگاه شده بود. بنا بر تصریح معاون فرهنگی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، تنهایی از تشکل های نشر، طی نامه ای به دلیل معذورت قانونی از مشارکت انصراف داده بود و تقریباً همه تشکل های برای مشارکت اعلام آمادگی کرده بودند. بنا بر همین توافقات مقرر شد که بسیاری از امور مانند ثبت نام، جانمایی، تعیین غرفه ها و ... به این تشکل ها سپرده شود. انجمن فرهنگی ناشران دانشگاهی، انجمن فرهنگی ناشران کودک و نوجوان، انجمن ناشران آموزشی و اتحادیه تعاونی های ایران از جمله تشکل های فعال نشر بودند که در برگزاری نمایشگاه مشارکت کردند.

حضور فعال سازمان ها و نهادها

در نمایشگاه بیست و یکم

شاید نخستین چیزی که بتوان درباره سازمان ها و نهادهای همکار نمایشگاه به آن اشاره کرد، همکاری گردانندگان مصلی بزرگ امام خمینی (ره) با ستاد برگزاری نمایشگاه کتاب باشد. مصلی امسال آماده تر از سال گذشته شاهد برگزاری نمایشگاه کتاب بود که این مسئله را باید مرهون هماهنگی های موجود میان مدیریت مصلی و مدیران نمایشگاه کتاب دانست. محمود حائری مدیر روابط عمومی مصلی اما بر نیمه کاره بودن ساختمان مصلی تاکید می کند و معتقد است اگرچه با برنامه ریزی و آمادگی بیشتری به استقبال نمایشگاه رفته ایم اما باید توجه داشته باشیم که روند احداث مصلی هنوز تمام نشده و قرار است تا سال ۸۹ ساختمان رواق های مصلی تکمیل شود.

اما شورای شهر تهران نیز در برگزاری نمایشگاه بیشترین همکاری ها را انجام داد که از میان آنها می توان به حذف محدودیت خرید کتاب از طریق پست بدون هزینه حمل و نقل اشاره کرد.

کمیسیون فرهنگی این شورا نیز با دعوت از مسئولان نمایشگاه و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و جمع بندی نظرات جدید، در راستای ایجاد فضای مطلوب برای برگزاری نمایشگاه گام های مهمی برداشت.

راهنمایی و رانندگی تهران بزرگ نیز با اندیشیدن تدابیر ویژه ترافیکی، نظارت بر عبور و مرور به نمایشگاه کتاب را بر عهده داشت و از نیمه دوم فروردین ماه در جلساتی به بررسی چگونگی حمل و نقل مسافران و وضعیت ترافیک خیابان های منتهی به مصلی پرداخت.

ماموران راهنمایی و رانندگی در مبادی کلیه پارکینگ های اطراف مصلی حضور چشمگیری داشتند و با لحنی گرم و صمیمانه، مراجعه کنندگان را به پارکینگ های اطراف هدایت می کردند و از تجمع خودروها در خیابان های اطراف مصلی جلوگیری می کردند.

سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران نیز با تشکیل ستاد مدیریت بحران با چهار هدف پیشگیری، آمادگی، مقابله و بازسازی در نمایشگاه حضور داشت. رامین رادینا مدیر روابط عمومی این سازمان پیش از آغاز به کار نمایشگاه، نهادهای تشکیل دهنده این ستاد را علاوه بر سازمان پیشگیری و مدیریت بحران، آتش نشانی، هلال احمر، اورژانس، شورای شهر، دانشگاه های علوم پزشکی تهران،

نیروی انتظامی و ستاد اجرایی نمایشگاه اعلام کرده بود.

در طول روزهای برگزاری نمایشگاه همه روزه نشست هایی با حضور نمایندگان این ستاد در نمایشگاه برگزار می شد و بر روند برگزاری نمایشگاه نظارت داشت.

شهرداری منطقه ۷، سازمان اتوبوسرانی تهران، منطقه ۱۵ پستی تهران، متروی تهران و وزارت نیرو نیز با تمهیداتی، به هر چه بهتر برگزار شدن نمایشگاه بیست و یکم کمک کردند.

بخش جنبی، توجه به نیازهای نشر

بخش جنبی نمایشگاه کتاب امسال با رویکرد به برقراری همکاری و ارتباط با تشکل های نشر، تلاش کرد که فعالیت های پربارتری انجام دهد. این بخش، علاوه بر سراهای اهل قلم، امسال فعالیت های مرتبط با اطلاع رسانی رایانه ای و محیطی را نیز بر عهده داشت.

در سراهای اهل قلم نمایشگاه بیست و یکم، به طور کلی ۲۰۰ نشست برگزار شد که این رقم در پیش بینی های اولیه ۱۵۰ نشست بود.

در سرای اصلی اهل قلم، نشست هایی برای بررسی مسائل تخصصی و عمومی کتاب برگزار شد، در سرای کارنامه نشر نیز کارگاه هایی با هدف بررسی مسائل مرتبط با کتابداری و کتاب شناسی برگزار شد و در جنب این سرا، کارنامه نشر جمهوری اسلامی ایران در سال گذشته به نمایش گذاشته شد. در سراهای کودک و نوجوان و کمک آموزشی نیز نشست هایی برای علاقه مندان برگزار شد. این سرا از صبح تا ظهر به ناشران کمک آموزشی اختصاص یافت و بعدازظهرها تا ساعات پایانی نمایشگاه، به برگزاری نشست های مرتبط با کتاب های کودک و نوجوان می پرداخت.

نشست های این سراها - خصوصاً سرای اصلی - در روزهای برگزاری نمایشگاه با استقبال بازدیدکنندگان از نمایشگاه روبه رو شد.

خانه کتاب علاوه بر اطلاع رسانی رایانه ای که همه ساله در نمایشگاه انجام می داد، اطلاع رسانی محیطی را نیز بر عهده داشت. کیوسک های اطلاع رسانی در مبادی ورودی و مراکز تجمع مراجعه کنندگان مستقر بودند و کار اطلاع رسانی به مراجعه کنندگان را بر عهده داشتند. در این بخش ۹۰ تیروی آموزش دیده با لباس های متحدالشکل در پنج واحد مستقر شده بودند.

علاوه بر این در نمایشگاه امسال اطلاع رسانی کتاب ها از طریق بلو توث تلفن های همراه نیز انجام می شد و از طریق نرم افزار فعال شده توسط خانه کتاب اطلاعات لازم به گوشی های تلفن همراه مراجعان منتقل می شد. در این نمایشگاه همچنین دریافت اطلاعات از طریق سیستم پیام کوتاه نیز امکان پذیر بود.

نقطه پایان

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در اختتامیه این نمایشگاه در پاسخ به برخی انتقادات ناروا نسبت به این نمایشگاه گفت: جنبش کتابخوانی و مهربانی با کتاب مدت زیادی نیست که در کشور ما آغاز شده. ما در راه گسترش کتابخوانی قدم گذاشته ایم پس بهتر است خودمان و روحیه خودمان را تضعیف نکنیم.

دکتر پرویز نیز ضمن تشکر از منتقدانی که از سر دلسوزی نکاتی را به برگزار کنندگان نمایشگاه متذکر شده بودند، گفت: امیدواریم بتوانیم آنچه را که به عنوان نقد از نمایشگاه به ما منتقل شده، به طور جدی بررسی کنیم و صد البته هیچ کاری بی عیب و نقص به پایان نمی رسد. آنچه به ما کمک می کند این است که همه دست به دست هم بدهیم و کمک کنیم، نه اینکه سعی کنیم با بعضی رفتارهای نادرست و اقدامات ناصحیح، در جهت تخریب قدم برداریم. نمایشگاه بیست و یکم، ۲۲ اردیبهشت ماه در مصلی بزرگ امام خمینی (ره) به پایان رسید. با توجه به حجم انبوه بازدید کنندگان امید می رود با اتمام ساختمان مصلی در سال های آینده، این محل به محیطی وسیع تر برای برگزاری جشن کتاب تبدیل شود.

یادداشت

محمود برازش

مدیرعامل انتشارات آستان
قدس رضوی

حضور مؤثر ناشران

شهرستانی

بدون شک نمایشگاه کتاب تهران از بزرگترین نمایشگاه های کتاب جهان و بزرگ ترین نمایشگاه کتاب منطقه است.

حضور میلیونی مردم از اقصی نقاط کشور، هزاران ناشر داخلی و خارجی، برنامه های مختلف، توجه خاص علاقه مندان کتاب و مسئولان کشور و بازار چند ده میلیاردی، فرصتی که است که برای ناشران فقط در نمایشگاه بین المللی کتاب تهران به وجود می آید.

تمرکز بسیاری از فعالیت ها و امکانات کشور در تهران، فضای بهتری را برای رشد و توسعه ناشران مرکز نشین نسبت به ناشران شهرستانی فراهم آورده است.

شاید کمتر فرصتی مثل این نمایشگاه پیش بیاید که ناشران و دست اندرکاران شهرستانی حوزه نشر بتوانند در پایتخت خودی نشان بدهند.

با توجه به ضرورت تمرکز زدایی، توجه به شهرستان ها و مناطق محروم، ترغیب و تقویت حضور ناشران شهرستانی را در قالب یکی از اهداف نمایشگاه در پی دارد.

در طی سال نمایشگاه های متعدد کتاب استانی در شهرهای مختلف برگزار می شود و امکانات و تسهیلات مختلفی برای حضور ناشران در شهرستان ها پیش بینی می شود. بجاست که تسهیلات نمایشگاه تهران برای ناشران شهرستانی را با امکانات و کمک هایی که به ناشران تهران برای حضور در شهرستان ها داده می شود مقایسه کنیم. مسئولان محترم در نمایشگاه تهران برای اجاره غرفه ناشران شهرستانی تخفیف قائل می شوند که جای تشکر دارد، ولی به نظر می رسد این کمک به تنهایی کفایت نمی کند.

لازم است مسئولان محترم برای حضور ناشران شهرستانی در نمایشگاه کتاب تهران که هزینه زیادی برای آنها دارد تدبیری بیندیشند. گاهی هزینه های جاری، اجاره غرفه، حمل و نقل و اقامت، بخش زیادی از درآمد فروش را در برمی گیرد؛ ولی با این حال ناشران شهرستانی حاضر نیستند فرصت حضور در نمایشگاه بین المللی کتاب تهران را به سادگی از دست بدهند.

برای حضور مؤثر ناشران شهرستانی تقویت اتحادیه ها و تعاونی های ناشران شهرها، همدلی و همکاری اعضای محترم آنها می تواند بسیار مؤثر باشد.

ناشران می توانند از حضور گسترده و تجربیات دست اندرکاران تولید کتاب از اقصی نقاط جهان و نیز اصحاب قلم برای ارتقای سطح آگاهی و تولیدات خود استفاده کنند.

امید است مسئولان محترم امکانات حضور بیشتر و مؤثرتری را برای ناشران شهرستانی فراهم آورند و عزیزان شهرستانی نیز با برنامه ریزی صحیح از آن به بهترین نحو استفاده کنند.

یادداشت

رحیم مخدومی

عضویت داوران دومین همایش پاسداران اهل قلم

نگاهی به دور دست

آنچه دفاع مقدس را ماندگار کرده است و ماهنوز به آن می‌بالیم، این است که این عرصه یک کانون تعلیم و تربیت در یک جلد نظامی بوده است و این حماسه را کسی جز فرزندان سپاه، بسیج و ارتش خلق نکردند.

به بیان دیگر نه تنها فعالیت‌های فرهنگی خارج از حیطه وظایف مجموعه‌های مذکور نیست، بلکه این مجموعه‌ها از آغاز همین‌طور تعریف شده‌اند. انقلاب ما یک انقلاب فرهنگی بوده، پس پاسداران انقلاب نیز باید فرهنگی باشند. اگر سرداران دفاع مقدس از ابعاد غنی تربیتی برخوردار نبودند، اینچنین مقاومت و ایستادگی نمی‌کردند و توان پرورش نیروهای مقاوم و توانمند را نداشتند. بنابراین این روحیه باید در نیروهای نظامی ما حفظ شود و برای این کار ابزارهای مختلفی وجود دارد که برگزاری جشنواره‌های ادبی از آن جمله است. از سوی دیگر بسیاری از سازمان‌ها و نهادها، جشنواره‌هایی در درون مجموعه خود برگزار می‌کنند که اقداماتی در جهت تشویق نیروهای مجموعه‌ها به حساب می‌آید. این تشویق زمانی مقدس تر خواهد شد که در حوزه فرهنگ صورت گیرد. خوشبختانه سپاه پاسداران در این زمینه پیش قدم شده و با برگزاری همایش پاسداران اهل قلم، اهمیت ویژه‌ای به این موضوع داده است. اما در کنار توجه به جنبه‌های علمی جشنواره باید میزان حضور کارکنان سپاه در حوزه‌های کتابخوانی، تحقیق و جست‌وجو و پژوهش و تالیف را مبنای پیشرفت و توسعه جشنواره قرار داد.

به اعتقاد من موضوع مهم دیگری که باید مورد توجه مسئولان برگزارکننده قرار گیرد این است که به روند برگزاری همایش، همانند بسیاری از کارهای دیگر، تنها برای انجام یک کار مصوب و در واقع رفع تکلیف از خود، نگاه نکنند. اگر مجموعه‌ای که مجری این کار است به برگزاری و اهداف جشنواره ایمان نداشته باشد، سرنوشتی جز روزمرگی، اسراف و هزینه‌های بیهوده در انتظار آن کار نخواهد بود. بنابراین تخصص و تعهد مجریان در اینجا اهمیت اساسی پیدا می‌کند.

در واقع صرف برگزاری جشنواره منجر به دستیابی به اهداف نخواهد شد و قطعاً پیش از برگزاری مقدماتی مورد نیاز است. اگر قصد ما رسیدن به قله است، لزوم توجه به مسیر قله نیز حیاتی است اما معمولاً کار راحت آن است که چشمان خود را بر مسیر دستیابی به قله ببندیم و تنها قله و کسانی را که به آنجا رسیده‌اند ببینیم و تشویق و تقدیر کنیم.

به نظر من ابتدا باید کسانی را که در مسیر اهداف مجموعه حرکت و تلاش می‌کنند دریافت و نیازها و کمبودهای آنان را دید و در رفع آنها کوشید، چرا که صرف تقدیر کافی نخواهد بود. به گفته دیگر باید در مسیر رسیدن به اهداف جشنواره با پاسداران اهل قلم همراه و تمهیداتی را برای حرکت رو به جلو و باشتاب آنان فراهم کرد. اگر معتقد به چنین کاری باشیم از همین امروز باید به تدارک جشنواره سال آتی ببیندیشیم. باید به استقبال نویسندگان رفت و مسیر آنان را هموار کرد.

دوراست

عبدالله الماسی

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در سومین همایش تجلیل از پاسداران اهل قلم خبر داد

جشن بزرگ نهضت کتابخوانی؛ به زودی

سومین همایش تجلیل از پاسداران اهل قلم پنجشنبه نوزدهم اردیبهشت در سرای اهل قلم بیست و یکمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران برگزار شد. در این مراسم وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، فرمانده کل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، نماینده مقام معظم رهبری در سپاه پاسداران، معاون فرهنگی وزارت ارشاد، جمعی از فرماندهان عالی رتبه سپاه و نویسندگان و اندیشمندان حوزه علم و فرهنگ حضور داشتند. این جشنواره طی سال‌های برگزاری در تشویق پاسداران اهل قلم به تالیف کتاب در حوزه‌های مختلف نقش بسزایی داشته است که نگاهی به رشد کمی و کیفی آثار ارسالی به جشنواره گویای این امر است.

محمدحسین صفارهرندی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در این همایش از انتظار مردم جهان برای دریافت پیام‌های جدید و نو سخن گفت و تاکید کرد که برخلاف رویه‌ای که نظام غرب به مردم خود القا کرده است، آنان همچنان چشم انتظار پیام‌های فراوان از سوی کسانی هستند که به دنیا به گونه‌ای دیگر می‌نگرند.

او یادآور شد: «آنچه از ماخذ ایران انقلابی و اسلامی به جهان صادر شد، این بود که باید جهان را به گونه‌ای دیگر دید. این نوع نگرش به مسائل است که می‌تواند دنیا را آباد کند و آن را از پریشان‌خاطری برهاند. این پیام انقلاب خیلی خوب جای خود را در میان افکار و اذهان جهانیان باز کرد. در واقع آنچه صادر می‌شد فرمول‌های انقلابی به سبک سایر نظام‌ها نبود و انقلابیون ایران فرمول انقلاب کردن و مبارزه مسلحانه را به سایر کشورها آموزش ندادند؛ برخلاف برخی از شبکه‌های تحت حمایت غرب که امروز نه تنها نحوه انقلاب کردن بلکه شیوه ساخت بمب و تسلیحات جنگی و در واقع خرابکاری را نیز به دنیا آموزش می‌دهند.»

صفارهرندی صدور انقلاب را صدور کتاب و کنار زدن پرده‌ها از پیش چشمان مردم دنیا توصیف کرد و در بیان تصویری از جمهوری اسلامی ایران گفت: «در ایران نظامیان ما همانند عناصر غیر نظامی نسبت به مسائل مهم کشور دارای معرفت هستند. در واقع همه ما برای انجام مسئولیت و تکلیف الهی و انسانی خود به اقتضای موقعیت، مسئولانه عمل می‌کنیم. نگاه ما به این عرصه از روز نخست نیز همین بوده است.»

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در بخش دیگری از سخنان خود نسبت نظامیان کشور را با حوزه‌های نشر مکتوب، رسانه، هنر و به صورت عام، همه عرصه‌های فرهنگ نسبتی نزدیک و تأثیرگذار خواند و تاکید کرد: «ما حضور نظامیان عزیز را بسیار مغتنم می‌شماریم. میلیون‌ها بسیجی پیوسته به شجره طیبه سپاه نیز در خدمت فرهنگ هستند.»

صفارهرندی با مخاطب قرار دادن پاسداران اهل قلم، تاکید کرد: «بخش کوچکی از فعالیت‌های ما به رفع شر دشمن به ویژه در عرصه ضد فرهنگی یا همان تهاجم فرهنگی معطوف شده است، اما بخش عمده‌تر باید برای یک کار بزرگ ایجابی در جهانی که به شدت تشنه خوراک فکری است، تدارک دیده شود. ما بالقوه و بالفعل شایستگی این را داریم که جهان امروز را تغذیه کنیم و شما شایسته‌ترین‌ها برای تولید چنین پیامی هستید.» وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی همچنین به حضور گسترده و استقبال کم‌نظیر مردم از بیست و یکمین

نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران اشاره کرد و از عده‌ای که مردم را متهم می‌کنند که اهل مطالعه و خواندن کتاب نیستند، خواست که پرده‌های وهم را کنار بزنند و این دفتر نادرست را ببندند. صفارهرندی استقبال چشمگیر مردم از نمایشگاه را که همراه با خرید کتاب و مطالعه است، باطل کننده تمام فرضیات مدعیان دانست و اظهار امیدواری کرد که جشن بزرگ نهضت کتابخوانی در آینده‌ای نزدیک برگزار شود.

دبیرخانه پاسداران اهل قلم از سال ۱۳۸۳ فعالیت خود را با شناسایی و سازماندهی پاسداران اهل قلم آغاز کرد و از آن سال حدود ۱۳۵۰ نفر از پاسداران اهل قلم بیش از هشت هزار اثر خود را در طول برگزاری سه دوره مراسم پاسداران اهل قلم به دبیرخانه این جشنواره ارسال کرده‌اند. پاسداران زیادی نیز که از اهالی قلم هستند، تاکنون فرصت و امکان تحریر یا ارسال آثار خود را پیدا نکرده‌اند.

ساختارها در انتظار الگوی بومی

سردار محمدعلی جعفری فرمانده کل سپاه پاسداران دیگر سخنران این همایش بود. او پاسداری از انقلاب اسلامی ایران را وظیفه‌ای مهم و خطیر دانست که به صورت سازمانی و بر اساس قانون اساسی برعهده سپاه پاسداران گذاشته شده است. سردار جعفری تأثیرگذاری عمیق انقلاب اسلامی را در طول این سه دهه در بسیاری از نقاط دنیا یادآور شد و گفت: «در طول این مدت ما در داخل کشور نیز با کم‌لطفی، بی‌مهری و دشمنی با انقلاب و راه امام راحل مواجه بوده و هستیم و بنا به فرموده

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی:
ما حضور نظامیان عزیز را بسیار مغتنم می‌شماریم. میلیون‌ها بسیجی پیوسته به شجره طیبه سپاه نیز در خدمت فرهنگ هستند

امام(ره) انقلاب‌ها همیشه از درون ضربه می‌خورند و تهدید می‌شوند، پس ما باید دشمن خود را خوب بشناسیم و تهدیدات انقلاب را دریابیم.»

او ایجاد تزلزل در فکر، اندیشه و راه انقلاب را یکی از راه‌های دشمنی با اهداف انقلاب برشمرد و پیکان این شیوه دشمنی را معطوف به مسئولان و نیروهای مدافع انقلاب و در مجموع کل جامعه دانست.

فرمانده کل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی تاکید کرد: «ویژگی برجسته‌ای که امروز کشور ما نیازمند آن است روحیه انقلابی در همه کارهای متناسب با اهداف جمهوری اسلامی است. این ویژگی برای پاسداران اهل قلم با توجه به رسالت خطیر سپاه پاسداران مهم‌تر و حساس‌تر است. در این راستا مقابله با نشر و توسعه شبهات و ابهامات مخالفان نظام از طریق نویسندگی و قلم، رسالت انقلابیون اهل قلم به ویژه جامعه پاسدار است.»

سردار جعفری تاکید رهبر معظم انقلاب بر تولید علم و جنبش نرم‌افزاری را لازمه پیشرفت انقلاب اسلامی در مقطع کنونی و آینده عنوان کرد و با توجه به تناسب نداشتن الگوهای بیرونی با مشخصات جامعه ما، از اهالی قلم و پاسداران خواست که در جهت تولید نظریه‌ها و الگوهای بومی، ایرانی و اسلامی به ویژه در حوزه علوم انسانی بکوشند. او در پایان تکلیف محوری، حفظ روحیه انقلابی و تلاش برای فهم دقیق حقایق با تکیه بر تزکیه و تقوا و بیان این حقایق بدون هیچ ملاحظه‌ای از جمله رسالت‌های پاسداران اهل قلم دانست.

در ابتدای همایش نیز حجت‌الاسلام سعیدی، نماینده رهبر معظم انقلاب در سپاه پاسداران، از بیان و قلم به عنوان دو امکان برجسته انسان در انتقال پیام، تعامل با دیگران و فرهنگ‌سازی نام برد که در قرآن کریم بر آنها تاکید شده است. او کاربرد قلم را مهم‌تر، وسیع‌تر و متفاوت از بیان دانست و گفت: «آن چیزی که اثر انسان را ماندگار می‌کند و برای دیگران نیز قابل دسترسی است، آثار قلمی و مکتوبات است. این گونه آثار ممکن است قرن‌ها مورد استفاده دیگران قرار گیرد.»

حجت‌الاسلام سعیدی ریشه جهاد نظامی را

با استقبال از کتاب های ورزشی در نمایشگاه بیست و یکم

توپ کتاب گل شد

شهاب وفایی: نمایشگاه بین المللی کتاب تهران با تمام شور و حال خود بار دیگر به پایان رسید. غرفه ناشران کتاب های ورزشی اگرچه در بیست و یکمین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران به نسبت سایر حوزه ها کم تعداد بود، اما بازدیدکنندگانی پر شمار داشت و حضور غرفه ناشران کتاب های ورزشی در شبستان مصلی به ویژه در بخش ناشران دانشگاهی در مجموع بر استقبال از این غرفه ها افزوده.

مهدی صادقی، مدیر نشر بامداد کتاب استقبال بازدیدکنندگان از نمایشگاه بیست و یکم را نسبت به سال های گذشته بهتر می داند و می گوید: سال های قبل در انبوهی و حجم، استقبال به اندازه نمایشگاه امسال نبود، در حالی که امسال در نمایشگاه بیست و یکم ما با استقبال گسترده تری از کتاب های ورزشی مواجه هستیم.

وی کتاب های موجود در این انتشارات را به سه دسته کتاب های دانشگاهی، رشته های ورزشی و تدریسی تقسیم می کند و می افزاید: کتاب های دانشگاهی، مخاطبان خاص خود - مثل استادان دانشگاه، دانشجویان و مسئولان کتابخانه های مراکز دانشگاهی - را دارد؛ البته اغلب ورزشکاران غیر حرفه ای هم خریدار کتاب های رشته های مختلف ورزشی مانند مقررات و قوانین، فنون و آموزش های مختلف هستند. در زمینه کتاب های تندرستی و سلامت نیز نیاز است که اطلاع رسانی کافی داشته باشیم تا بازدیدکنندگان غرفه، با کتاب های این حوزه بیشتر آشنا شوند.

وی درباره چگونگی عرضه و فروش کتاب های انتشارات بامداد کتاب در نمایشگاه می گوید: ما با مراجعه کنندگانی روبه رو شدیم که خواهان کتاب هایی در رشته های ورزشی اسکی، قایقرانی یا دوچرخه سواری بودند اما متأسفانه ما چنین کتاب هایی نداشتیم. البته با گروهی از مترجمان صحبت کرده ایم تا این گونه کتاب ها را از بخش کتاب های خارجی بخرند. مسلماً نیازسنجی، بخش عمده ای از سیاست نشر ما در آینده را روشن می کند. یکی دیگر از غرفه های عرضه کتاب های ورزشی، غرفه ای بود که به طور مشترک به نشر آکادمی ملی المپیک و پارالمپیک ایران و نشر علم و حرکت اختصاص یافته بود.

عطایی مسئول این غرفه استقبال از کتاب های نشر آکادمی را خوب ارزیابی می کند و می گوید: بیشتر خریداران ما را مسئولان نهادهای دولتی، دانشگاه ها و دانشجویان تشکیل می دهند، البته از نظر سنی حدود ۷۰ درصد مخاطبان ما جوانان هستند.

روین شاهرودی مدیر مسئول نشر علم و حرکت نیز که در این غرفه حضوری فعال داشت، درباره استقبال مخاطبان از کتاب های ورزشی می گوید: اگر غرفه های ناشران ورزشی پراکنده نبود، قطعاً استقبال از این بخش باز هم گسترده تر می شد، اما به هر حال ما فروش خوبی را تجربه کردیم.

وی با توجه به علاقه مردم به مطالعه کتاب های ورزشی، پیشنهاد می دهد که نمایشگاهی اختصاصی برای کتاب های ورزشی در طول سال برگزار شود.

شاهرودی می افزاید: انجمن فرهنگی ناشران دانشگاهی در طول سال، نمایشگاه هایی را برگزار می کند که ما نیز در آن شرکت می کنیم اما خیلی خوب بود اگر نمایشگاهی ویژه کتاب های ورزشی دایر می شد تا هم ناشران بتوانند تمام توانمندی های خود را به این عرصه بیاورند و هم مخاطبان ورزشی

جهاد اعتقادی دانست و تاکید کرد: «جهاد اصلی، جهاد فرهنگی است و امروز نیز تمام کسانی که مبین اندیشه های امام راحل و رهبر معظم انقلاب هستند در خط مقدم عرصه های اعتقادی قرار دارند.»

پیشتازی و اهمیت اهالی قلم، دیگر محور سخنرانی نماینده رهبر معظم انقلاب در سپاه بود. او علاوه بر مهارت نویسنده، از زمان شناسی، جبهه شناسی و جریان شناسی به عنوان سه اصل مهم برای پیشتازی اهل قلم نام برد و گفت: «درک شرایط، تهدیدات و مقتضیات زمان امروز بسیار مهم است. باید بدانیم امروز جامعه ما به چه نوع مطالب و نوشته هایی نیازمند است و نوآوری در عرصه قلم استقبال گسترده مردم را در پی خواهد داشت.»

از اردیبهشت سال ۸۶ و پس از برگزاری دومین دوره تجلیل از پاسداران اهل قلم، آثار زیادی به دبیرخانه این همایش ارسال شد که نشان از رشد کمی و کیفی در این عرصه داشت. این آثار در شش گروه اصلی نظامی - امنیتی، اجتماعی - فرهنگی، سیاسی - حقوقی، پزشکی - پیراپزشکی، مهندسی و ادبیات پایداری جای گرفتند که پس از بررسی هیئت داوران ۸۰ اثر، برگزیده و معرفی خواهد شد. سردار رمضان شریف که طی سه سال گذشته دبیری این همایش را برعهده داشته، سخنران دیگر همایش بود. او دستاورد برگزاری همایش پاسداران اهل قلم را گنجینه ای ارزشمند توصیف کرد و گفت: «ما از هر اثر دو نسخه دریافت می کنیم که یکی از آنها را در کتابخانه پاسداران اهل قلم نگهداری خواهیم کرد. این کتابخانه - که بخشی از عملکرد سپاه را نشان می دهد - می تواند در آینده و برای نسل جدید بسیار مفید و جذاب باشد. همچنین برگزاری این همایش سبب شد که بسیاری از پاسداران دست به قلم ببرند و آثاری فاخر خلق کنند.»

رئیس اداره تبلیغات و روابط عمومی سپاه همچنین از حضور ۱۵ اثر برتر از میان ۸۰ کتاب بررسی شده، در مراسم انتخاب کتاب سال کشور خبر داد و اعلام کرد که هشت هزار اثری که در طول این سه دوره به دست ما رسیده در غرفه پاسداران اهل قلم در معرض دید بازدیدکنندگان قرار گرفته است. به گفته سردار شریف در حوزه مقالات نیز، بیش از هفت هزار مقاله با استانداردهای خاص دریافت کرده ایم که همه آنها قابل توجه بوده و مراحل داوری را پشت سر گذاشته اند. همچنین بیشترین مقالات منتشر شده در روزنامه های سراسری درباره حوزه فلسطین و لبنان بعد از جنگ ۳۳ روزه، نوشته پاسداران اهل قلم بوده است.

معرفی برگزیدگان و رونمایی از یک کتاب

در این همایش از ۱۳ نفر از پاسداران اهل قلم تجلیل شد. غلامرضا پور حیدری، علی شیرازی، سیما نوحی، کاظم احمدی، علی شجاعی صائین، موید علویان، ستار پور، آمنه سلیمه دار، صفر صادقی، حسین شیداییان، عظیمی شوشتری، بهمن کارگر و مهدی عزیزان از کسانی بودند که لوح خود را از وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، فرمانده کل سپاه و نماینده مقام معظم رهبری در سپاه دریافت کردند. همچنین در این مراسم یاد و خاطره شهید دکتر سیف الله حیدرپور گرامی داشته شد و از خانواده ایشان نیز تقدیر به عمل آمد. شهید حیدرپور از اعضای هیأت علمی همایش پاسداران اهل قلم بود که در اسفندماه سال گذشته بر اثر جراحات شیمیایی به دیدار حق شتافت.

همچنین در بخش دیگری از مراسم از کتاب «حماسه ظهر» رونمایی شد. بنیاد فرهنگی عاشورا که از سه سال پیش فعالیت خود را آغاز کرده است، تاکنون سه کتاب درباره عاشورا و نهضت امام حسین (ع) به چاپ رسانده است. کتاب «حماسه ظهر» سومین کتاب این بنیاد است که غلامرضا کافی آن را تحریر کرده است. این کتاب نقد و تحلیل اشعار عاشورایی است که توسط فارسی زبانان در طول سالیان گذشته سروده شده است.

خوشبختانه کتاب های تخصصی خوبی در عرصه ورزش وجود دارد و من بیشتر به دنبال کتاب های تخصصی در زمینه هایی مثل آسیب های ورزشی هستم.

وی درباره نواقص کتاب های ورزشی عرضه شده در نمایشگاه بیست و یکم می افزاید: کتاب های زیادی در باره اصول و مبانی مربیگری وجود دارد، اما هیچ کدام جامع و کامل نیست. وی در پاسخ به این سوال که چرا بازیکنان تیم خود را به نمایشگاه نیاورده است، می گوید: دوست داشتم آنها را هم بیاورم اما نشد. البته من معتقدم که حضور بازیکنان در نمایشگاه و بازدید آنها از غرفه ناشران ورزشی، بسیار تأثیر گذار است و آنها را با جنبه علمی ورزش نیز آشنا می کند. در چنین شرایطی مشخص است که حضور بازیکنان تیم در مصلی و دیدن و مطالعه کتاب های ورزشی چقدر می تواند برای آنان تأثیر گذار باشد.

فهمیه ادیب صابر، عضو هیئت علمی گروه تربیت بدنی و مسئول کتابخانه دانشگاه آزاد اسلامی واحد رشت نیز که برای تهیه کتاب های ورزشی به نمایشگاه بیست و یکم آمده بود، کیفیت و کمیت کتاب های ورزشی این نمایشگاه را خوب توصیف می کند و می گوید: خوشبختانه ناشران ورزشی همکاری می کنند و کتاب های مورد نظر ما را که در نمایشگاه عرضه نشده، پس از پایان نمایشگاه در اختیار ما قرار می دهند.

وی حضور دانشجویان تربیت بدنی در نمایشگاه و بازدید آنها از غرفه ناشران ورزشی را بسیار تأثیر گذار می داند: یکی از مزایای ارتباط مستقیم دانشجویان تربیت بدنی با ناشران کتاب های ورزشی، مشخص شدن نیازهای دانشجویان و فعالیت بیشتر ناشران ورزشی است.

وی در عین حال برگزاری نمایشگاه تخصصی کتاب های ورزشی را امری مثبت و ضروری ارزیابی می کند: برگزاری چنین نمایشگاهی، پای اهالی ورزش را به محیط علمی کتاب و کتابخوانی باز می کند و استقبال از غرفه ناشران ورزشی در نمایشگاه بیست و یکم، نشان دهنده آن است که از نمایشگاه کتاب های تخصصی ورزشی نیز استقبال خواهد شد.

به راحتی نیازهای خود را در این زمینه تهیه کنند. عطایی، مسئول نشر آکادمی ملی المپیک و پارالمپیک ایران نیز در این باره می گوید: من هم با این نظر موافقم. البته آکادمی همواره در کنار تمامی همایش های خود، نمایشگاه های جنبی کتاب را نیز تشکیل می دهد و ما در آنجا شرکت می کنیم. پای صحبت بازدیدکنندگان غرفه های ورزشی شعبانعلی بسمل، کارشناس مسئول تربیت بدنی اداره آموزش و پرورش شهرستان بابل که با جدیت تمام مشغول تهیه کتاب های مورد نظرش است، کیفیت و کمیت کتاب های ورزشی در نمایشگاه بیست و یکم را خوب توصیف می کند و می گوید: متأسفانه کتاب هایی که به تشریح قوانین و مقررات رشته های ورزشی پردازد، در غرفه ناشران کتاب های ورزشی، کم تعداد است البته ناشران ورزشی با این تعداد اندک، طبیعتاً نمی توانند تمامی نیاز مخاطبان را تأمین کنند.

وی با بیان اینکه هنوز هم تصور برخی افراد از ورزش و تربیت بدنی، یک سوت و یک توپ است، می گوید: بجاست که معلمان تربیت بدنی و ورزش مدارس به نمایشگاه بیایند و از کتاب های موجود در نمایشگاه دیدن کنند و ببینند که کتاب های تخصصی ورزشی تا چه اندازه زیاد است؛ چرا که همین امر نشان از علمی بودن ورزش و تربیت بدنی دارد.

وی می افزاید: چقدر خوب است که دانش آموزان را در قالب اردوهای علمی به نمایشگاه بیاورند و آنها را با کتاب های ورزشی آشنا کنند تا متوجه شوند که تربیت بدنی و ورزش با آنچه در مدارس خود دیده اند، متفاوت است. دانش آموزان آینده سازان ورزش ایران هستند و لازم است با کتاب - خصوصاً کتاب های ورزشی - بیشتر انس و الفت بگیرند.

یکی از بازدیدکنندگان غرفه کتاب های ورزشی در نمایشگاه بیست و یکم، یک مربی فوتبال بود؛ فردی که با علاقه فراوان کتاب های ورزشی را زیرورو می کرد و چشمان جست و جوگرش بر جلد کتاب ها خیره می ماند.

محسن سلطانی، مربی تیم فوتبال نونهالان و نوجوانان مرصاد تهران به خبرنگار ما می گوید:

عباس مخبر و ترجمه «اسطوره‌های موازی» اثر ج.ف. بیرلین

سایه به سایه در تعقیب اسطوره‌ها

کتابی که ترجمه کرده‌ام، بدون نتیجه و بدون جمع بندی نهایی رها نشده باشند.

یعنی «اسطوره‌های موازی» جمع بندی اسطوره ملل و قرائت تازه از آنهاست؟

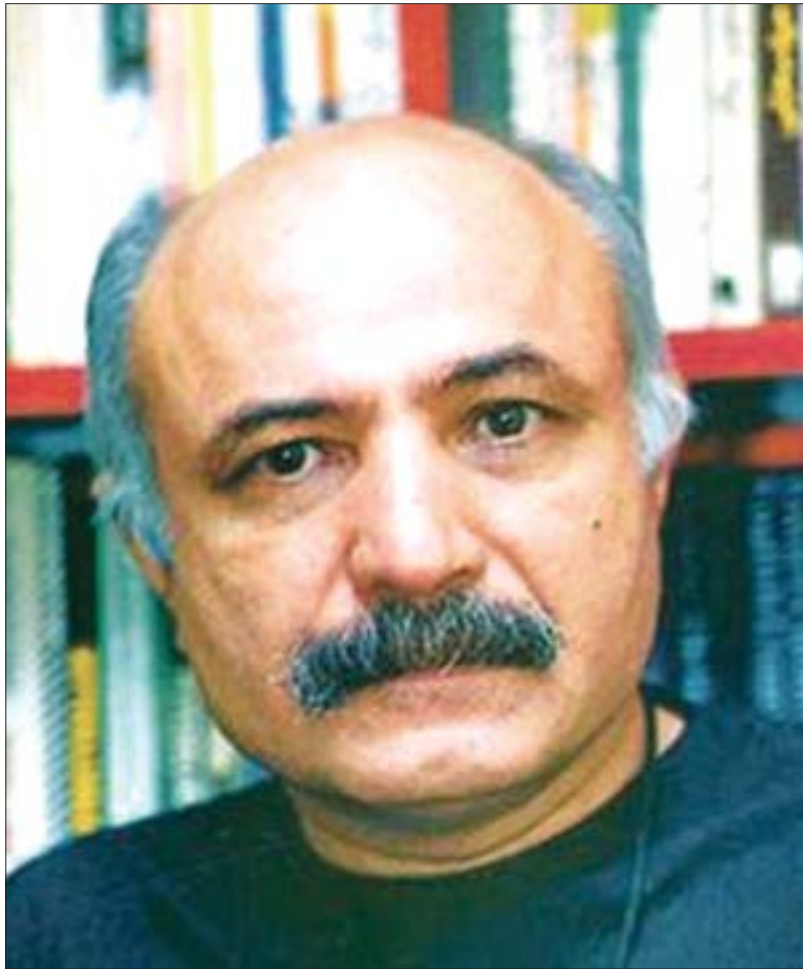
می‌تواند این گونه باشد. یعنی کتاب کمبل را هم به همین دلیل ترجمه کردم چون فکرهای نو و تازه‌ای در کتاب «قدرت اسطوره» جوزف کمبل بود که احساس می‌کردم یک جمع بندی از این اسطوره‌ها ارائه می‌دهد. البته «قدرت اسطوره» یک جمع بندی از نوع دیگر است و «اسطوره‌های موازی» شکل دیگری از جمع بندی است. به هر حال چون حدود پانزده عنوان کتاب در زمینه اسطوره ترجمه کرده‌ام، وقتی وارد اینترنت می‌شوم حتماً به کتاب‌های تازه در زمینه اسطوره سر می‌زنم. «اسطوره‌های موازی» از جمله کتاب‌هایی بود که از سال‌ها قبل در اینترنت دیده بودم و نقد و بررسی خوانندگان را هم درباره این کتاب خوانده بودم و تمایل به ترجمه آن در من پیدا شد. وقتی آن را برای خرید سفارش دادم و به دستم رسید، به محض پیدا کردن فرصت، ترجمه‌اش را شروع کردم.

شما در رشته زبان‌شناسی تحصیل کرده‌اید و انتظار می‌رفت که در این حوزه کار کنید. چه شد که روی کتاب‌های اسطوره‌شناسی متمرکز شدید؟

من زمانی در دانشکده نفت درس می‌خواندم. بعد فیزیک خواندم و به دنبال آن جامعه‌شناسی خواندم و بعد فوق‌لیسانس جامعه‌شناسی گرفتم. بعد هم وارد رشته زبان‌شناسی شدم و فوق‌لیسانس زبان‌شناسی گرفتم. بنابراین یک دور در کل رشته‌های دانشگاهی زدم. در ترجمه هم بیشتر در حوزه‌های اجتماعی و اقتصادی و ... کار می‌کنم. یک بخش از کار من تجلیات و حواشی ادبیات است. اسطوره‌ها را به دلیل علاقه مندی به ادبیات پی گرفتم. چون فکر می‌کردم کسی که می‌خواهد ادبیات را خوب بفهمد، باید شناخت نسبی از اسطوره‌ها داشته باشد. کم‌کم فعالیت در این حوزه شتاب گرفت. البته نقش مرحوم مهرداد بهار هم بی‌تاثیر نبود. چون از جمله دوستان من بود و علاقه مندی خاصی به او داشتم و دانش لازم و کافی در این زمینه را داشت و همین موضوع سبب شد که بیشتر مجذوب این حوزه شوم. بعد از آن هم وقتی چند کتاب راجع به اسطوره‌های ملل مختلف ترجمه کردم، به این حوزه وابستگی پیدا کردم و ناگزیر شدم کتاب‌های این زمینه را یکی پس از دیگری ترجمه کنم و در مرحله‌ای تعداد این کتاب‌ها به پانزده عنوان رسید. وقتی کسی پانزده عنوان کتاب در زمینه اسطوره ترجمه کند، خود به خود شناختی از اسطوره‌ها پیدا می‌کند. این کنجکاوی‌ها سبب می‌شود پیگیر موضوع باشید. وقتی هم کتابی به اسم «اسطوره‌های موازی» به دست شما می‌رسد که پاسخ این پرسش‌ها را در خود دارد، طبیعتاً با اشتیاق آن را ترجمه می‌کنید.

در این کتاب به اسطوره‌های ایرانی آن گونه که باید پرداخته نشده است. چرا؟

در این کتاب بحث از اسطوره‌های ایرانی هم هست. مثلاً به اسطوره آفرینش ایرانی می‌پردازد. من در مورد این اسطوره‌ها توضیحاتی در پانوشته صفحات آورده‌ام. البته بحثی که بیرلی راجع به اسطوره‌های ایرانی و اسلامی دارد زیاد نیست. مثلاً در یک مورد در اسطوره آفرینش ایرانی مرتکب اشتباهی شده که من آن را توضیح داده‌ام.

دوست دارم ترجمه کند اما همیشه این اتفاق نمی‌افتد. چون کتابی را که شما دوست دارید آن چیزی نیست که بقیه هم دوست داشته باشند. بنابراین گاهی قضیه به این صورت درمی‌آید که ما مثلاً مشغول ترجمه مجموعه اسطوره ملل هستیم. در این مجموعه که دوازده عنوان کتاب ترجمه کرده‌ایم کتابی هم منتشر می‌شود که به لحاظ محتوا و ساختار ضعیف است یا شاید به عنوان مترجم راضی به برگردان آن نباشید اما ناگزیر به ترجمه آن هستید تا یک مجموعه را کامل کنید. یا گاهی احساس می‌کنید کتابی احتمالاً طرفداران زیادی خواهد داشت و ترجمه آن هم بخشی از مشکلات معیشتی را حل خواهد کرد پس ترجمه چنین کتابی را هم می‌پذیرید. زمانی هم پیش می‌آید که کتابی را صرفاً برای دل خود ترجمه می‌کنید و مخاطب هم پیدا می‌کند. گاهی کتابی را می‌خوانید که از آن خوشتان می‌آید و نکات تازه‌ای دارد و از آن لذت می‌برید پس مطمئناً دوست دارید آن را ترجمه کنید تا دیگران هم از مطالعه آن لذت ببرند.

کتاب «اسطوره‌های موازی» چگونه برای ترجمه انتخاب شد؟

این کتاب از جمله کتاب‌هایی بود که به سفارش ناشر ترجمه نکرده‌ام. از آنجا که بیش از دوازده عنوان کتاب از اسطوره‌های ملل را ترجمه کرده‌ام و شناختی نسبی از اسطوره‌های فرهنگ‌های مختلف پیدا کرده‌ام، همیشه این دغدغه را داشتم که یک کتابی را برای ترجمه انتخاب کنم که یک جمع بندی از اسطوره‌های ملل داشته باشد و فصل مشترک‌هایی از این اسطوره‌ها را نشان بدهد تا آن دوازده عنوان

ترجمه این کتاب به عهده من باشد. در نتیجه این پیشنهاد را پذیرفتم و کتاب را ترجمه کردم. از طرفی من هم از دیوید هلد و هم از سبک و سیاق نوشتن او خوشم می‌آید. این نویسنده و محقق در این حوزه فردی صاحب نظر محسوب می‌شود و از اعتبار ویژه‌ای برخوردار است. پس از آن از بین کتاب‌های مجموعه دوم، «دولت در جامعه سرمایه‌داری پیشرفته» را برای ترجمه انتخاب کردم که الان در دست چاپ است. در حقیقت این کتاب هم به لحاظ موضوع و محتوا کتاب بدی نیست. در واقع به این پرسش پاسخ می‌دهد که دولت در جوامع سرمایه‌داری چیست و چه کارکردهایی دارد. در انتخاب یک کتاب برای ترجمه علاوه بر رابطه‌هایی از این دست که مطرح کردید، چه معیارهایی را در نظر می‌گیرید؟

طبیعی است که اگر مترجم در ترجمه یک کتاب مختار باشد دلش می‌خواهد آن کتاب‌هایی را که

«اسطوره‌های موازی» عنوان کتابی از ج.ف. بیرلین است که با برگردان عباس مخبر از سوی نشر مرکز چاپ و منتشر شده است. بیرلین در کتاب «اسطوره‌های موازی»، اسطوره‌های اصلی و مهم همه سنت‌های جهان را گردآورده و مضمون‌ها، انگاره‌ها و معانی مشترک آنها را آشکار می‌کند و با کنار هم قراردادن قوی‌ترین داستان‌ها و نمادهای هر یک از فرهنگ‌ها، به بررسی شباهت‌ها و تفاوت‌ها می‌پردازد. عباس مخبر مترجم این کتاب، متولد ۱۳۳۲ شیراز، فوق‌لیسانس زبان‌شناسی دارد و در این مدت بیش از شصت عنوان کتاب در حوزه ادبیات، سیاست، اسطوره و فلسفه ترجمه و منتشر کرده است. او دوازده جلد کتاب تحت عنوان کلی اسطوره ملل شامل اسطوره‌های یونانی، اسطوره‌های چینی، اسطوره‌های اسکاندیناوی، اسطوره‌های ایرانی، اسطوره‌های رومی و ... از نویسندگان مختلف را به فارسی برگردانده و «پیش درآمدی بر نظریه ادبی» از تری ایگلتون، «راه‌نمای نظریه ادبی معاصر»، «مغول‌ها» از دیوید مورگان و «اتم‌های سکوت» از اوبریوز عناوین برخی از ترجمه‌های او در حوزه‌های مختلف است. وی سال گذشته کتاب «پرسش‌های زندگی» اثر فریدیناند سوتر را توسط انتشارات طرح‌نو و «شکل‌گیری دولت مدرن» از دیوید هلد را توسط نشر آگه به بازار فرستاد و هم‌اکنون کتاب «معنای زندگی» نوشته تری ایگلتون و «دولت در جامعه سرمایه‌داری پیشرفته» و «سبک کردن بار سنگین فلسفه» از جوزف پالم‌ر را آماده چاپ دارد.

الان چه کتابی در دست چاپ دارید؟

کتابی ترجمه کرده‌ام به نام «دولت در جامعه سرمایه‌داری پیشرفته» که الان در حال چاپ است و به زودی به بازار می‌آید.

کتاب‌هایی از این دست با چه اهدافی ترجمه می‌شوند؟

واقعیت این است که این سه کتاب که توسط نشر آگه منتشر شده‌اند هر سه جزو کتاب‌های درسی دانشگاهی‌اند. ناشر هم از فروش کتاب خیلی راضی است. کسانی هم که این مجموعه را خوانده‌اند، دست کم در مواجهه حضوری با من اظهار رضایت می‌کنند. به هر حال مباحث این مجموعه از جمله مباحث جدی در جهان امروز است که عده‌ای به دنبال درک و دریافت آن هستند و می‌خواهند شناختی از این مسائل و موضوعات داشته باشند.

برای ترجمه یک کتاب، علاقه خودتان را معیار قرار می‌دید یا نیاز جامعه و مخاطبان را در نظر می‌گیرید؟

واقعیت این است که انتشارات آگه پیشنهاد داد که دوستان دیگر مشغول ترجمه این مجموعه شش جلدی هستند و شما هم «شکل‌گیری دولت مدرن» را ترجمه کنید. البته پذیرش ترجمه این کتاب هم فلسفه‌ای داشت. فلسفه‌اش این بود که نویسنده کتاب دیوید هلد است و دیوید هلد همان کسی است که من قبلاً کتاب «مدل‌های دموکراسی» را از او ترجمه کرده‌بودم. به همین دلیل تصمیم گرفتم که

کارشناسان در سرای اهل قلم از کتابخانه ملی کشاورزی گفتند

کتابخانه سبز

«کتابخانه ملی کشاورزی» عنوان یکی از نشست‌های سرای اهل قلم بود که در سالن کارنامه نشر و با همکاری انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران در نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران برگزار شد. این نشست با حضور دکتر علی رادمهر، رئیس مرکز اطلاعات و مدارک علمی کشاورزی، دکتر عباس گیلوری معاون مرکز اطلاعات و مدارک علمی کشاورزی و حافظیان رضوی از اعضای انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی و به دبیری زین العابدینی برگزار شد.

دربابتی نشست اهمیت مقوله کشاورزی و شرایط ویژه کشور ما در این حوزه مورد بحث و گفت‌وگو قرار گرفت.

حافظیان رضوی با اشاره به پیشینه اطلاعات تاریخی موجود گفت که بررسی اسناد و مدارک نشان می‌دهد که تنوع اطلاعات در کشور ما زیاد است و وزارتخانه متولی این بخش یکی از قدیمی‌ترین وزارتخانه‌های کشور است. وی گفت: «پایگاه‌های متعدد تحقیقاتی در کشور در زمینه‌های مختلف کشاورزی فعال هستند که باعث می‌شوند مجموعه دانش و اطلاعات وسیعی در این حوزه تولید شود. این اطلاعات چه به صورت مکتوب و چه به شکل‌های دیگر باید تحت یک مدیریت متمرکز باشند. همان‌گونه که کتابخانه ملی تمام منابع را از سراسر کشور جمع می‌کنند، پیشنهاد ما برای جمع‌آوری منابع در زمینه کشاورزی هم راه‌اندازی کتابخانه ملی کشاورزی است.»

زین العابدینی یکی از سوالات خود در مورد کتابخانه ملی کشاورزی را چنین مطرح کرد که اگر چنین مرکز اطلاعاتی را در اختیار او بگذارند. در ادامه نشست موضوع امکانات و بسترهای لازم برای راه‌اندازی چنین کتابخانه‌ای مطرح شد که بخش عمده‌ای از این نشست را به خود اختصاص داد. دکتر گیلوری با تأکید به این که ایجاد چنین کتابخانه‌ای نیاز به امکانات نرم‌افزاری و سخت‌افزاری دارد، اولین ملزومات ایجاد این کتابخانه را ایجاد نظام اطلاع‌رسانی ملی ذکر کرد و گفت: «به رغم این که سال‌هاست برای ایجاد چنین نظامی بحث‌های مختلفی صورت گرفته ولی هنوز ما در کشور برنامه و نظام مدونی نداریم که بتواند تمام زوایای اطلاع‌رسانی کشور را مد نظر داشته باشد و کشاورزی هم بتواند به عنوان یک شاخه از آن به حساب آید.»

وی در ادامه گفت: «نیروی انسانی متخصص، مکانی که بتواند در آن فعالیت‌های سه‌گانه اطلاع‌رسانی شامل گردآوری، سازماندهی و اشاعه اطلاعات را انجام داد و همچنین تدوین استانداردهای لازم از ملزومات راه‌اندازی کتابخانه ملی کشاورزی هستند.» دکتر گیلوری اضافه کرد: «ایجاد پایگاه‌های تخصصی حوزه کشاورزی امر مهمی است که باید مورد توجه قرار گیرد زیرا با افزایش اطلاعات، تصور

راه‌اندازی و بسترهای لازم برای راه‌اندازی چنین کتابخانه‌ای مطرح شد که بخش عمده‌ای از این نشست را به خود اختصاص داد. دکتر گیلوری با تأکید به این که ایجاد چنین کتابخانه‌ای نیاز به امکانات نرم‌افزاری و سخت‌افزاری دارد، اولین ملزومات ایجاد این کتابخانه را ایجاد نظام اطلاع‌رسانی ملی ذکر کرد و گفت: «به رغم این که سال‌هاست برای ایجاد چنین نظامی بحث‌های مختلفی صورت گرفته ولی هنوز ما در کشور برنامه و نظام مدونی نداریم که بتواند تمام زوایای اطلاع‌رسانی کشور را مد نظر داشته باشد و کشاورزی هم بتواند به عنوان یک شاخه از آن به حساب آید.»

وی در ادامه گفت: «نیروی انسانی متخصص، مکانی که بتواند در آن فعالیت‌های سه‌گانه اطلاع‌رسانی شامل گردآوری، سازماندهی و اشاعه اطلاعات را انجام داد و همچنین تدوین استانداردهای لازم از ملزومات راه‌اندازی کتابخانه ملی کشاورزی هستند.» دکتر گیلوری اضافه کرد: «ایجاد پایگاه‌های تخصصی حوزه کشاورزی امر مهمی است که باید مورد توجه قرار گیرد زیرا با افزایش اطلاعات، تصور

وی در ادامه گفت: «نیروی انسانی متخصص، مکانی که بتواند در آن فعالیت‌های سه‌گانه اطلاع‌رسانی شامل گردآوری، سازماندهی و اشاعه اطلاعات را انجام داد و همچنین تدوین استانداردهای لازم از ملزومات راه‌اندازی کتابخانه ملی کشاورزی هستند.» دکتر گیلوری اضافه کرد: «ایجاد پایگاه‌های تخصصی حوزه کشاورزی امر مهمی است که باید مورد توجه قرار گیرد زیرا با افزایش اطلاعات، تصور

نفسه آذرخش: همیشه همین‌طور بوده که ورود هر پدیده تازه‌ای در نخستین مرحله مورد پذیرش نسل جوان قرار می‌گیرد، چون آنها به لحاظ شرایط سنی آماده پذیرش وقایع تازه‌اند.

وقتی رایانه وارد زندگی ما شد و به عنوان تحولی نو در تمام زندگی ما رخ نمود این اتفاق هم برای جامعه ما رخ داد که رایانه را کوچکتر پذیرفتند و به قول خیلی‌ها با پذیرفتنش بزرگ شدند، حتی بزرگ‌تر از بزرگ‌ترهایی که پای رایانه می‌نشینند و کودکی‌ها از چند و چون کار کردن با رایانه می‌پرسند و حالا این کوچک‌ترهای خانه هستند که پاسخ سوالات بزرگ‌ترها را می‌دهند.

گر ما مرکز نمایشگاه کتاب، گوشه‌هایی از نمایشگاه هم بود که عده‌ای کنار هم می‌نشستند و حرف‌هایی از جنس کتاب و اینترنت می‌زدند. یکی از آن دوره‌ها نشینی‌ها عصر جمعه بیستم اردیبهشت ماه در محل سرای اهل قلم کودکان و نوجوانان اتفاق افتاد که بزرگ‌ترهایی از اهل قلم آمدند تا از دریچه‌ای هر چند کوچک به دنیای بزرگ کودکان و نشر الکترونیک و همه آنچه که بچه‌ها از ادبیات کودکان در اینترنت جست‌وجو می‌کنند، نگاه کنند.

این دوره‌ها نشینی‌ها را شهرام اقبال‌زاده از فعالان عرصه ادبیات کودکان و نوجوانان با این جمله آغاز کرد که دنیا شبیه به دهکده شده و هر دهکده‌ای یک دنیا. هر اتفاقی که در جهان است و هر کودکی می‌تواند پشت رایانه هر اطلاعاتی را جست‌وجو کند. مصطفی رحماندوست که نامش در ذهنیت کودکی همه ما هست هم در این جمع کوچک و صمیمی حضور داشت. او نخستین کسی است که

ایجاد مرکز اطلاع‌رسانی وسیع بدون وجود پایگاه‌های تخصصی غیرممکن است و معمولاً ایجاد پایگاه‌های اطلاعاتی باید در مراکز اطلاع‌رسانی یا کتابخانه‌ها صورت گیرد که محققان به مهم‌ترین ابزار کاری خود در محل فعالیتشان دسترسی داشته باشند.»

معاون مرکز اطلاعات و مدارک علمی کشاورزی یکی دیگر از ملزومات ایجاد کتابخانه ملی کشاورزی را تجهیزات رایانه‌ای و کتابخانه‌ای عنوان کرد و گفت: «امروزه نمی‌توان هیچ کتابخانه‌ای را بدون زیرساخت‌های شبکه‌ای تصور کرد و باید شرایطی فراهم شود که امکان برقراری ارتباط بین پایگاه‌های اطلاعاتی و مراکز تحقیقاتی از طریق زیرساخت‌های شبکه‌ای و رایانه‌ای برقرار شود.»

دکتر رادمهر در ادامه این نشست راه‌اندازی و وجود کتابخانه ملی کشاورزی را از دیدگاهی دیگر مورد بررسی قرار داد و گفت: «من معتقدم که ایجاد چنین کتابخانه‌ای زمانی باید صورت بگیرد که شرایط جامعه به این بلوغ برسد و از متخصصان بخواهد که چنین کاری را انجام دهند.»

وی در ادامه گفت: «برای ایجاد چنین کتابخانه‌ای نباید عجله کرد بلکه باید وظایف خودمان را به سطح استاندارد نزدیک کنیم و زمینه‌ها را به گونه‌ای بهتر بستر سازی کنیم زیرا کتابخانه ملی مکانی نیست که فقط در آن کتاب نگهداری می‌شود، ولی تا به حال

رشدن نشر کاغذی شده است. این روزها مابزرگ‌ترها به سراغ بچه‌ها می‌رویم و به آنها می‌گوییم که بیایند و رایانه‌ها را تنظیم کنند. قبلاً هر کسی جهان دیده‌تر بود می‌توانست با مردم ارتباط برقرار کند، اما حالا این را می‌دانم که اگر می‌خواهم سری در جهان داشته باشم باید دانش دیجیتال داشته باشم.»

رئیس کتابخانه کودک و نوجوان کتابخانه ملی معتقد است که اینترنت به بچه‌ها قدرت انتخاب می‌دهد و آنها می‌توانند با سوژه‌های فعال به همه جای دنیا سرک بکشند.

یکی دیگر از افرادی که در جمع ادبیات کودک و فضای مجازی حضور داشت مسعود ملک‌یاری از فعالان و نویسندگان حوزه کودک و نوجوان بود که نگاهی متفاوت‌تر از دیگران به مسئله اینترنت و حضور کودکان داشت.

او معتقد بود که تلقی از فضای مجازی صحیح نیست. وی آرای برخی متفکران و فلاسفه را درباره اینترنت مطرح کرد و به عنوان مثال از نظرات رابرت مورداک نام برد که معتقد است واقعیت مجازی واقعیت عینی را کاملاً بازسازی می‌کند و بچه‌ها آن را کاملاً می‌پذیرند.

ملک‌یاری در این باره گفت: «ما نگرانیم؛ نگران تغییر الگوهایی که در ذهن فرزندان ما رخ کرده است؛ نگران نویسندگانی که با تایپ کردن نوشته‌هایشان در اینترنت محتوای الکترونیک تولید می‌کنند و...» وی همچنین به قهرمان‌های مجازی اشاره کرد که مختصاتشان واقعیت عینی بچه‌ها را به هم ریخته است.

رشدن نشر کاغذی شده است. این روزها مابزرگ‌ترها به سراغ بچه‌ها می‌رویم و به آنها می‌گوییم که بیایند و رایانه‌ها را تنظیم کنند. قبلاً هر کسی جهان دیده‌تر بود می‌توانست با مردم ارتباط برقرار کند، اما حالا این را می‌دانم که اگر می‌خواهم سری در جهان داشته باشم باید دانش دیجیتال داشته باشم.»

رئیس کتابخانه کودک و نوجوان کتابخانه ملی معتقد است که اینترنت به بچه‌ها قدرت انتخاب می‌دهد و آنها می‌توانند با سوژه‌های فعال به همه جای دنیا سرک بکشند.

یکی دیگر از افرادی که در جمع ادبیات کودک و فضای مجازی حضور داشت مسعود ملک‌یاری از فعالان و نویسندگان حوزه کودک و نوجوان بود که نگاهی متفاوت‌تر از دیگران به مسئله اینترنت و حضور کودکان داشت.

او معتقد بود که تلقی از فضای مجازی صحیح نیست. وی آرای برخی متفکران و فلاسفه را درباره اینترنت مطرح کرد و به عنوان مثال از نظرات رابرت مورداک نام برد که معتقد است واقعیت مجازی واقعیت عینی را کاملاً بازسازی می‌کند و بچه‌ها آن را کاملاً می‌پذیرند.

ملک‌یاری در این باره گفت: «ما نگرانیم؛ نگران تغییر الگوهایی که در ذهن فرزندان ما رخ کرده است؛ نگران نویسندگانی که با تایپ کردن نوشته‌هایشان در اینترنت محتوای الکترونیک تولید می‌کنند و...» وی همچنین به قهرمان‌های مجازی اشاره کرد که مختصاتشان واقعیت عینی بچه‌ها را به هم ریخته است.

به هم ریخته است.

نشست ادبیات کودک در فضای مجازی برگزار شد

بازی کودکان در جهان دیجیتال

در ایران یک پایگاه اینترنتی صرفاً برای بچه‌ها راه‌اندازی کرد.

رحماندوست از خاطراتش گفت و از این که معتقد نیست جهان دهکده شده چون در سفری که با اتومبیل خودش از ایتالیا تا تهران آمده، دهکده‌هایی را دیده که با لباس محلی، غذاها و صنایع دستی شان به شدت می‌خواستند هویت خود را حفظ کنند؛ مردمی که هر چند با ارتباطات آسان با هم در تعامل هستند، اما می‌خواهند با همین ارتباطات، خودشان و هویتشان را معرفی کرده و به رخ بکشند.

در ادامه، شهرام اقبال‌زاده عنوان کرد که نسل میانسال مادانش دیجیتال ندارند و این از معضلاتی است که با آن روبه‌رو هستیم و این بحثی بود که توسط حسین نوروزی، نویسنده کودک و نوجوان و مدیر سایت اینترنتی شهرزاد (سایت تخصصی کودکان و نوجوانان) ادامه پیدا کرد.

او فردی است که به قول خودش ۱۸ ساعت از شبانه‌روز را در اینترنت جست‌وجو می‌کند و به آمار جالبی دست یافته و بر اساس همین آمار و یافته‌ها هم تأکید داشت که نویسندگان کودک و نوجوان مادانش دیجیتال ندارند، چون فقط ۲۸ نفر از آنها صاحب وبلاگ هستند. نوروزی به مدت دو ماه وبلاگ‌های آنها را بررسی کرده و به این نتیجه

رسیده که فقط ۹ نفر از آنها فعالند و مطالبی درباره کودک نوشته‌اند.

او معتقد است که نویسندگان کودک و نوجوان ما اصولاً کاربران فعال اینترنتی نیستند و رابطه چندانی با رایانه ندارند.

آیا اینترنت، فروش کتاب را کم می‌کند؟ در بخش دیگری از میزگرد ادبیات کودک در فضای دیجیتال، اقبال‌زاده نکته جالبی را مطرح کرد و به بحث گذاشت. آن نکته هم آن بود که اگر کتابی در اینترنت برای کاربران ارائه شود، فروش آن پایین می‌آید؛ مصطفی رحماندوست معتقد بود، فروش کتاب‌هایی که فیلم و سریال هم از روی آنها ساخته شده، چند برابر شده است. او با استناد به کتابی از (اکو) به نام آینده کتاب که در آن مطرح شده آیا اینترنت کتاب را خواهد کشت؟ می‌گوید: خیر. این دو مکمل هم هستند و دانش دیجیتال در مقابل معلومات کاغذی قرار نمی‌گیرد بلکه آن را تکمیل می‌کند. نویسندگان ما نباید به خاطر ترس از کم شدن شمارگان کتاب مانع شوند که کتاب‌هایشان از طریق اینترنت در اختیار بچه‌ها قرار گیرد.

این نویسنده کودک و نوجوان از دورانی گفت که سایت «دوستانه» راه‌اندازی بود. رحماندوست گفت: در جهان ثابت شده که نشر الکترونیک از اهمیت نشر کاغذی نکاسته و باعث

رشدن نشر کاغذی شده است. این روزها مابزرگ‌ترها به سراغ بچه‌ها می‌رویم و به آنها می‌گوییم که بیایند و رایانه‌ها را تنظیم کنند. قبلاً هر کسی جهان دیده‌تر بود می‌توانست با مردم ارتباط برقرار کند، اما حالا این را می‌دانم که اگر می‌خواهم سری در جهان داشته باشم باید دانش دیجیتال داشته باشم.»

رئیس کتابخانه کودک و نوجوان کتابخانه ملی معتقد است که اینترنت به بچه‌ها قدرت انتخاب می‌دهد و آنها می‌توانند با سوژه‌های فعال به همه جای دنیا سرک بکشند.

یکی دیگر از افرادی که در جمع ادبیات کودک و فضای مجازی حضور داشت مسعود ملک‌یاری از فعالان و نویسندگان حوزه کودک و نوجوان بود که نگاهی متفاوت‌تر از دیگران به مسئله اینترنت و حضور کودکان داشت.

او معتقد بود که تلقی از فضای مجازی صحیح نیست. وی آرای برخی متفکران و فلاسفه را درباره اینترنت مطرح کرد و به عنوان مثال از نظرات رابرت مورداک نام برد که معتقد است واقعیت مجازی واقعیت عینی را کاملاً بازسازی می‌کند و بچه‌ها آن را کاملاً می‌پذیرند.

ملک‌یاری در این باره گفت: «ما نگرانیم؛ نگران تغییر الگوهایی که در ذهن فرزندان ما رخ کرده است؛ نگران نویسندگانی که با تایپ کردن نوشته‌هایشان در اینترنت محتوای الکترونیک تولید می‌کنند و...» وی همچنین به قهرمان‌های مجازی اشاره کرد که مختصاتشان واقعیت عینی بچه‌ها را به هم ریخته است.

نشست های سرای اهل قلم با حضور پررنگ مخاطبان برگزار شد

استقبال از فلسفه در نوروز کتاب

طبعاً نیازی به یادآوری نیست که به زعم بسیاری از اهالی اندیشه، سرای اهل قلم نمایشگاه بیست و یکم حداقل به لحاظ بار علمی نشست ها نمره بالایی دارد. دلیل این امتیاز را در گزارش پیش رو می توان فهمید. البته با این توضیح که این گزارش گزینشی از میان ۲۰۰ نشست سرای اهل قلم در دو سالن اصلی و کارنامه نشر است. گزارشی که به برخی نشست های برگزار شده در حوزه اندیشه می پردازد.

گفتمان مجدد: رابطه دین و مدرنیته

نخستین نشست سرای اهل قلم در حوزه اندیشه در روز اول برگزاری نمایشگاه، یعنی پنجشنبه ۱۲ اردیبهشت از ساعت شش و نیم تا هشت عصر با پیشانی نوشت "گفتمان مجدد" کلید خورد و سالن کارنامه نشر سرای اهل قلم میزبان دوتن از استادان حوزه و دانشگاه یعنی حجت الاسلام والمسلمین علی اکبر صادقی رشاد، رئیس پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی و عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی و عبدالحسین خسروپناه، مدیر گروه فلسفه این پژوهشگاه بود.

بازفهمی عنوان گفتمان مجدد در ورای یک سیر تاریخی موضوعی بود که صادقی رشاد بر آن پا فشاری داشت چراکه به گفته رئیس پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی در ایران از دهه دوم سده چهاردهم شمسی، دویست چالش های فکری جاری در حوزه فلسفه، حکمت و اندیشه سیاسی است. گفتمان مجدد در عین حال که به معارف بومی توجه دارد، خود احیاکننده مجدد و نو آفرین است و شخصیت های شاخص عرصه گفتمان مجدد، استاد شهید مرتضی مطهری و علامه طباطبایی هستند.

به عقیده این دین پژوه مرحوم علامه طباطبایی در قلمرو فهم متن، حکمت و فلسفه اسلامی ابداعاتی دارد، در حالی که استاد مطهری با اینکه فیلسوف است، در قلمرو کلام به ارائه آراء جدید پرداخته که ماس و درگیر با آراء غربی است.

عبدالحسین خسروپناه، مدیر گروه فلسفه پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی نیز بر این باور بود که در دوران معاصر، جریان جدیدی به نام گفتمان مجدد شکل گرفته است که دارای اندیشه منظم، نظام وار و مجموعه ای از مبانی است. گفتمان مجدد برخلاف جریان سنتی دغدغه رابطه دین و مدرنیته را دارد.

دغدغه گفتمان مجدد این است که چگونه در ایران می توان به نو اندیشی، رشد و بالندگی رسید. گفتمان مجدد بر اساس نظام معرفت شناختی و هستی شناختی خود به پرسش های موجود پاسخ می دهد اما جریان روشنفکری در پی یافتن پاسخ سوال های جدید با عاریه گرفتن از مبانی غرب است.

آن سوی آسمان های جهان

"نقد معنویت گرای سکولار و تصوف" عنوان دومین نشست سرای اهل قلم در حوزه علوم انسانی بود که این بار نیز با حضور جمعی از استادان پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی در روز اول یعنی پنجشنبه ۱۲ اردیبهشت از ساعت سه و نیم تا پنج بعد از ظهر در سالن مذکور برگزار شد و رئیس پژوهشگاه حکمت و دین پژوهی به همراه یکی از اعضای گروه عرفان این پژوهشگاه به طرح بحث پیرامون معنویت گرای سکولار و تصوف پرداختند.

"بحث اصلی ما در این جلسه نقد جریان های نوپدید است که طی حدود ۵۰ سال اخیر در عرصه جنبش های متنوع ادیان صورت گرفته و بیش از ۴۰۰ فرقه و آئین خودشان را سردمدار جریان های

کتاب نیز "تهافت التهافت" اشاره کند. او در این زمینه گفت: "ابن رشد تلاش کرد با نوشتن این کتاب، دوباره فلسفه اسلامی را زنده کند؛ ولی ضربه غزالی آنقدر بزرگ بود که ابن رشد هم حریف آن نشد و تلاشش، تلاشی مذبوحانه بود. تا جایی که او حتی در شهر خودش، یک شاگرد نداشت که راهش را ادامه دهد."

البته دینانی به علاقه خود به غزالی هم اشاره داشت و با صراحت گفت: "من هم دشمن غزالی هستم و هم دوستش دارم. در مورد غزالی نمی توان یک حرف را برای همیشه زد. چون تنها یک غزالی نداریم و او در طی زندگی اش، با تحولات زیادی مواجه شده است. غزالی چون دریاست که مدام موج می زند و حالت عوض می کند."

توجه غزالی به حکمت فهلوی ایران باستان موضوعی بود که دکتر غلامرضا جمشیدنژاد یادداشت هایش را بر اساس آن سامان داده بود.

شاید بتوان گفت که غزالی یکی از نخستین کسانی بوده که پیش از سهروردی، به حکمت ایران باستان پرداخته و تاییدش کرده است. تعلق خاطر به حکمت فهلوی و خسروانی ایران باستان در همه آثار غزالی به چشم می خورد. او حکمت ایرانی را در برابر حکمت مشاء قرار می دهد و تایید می کند.

اثر معروف او با عنوان "مشکوه الانوار"، تفسیری است کلامی، فلسفی و نوری از آیه مبارکه نور در قرآن کریم.

به گفته جمشیدنژاد، جنگ غزالی با فیلسوفان به دلیل شرایط خاص فلسفه در جهان اسلام در آن مقطع زمانی بوده، به طوری که هر سخن مخالف عقلی را به نام فارابی و ارسطو می گفته و می پذیرفته اند و فلاسفه مورد احترام خاص بوده اند.

فرهنگ سازی برای فهم عدل

امسال علم حقوق جایی دیگر در نمایشگاه و سرای

بود که روز یکشنبه ۱۵ اردیبهشت از ساعت ۱۳:۳۰ سرای اهل قلم نمایشگاه کتاب برگزار شد و این بار استاد با سابقه فلسفه اسلامی دانشگاه تهران یعنی دکتر غلامحسین ابراهیمی دینانی در مقام سخنران، دکتر غلامرضا جمشیدنژاد را همراهی می کرد.

به گفته غلامحسین ابراهیمی دینانی، غزالی در جهان اسلام، اندیشمند بسیار محبوبی است ولی او در ایران آنچنان مورد توجه قرار نگرفته. البته غزالی در فارسی نویسی و عربی نویسی بی نظیر است. برای مثال، "کیمیای سعادت" نمونه زیبایی نثر فارسی او است.

دلایل محبوبیت غزالی در دیگر کشورهای جهان اسلام به نسبت ایران، در نظر دینانی برآمده از دو علت است که دلیل نخست، ادبی است. غزالی در "کیمیای سعادت" می گوید این کتاب را به فارسی نوشتم تا عموم مردم از آن استفاده کنند. عرب ها قصد دارند غزالی را عرب معرفی کنند و از توسی نامیدن او می گریزند.

غزالی بسیار بزرگ است، اما بزرگ ترین ضربه بر پیکر عقلانیت اسلام را او وارد کرد و کتابی نوشت با عنوان "تهافت الفلاسفه" که به معنی پریشان گویی های فیلسوفان است.

غزالی در ۲۰ مسئله با فیلسوفان می جنگد. در سه مسئله آنها را تکفیر و در ۱۷ مسئله تفسیق می کند. ولی این کتاب با چنان قلم سحرانگیزی نوشته شده بود و جهان اسلام در آن مقطع، چنان شرایط آماده ای برای استقبال از این کتاب داشت که انتشارش، موجب خشکیدن ریشه فلسفه در تمام جهان اسلام، به جز ایران شد به طوری که هزار سال است در عربستان و مصر، حتی یک فیلسوف اسلامی معرفی نشده است. طبعاً وقتی پای سخن درباره غزالی و کتاب "تهافت الفلاسفه" او به میان می آید کسی مثل دکتر دینانی ناگزیر است به پاسخ این رشد اندلسی در

معنارایی می داند و بسته به رتبه خود به فعالیت می پردازند. این آغاز سخن هادی و کیلی، رئیس پژوهشگاه حکمت و دین پژوهی بود که سعی داشت با پیش زمینه ای علمی بحث خود را سامان دهد. آنچه برای ما مهم است، مسئله بومی شدن عرفان حقیقی است که بیشتر دریافتی به شمار می آید تا تعلیمی.

جنبش های گوناگون که شاهد آن هستیم، از طریق معنارایی وارد کشور شده و دو خصوصیت بارز آن انسان محوری و دوری از خداست. در این گرایش ها انسان است که سرنوشت خود را رقم می زند.

اما راه های جلوگیری از نفوذ بیش از حد این جریان ها کدامند؟ و کیلی این پرسش را چنین پاسخ گفت: "ما باید به مفاهیم جمال و جلال دین الهی توجه کنیم و هر چه بیشتر جامعه را با دغدغه ها و چالش های موجود آشنا کنیم، افراد بیشتر با لایه های گوناگون دین آشنا می شوند و می توانیم از تبعات دین گریزی نجات پیدا کنیم."

علی مظاهری عضو گروه عرفان پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی به عنوان دیگر سخنران این نشست بر این واقعیت پافشاری کرد که باید از معارف خود تفسیر دقیق تری ارائه دهیم؛ چرا که اساسا حسن و عشق الهی تکلیف را برای بشر کاملاً مشخص کرده است اما متأسفانه انسان امروز تنها خواسته خود را مطرح می کند.

اگر کسی بخواهد به معنویت اصیل برسد باید ملاک های اصلی آن نظیر وحدت گرایی و شریعت گرایی را رعایت کند. مشکل اصلی ما در جامعه به اعتقاد مظاهری این است که عده ای عرفان را به درستی نشناخته اند و عده ای دیگر آن را کاملاً کنار گذاشته اند.

تهافت یا تهافت التهافت؟

بررسی دیدگاه های غزالی "عنوان نشست دیگری

جامعه بر سطرهای تحقیق

استاد دانشکده روان‌شناسی دانشگاه علامه طباطبایی است. او مهم‌ترین آثار منتشر شده را «مارکس و جامعه‌شناسی شناخت» نوشته منوچهر آشتیانی، «خاستگاه آگاهی»، «کریستوا» نوشته نونل مک آفی ترجمه مهرداد پارسا و «زن در عصر فراغت» نوشته کریستین دروش نویلکور با ترجمه عباس آگاهی می‌داند.

به گفته وی کتاب «کریستوا» نیز از این حیث دارای اهمیت است که گونه‌ای از فلسفه جدید را راجع به تاریخ و زندگی مطرح می‌کند؛ فلسفه‌ای مبتنی بر این تحلیل که ما یک خاطره فراموش شده از آرامش همراه خود داریم؛ آرامشی سلب شده و از دست رفته که فلسفه و علم تلاش کردند این خلأ را پر کنند، اما اساساً تمدن نیز یک خاطره فراموش شده دارد که باید احیا شود. «زن در عصر فرانسه» هم ارائه نگاه جدیدی است نسبت به وضعیت اجتماعی زنان در دوره پیش تاریخ که محققان امروز کشور ما برای ورود به دنیای جدید، نیازی جدی به بررسی تطبیقی جوامع موجود و جوامع گذشته دارند.

محمدی اصل نیز در بررسی دلایل افزایش انتشار آثار علوم اجتماعی می‌گوید: «دلایل این امر مربوط به دوره‌ای است که ثبات اقتصادی برقرار بود و مسائل فرهنگی بیشتر جدی شده بود. با توجه به شرایط جدید روند چاپ کتاب به نظر می‌رسد این آثار تازه منتشر شده، مربوط به کوشش‌های سال‌های گذشته است البته به برآیند کوشش‌های موجود را باید در سال‌های آینده بررسی کرد.»

او معتقد است که زمینه‌های بسیاری هنوز بررسی نشده‌اند؛ زمینه‌هایی از قبیل محیط زیست و مطالعات زنان و... که به رغم تعدد منابع، هنوز آثار درخوری در این زمینه‌ها ترجمه نشده است. در عین حال حوزه‌هایی دیگر مانند فلسفه علم، کوآتوم، منطق فازی و هوش مصنوعی از جهاتی که به علوم اجتماعی مربوط می‌شوند چندان مورد توجه قرار نگرفته است. محمدی اصل تمامی آثار کریستوا، ایریگاری و سیسکو را به دلیل اهمیت آنها در مباحث جهانی شدن و مباحث مربوط به آن، آثاری مهم برای ترجمه می‌داند.

به ترجمه، توجه نداشتن به تحقیق است در حالی که وضعیت کنونی ما به شدت نیازمند همگامی با وضعیت جهانی علوم است.

به باور او می‌توان حوزه‌های مشخصی را نام برد که کمتر به آنها توجه شده است؛ حوزه‌هایی از قبیل جامعه‌شناسی سیاسی، روان‌شناسی سیاسی، انسان‌شناسی سیاسی و...

کتابی که هم‌اکنون مشغول ترجمه کتاب «قرار ملاقات تمدن‌ها» نوشته امانوئل تئود و یوسف کورباژ است، به کتاب حاضر اشاره می‌کند و بر این باور خود پافشاری می‌کند که جامعه ما به این دسته آثار نیازمند است. در این کتاب که توسط یک محقق فرانسوی، غربی، و یک محقق شرقی نوشته شده است، مباحثی مطرح می‌شود که برای شناخت مسائل کشور ما اهمیت ویژه‌ای دارد هرچند نویسندگان در این اثر به مسائل ایران نیز پرداخته‌اند.

بویایی جامعه، بویایی تحقیق

در این میان عبدالحسین نیک‌گوهر چند کتاب نظیر «فرهنگ انتقادی جامعه‌شناسی» نوشته بودون و بوریکو و «مقالاتی درباره تفسیر در علوم اجتماعی» نوشته جورج زیمل ترجمه شهناز مسمی پرست و دو اثر منتشر شده درباره زیمل نوشته واندنبرگ و فریزبی را مهم‌ترین آثار منتشر شده این حوزه در ماه‌های گذشته می‌داند.

نیک‌گوهر در مورد افزایش میزان انتشار کتاب‌های علوم اجتماعی بر این عقیده است که مطالبه جامعه از علوم اجتماعی و بویایی آن در جامعه همراه با تحولات اجتماعی ایران، مهم‌ترین دلایل به وجود آمدن این وضعیت است.

این محقق و مترجم درباره زمینه‌های مغفول مانده در این حوزه نیز می‌گوید: «تحلیل زوایای جهانی سازی به ویژه از این حیث که همراه با تنش‌ها و مسائل جدید است، از مهم‌ترین این زمینه‌هاست.» به اعتقاد او از سویی روشنفکران باید این زمینه‌ها را پیگیری و نقد کنند و از سوی دیگر این مسائل باید به سطح دانش عمومی برسند.

کارشناس دیگری که ما پرسش‌هایمان را با او در میان گذاشتیم دکتر عباس محمدی اصل محقق و

علی تدین: روزهای پایانی نمایشگاه بیست و یکم را در صحن مصلى قدم می‌زنیم و با افرادی مواجه می‌شویم که نام و نشانی کتاب‌ها، ناشران و موسسات انتشاراتی را از مراکز اطلاع‌رسانی جویا می‌شوند تا کتاب مورد نظرشان را با تخفیف تهیه کنند و در همین راستا نیازهای تحقیقی و تخصصی‌شان را برآورده کرده و با آثار تازه آشنا شوند.

کدام کتاب؟ کدام ترجمه؟ با چه مقدمه‌ای؟ و بر پایه چه امتیازاتی؟ خاستگاه گزارش پیش رو پرسش‌هایی از این دست است و هدف آن جست‌وجوی پاسخی برای این پرسش‌هاست تا شاید بهترین انتخاب صورت گیرد.

گامی به سوی نظریه پردازان بومی

دکتر مرتضی کتبی، محقق، مترجم و استاد دانشگاه در پاسخ به این سوال که مهم‌ترین کتاب منتشر شده در حوزه علوم اجتماعی طی یک سال گذشته چه کتابی است، می‌گوید: «به رغم سفر چندین ماهه به خارج از کشور فکر می‌کنم که کتاب «جامعه‌شناسی مخاطب در حوزه فرهنگی و هنری» نوشته آنتیگون موشوری با ترجمه حسین میرزایی که توسط نشر نی منتشر شده، اثر با اهمیت و موثری باشد.»

او معتقد است این اثر مختصر اما بدیع، یکی از خلأهای موجود در فضای علوم اجتماعی ایران را پر می‌کند. این خلأ در واقع بررسی مسئله مخاطب و جایگاه آن در مطالعات علوم اجتماعی است.

کتاب حاضر در پی طرح مفهومی است که در علوم اجتماعی ۵۰ سال گذشته ایران ناشناخته مانده و تاکنون هیچ پژوهشی به طور مستقل به آن نپرداخته و نوشته‌ای درباره آن به فارسی برگردانده نشده است.

نویسنده این اثر در سراسر عمر خود مشغول تحقیق در زمینه‌های فرهنگی و هنری فرانسه بوده است و پیرامون پیدایش مفهوم مخاطب و تکوین آن بحث می‌کند، البته رابطه مخاطب و فرهنگ توده، مخاطب از نگاه علوم اجتماعی، مخاطب در فضای سیاسی و شکل‌گیری مخاطب از مباحث عمده این کتاب است. جالب این که در پایان این کتاب، نویسنده به یک مناظره معرفت‌شناختی در زمینه مخاطب می‌پردازد.

کتبی در توضیح دلایل افزایش میزان انتشار کتاب‌های علوم اجتماعی در ماه‌های گذشته می‌گوید: «جامعه ما به لحاظ وجود مسائل مربوط به حوزه علوم اجتماعی جامعه‌ای غنی است و در این زمینه فرآورده‌های چشمگیری نیز دارد، بنابراین افزایش پژوهش و تحقیق در مسائل اجتماعی سبب افزایش میزان انتشار کتاب‌های علوم اجتماعی می‌شود. از سوی دیگر رشد درونی علوم اجتماعی در جهان و به تبع آن در ایران از دلایل دیگر این پدیده است.»

به نظر او وضعیت کنونی جامعه ایران فرصتی مطلوب و استثنایی در اختیار جامعه‌شناسان و کارشناسان علوم اجتماعی قرار داده است.

او در پاسخ به این سوال که آیا توجه به وضعیت موجود، بالارفتن میزان انتشار، همچنان جای برخی از کتاب‌های نظری و تخصصی را در جامعه فکری و دانشگاهی ما می‌بیند یا نه، می‌گوید: «تا زمانی که ما تحقیق نکنیم و جایگاه تحقیقات در جامعه تغییر نکند، همچنان در حوزه علوم انسانی و علوم اجتماعی به غرب وابسته‌ایم و این روند باعث تشدید مصرف‌کنندگی ما خواهد شد و طبعاً با تداوم این وضعیت کماکان به سمت ترجمه پیش خواهیم رفت.»

به اعتقاد این استاد دانشگاه دلیل اصلی گرایش

اهل قلم داشت چرا که در عصر سومین روز از برگزاری نمایشگاه، سالن اصلی سرای اهل قلم شاهد حضور برخی از استادان برجسته علم حقوق برای بزرگداشت دکتر سیدحسین صفایی استاد دانشگاه تهران در نشست با عنوان «حقوق تطبیقی بود و سید مرتضی قاسم زاده، اسدالله امامی و محمدحسین ساکت نیم‌نگاهی به خدمات علمی سیدحسین صفایی استاد فقید دانشکده حقوق دانشگاه تهران در عرصه حقوق تطبیقی داشتند.»

صفایی سال‌ها در دانشگاه تهران حقوق تطبیقی تدریس کرده و نزدیک به چهل مقاله علمی به زبان فارسی، هفت مقاله به زبان فرانسه و نزدیک به ۳۰ کتاب در رشته حقوق تألیف کرده است. او پایه‌گذار موسسه حقوق تطبیقی بوده و تا سال ۸۴ ریاست این موسسه را نیز برعهده داشته است.

سخنران اول این نشست دکتر اسدالله امامی استاد هفتاد و سه ساله دانشگاه تهران بود که در سخنرانی خود به جای سخن گفتن از دکتر صفایی، درباره موضوعی حرف زد که دغدغه اصلی این حقوقدان بود؛ حقوق تطبیقی و عدالت اجتماعی.

او با یادآوری اینکه امروز خردگرایی جایگاه خود را یافته و خرد قوه محرکه بشریت است، جهان‌متمدن امروز را جهانی با یک نظام حقوقی معرفی کرد که بر پایه منطق استوار بوده و با فرهنگ جامعه و اخلاق حسنه هماهنگ است و به تبع آن می‌توان از عدالت اجتماعی نیز یاد کرد.

اما عدالت اجتماعی چیست؟ دکتر امامی این پرسش را چنین پاسخ داد: «عدالت اجتماعی به این معناست که افراد جامعه به طور مساوی از مواهب جامعه بهره‌مند شوند. وقتی بشر به زندگی کشاورزی پرداخت، جوامع اولیه به شکل طایفه و عشیره تشکیل شدند. در کنار این جامعه کوچک، مسئله حق و تجاوز از حق مطرح شد و جنگ به وجود آمد و عدالت موضوعیت یافت و به وسیله دانشمندان روشن شد. انسان از دیرباز خواستار عدالت بود و از بی‌عدالتی رنج می‌برد ولی به دلیل کژ فهمی برخی افراد باید برای رسیدن به عدالت فرهنگ سازی کرد. کسی که در دانشگاه در حال تدریس است به دانشجوی علم می‌آموزد تا بتواند به درستی از پس وظایف خود در اجتماع برآید و دکتر صفایی هم از نظر علمی و هم از نظر اخلاقی دارای جایگاهی ویژه بود.»

دکتر سیدمرتضی قاسم‌زاده دیگر کارشناس این نشست، وسعت دانش حقوقی دکتر صفایی را در رشته‌های گوناگون مسئله‌بازری دانست که نمی‌توان از آن چشم‌پوشید. در نظر قاسم زاده، دکتر صفایی از حقوق‌دانان باسابقه دانشکده حقوق دانشگاه تهران است که تعدد آثار تألیفی و ترجمه‌ای او نشان از سختکوشی و تلاش مستمر در عرصه حقوق مدنی، حقوق بین‌الملل و حقوق خصوصی دارد.

او رویکردهای علمی این حقوقدان را چنین معرفی کرد: صفایی معتقد است باید از تجربه‌های کشورهای دیگر که در زمینه حقوق کار، حقوق مالکیت فکری و مسئولیت مدنی پیشرو هستند بهره‌مند شویم و در این میان حقوق تطبیقی می‌تواند ساز و کاری برای استفاده از تجارب دیگران باشد.

صفایی در کلاس درس سعی می‌کرده مشارکت دانشجویان را جلب کند و متکلم وحده نباشد و گفت‌وگو و شنود با دانشجویان را یکی از راه‌های جلب مشارکت آنها می‌دانست.

سخنران نهایی این بزرگداشت با دعوت دکتر محمدحسین ساکت، خود استاد دکتر سیدحسین صفایی بود که در انتهای این نشست تنها یک معرفی ساده از خود با نیم‌نگاهی به خاطرات قدیم و جدیدش ارائه کرد: «من از سال ۳۲ دبیر و از سال ۴۴ تا ۸۳ عضو هیئت علمی دانشکده حقوق دانشگاه تهران بودم. از آغاز مطالعات حقوقی خود به حقوق تطبیقی علاقه داشتم و آن را در تهران آغاز و در فرانسه پیگیری کردم. من حقوق تطبیقی را برای پیشرفت جامعه، تحقیقات فلسفی، درک و اصلاح حقوق داخلی و حسن تفاهم بین‌المللی لازم می‌دانم. در واقع حقوق تطبیقی امکان استفاده از تجربیات دیگر کشورها را با حفظ فرهنگ خودی ایجاد می‌کند.»

آزادگان از یاد حضرت امام (ره) سخن می گویند

شرح درد اشتیاق

می کردم و اینقدر امام منظم بودند که هر وقت می خواستند به زیارت بروند سر ساعت ۱۷۳۰ دقیقه ظهر از جلوی یک قصابی عبور می کردند و موقع برگشت از زیارت و پس از نماز ظهر و عصر دقیقاً ساعت ۱۷۳۰ دقیقه از جلوی همان قصابی عبور می کردند. من در طول عمرم آدمی به این منظمی ندیده بودم.»

خاطراتی که در این کتاب عنوان شده در واقع حول چندین سوال مشخص است که در ویرایش کتاب متن سوال حذف شده اما تیرهایی برای خاطرات انتخاب شده تا موضوع هر خاطره مشخص باشد.

توهین دشمن به حضرت امام (ره)، اجبار دشمن به توهین به امام (ره)، ابراز علاقه دشمن به امام (ره)، فعالیت هایی که به منظور نشر اندیشه های امام صورت می گرفت، تلاش برای دستیابی به کلام و سخن امام (ره) و مراسمی که پس از شنیدن خبر بیماری و رحلت امام (ره) برپا شده، محور سوالاتی است که از این ۴۸ آزاده پرسیده شده است و در واقع خاطرات آنان، پاسخی به این پرسش هاست.

توهین کند. او از توهین به امام خودداری کرد و هر چه هم او را زدند حاضر به توهین نشد تا بالاخره او را به فلک بستند. دو سر چوپ فلک را دو نفر گرفته بودند و یک نفر با کابل به کف پای او می زد و ما هم آنجا شاهد این ماجرای دلخراش و آزاردهنده بودیم و ضربه های کابل را می شمردیم. آنها چهارصد ضربه زدند و ایشان زیر فلک بیهوش شد اما هیچ کس از او توهین نشنید و لب از لب باز نکرد.»

ترتیبی که برای بیان خاطرات انتخاب شده براساس زمان دستگیری است؛ یعنی ابتدا به آنان که زودتر دستگیر شده اند و طبیعتاً دوران اسارت بیشتری داشته اند پرداخته شده است.

عبدالله رجبی علیایی از آزادگانی است که حدود ۹ سال از جوانی خود را در اردوگاه های موصل یک، دو، سه و رمادی به اسارت گذرانده است. او خاطره ای از نظم امام را از زبان یک سرباز عراقی نقل کرده است: «امام پانزده سال جنب منزل ما ساکن بود و همسایه ما بود. من وقت خود را با ورود و خروج حضرت امام (ره) تنظیم

زنده اند، بشکنند غافل از این که هویت دینی و ملی اسرای ایران با نام «خمینی» آمیخته شده بود. مجموعه کتاب های «رمز مقاومت» که از سوی انتشارات پیام آزادگان منتشر می شود، به خاطرات آزادگان درباره امام خمینی (ره) می پردازد. سومین جلد از این مجموعه، ناگفته ها و ناشنیده های ۴۸ تن از آزادگان دلیر ما را که همگی درباره دوران مقاومت و رابطه عمیق با امام را حل سخن گفته اند، روایت می کند. در واقع محور اصلی کتاب، نقش امام (ره) و حضور ایشان در جان و دل اسرای ایرانی است.

سعید عطاریان برای گردآوری و تدوین این کتاب، حاصل مصاحبه های حضوری خود با گروهی از آزادگان را سامان داده است. در ابتدای هر خاطره مشخصات عمومی هر آزاده از نام و نام خانوادگی، محل اسارت، نام اردوگاه، زمان آزادی و شغلی که در حال حاضر دارند ذکر شده است. همچنین، تمامی خاطرات با کدهایی از هم جدا شده اند و همین شکل تفکیک، خاطرات را از یکدیگر مستقل ساخته است.

فریادون بیاتی از آزادگانی است که بیش از ۱۰ سال در بند رژیم بعثی اسیر بوده است. او در یکی از خاطرات خود در اردوگاه موصل در سال ۱۳۶۰ عشق و علاقه اسرای ایرانی را به امام خمینی (ره) اینچنین روایت می کند: «یادم می آید عراقی ها یکی از برادران ما را که اهل بهبهان بود، یک روز که همه برای آمار صف کشیده بودند، آوردند جلو همه و از ایشان خواستند به امام

هجوم دشمنان یعنی برای ناپدید کردن نام و یاد امام خمینی (ره) از دل ها و اندیشه های اسیران ایرانی، بسیار گسترده بود. اسارتگاه، میدان وسیع مبارزه بود؛ مبارزه ای که در آن، گاهی ادوات و ابزار جنگی، خاکریزها و موقعیت دشمن پیدا و مشخص بود و گاه مرزبندی ها ناپیدا و مبهم گرچه تلون چهره دشمن و استفاده از نیروهای نفوذی نیز بر این ابهام و تیرگی می افزود. اما موضوع مشخص و قطعی این بود که دشمن با اهداف و برنامه های سازمان یافته با اسیران ایرانی به مقابله برخاسته، محورهای اعتقادی و انقلابی آنها را شناسایی کرده بود و با شیوه ها و ابزار متنوع برای تخریب آنها می جنگید.

دشمنان و طراحان هجوم فرهنگی در اسارتگاه ها دریافته بودند که امام خمینی (ره)، سرچشمه ای جوشان، شادی آفرین و امیدبخش است که پیوسته عطش معنوی و خلاهای فرهنگی رهروانش را مرتفع می سازد.

واژه «امام خمینی» برای بعضی ها، حساسیت زا، سنگین و غیر قابل تحمل بود و تا زمانی که این واژه - که حاوی یک فرهنگ گسترده و ریشه دار است - در اردوگاه ها وجود داشت، نمی توانستند به اهداف خود دست یابند. یعنی ها چنین می پنداشتند که عده ای خاص، منتسب به امام (ره) هستند، بنابراین تلاش می کردند آنها را شناسایی کنند و بیشتر مورد شکنجه و آزار قرار دهند. دشمن می پنداشت که می تواند با برخورد فیزیکی و شکنجه، دل هایی را که با نام و یاد امام خمینی (ره)

بسمه تعالی

فراخوان

خانه کتاب

به منظور اجرای قانون برنامه چهارم توسعه فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی کشور و برای هدمند کردن یارانه های حوزه نشر و هدایت آنها به سوی مصرف کنندگان واقعی، طرح توزیع کارت الکترونیکی خرید کتاب ویژه دانشجویان، طلاب علوم دینی، اهل قلم و دیگر واجدان شرایط با حمایت معاونت امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی توسط موسسه خانه کتاب به اجرا درمی آید.

بر اساس این طرح، کارت الکترونیک خرید کتاب جایگزین بن های کاغذی شده و افراد با در اختیار داشتن این کارت و یک شماره رمز می توانند تا سقف شارژ شده در کارت، اقدام به خرید کتاب نمایند. بر اساس محاسبات و آمارهای موجود پیش بینی می شود در سراسر کشور حدود چهار میلیون نفر مشمول این طرح شوند. بر این اساس و به منظور ایجاد زیرساخت های لازم، ضروری است کتابفروشی ها که آخرین حلقه توزیع کتاب در کشور محسوب می شوند، به سامانه دریافتی این کارت ها مجهز شوند. لذا از کلیه ناشران و کتابفروشان که دارای مجوز معتبر از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و یا اتحادیه صنفی بوده و تاکنون موفق به استفاده از این سیستم در فروشگاه خود نشده اند، تقاضا می شود جهت نصب دستگاه کارت خوان، فرم زیر را تکمیل و به همراه تصویر مجوز مربوطه به نشانی: خیابان انقلاب - بین صبای جنوبی و فلسطین - موسسه خانه کتاب - طبقه منفی دو ارسال و یا به صورت حضوری به موسسه خانه کتاب ایران بخش کارت الکترونیکی خرید کتاب مراجعه نمایند.

فرم درخواست نصب دستگاه کارت خوان	
نام واحد فروشگاهی / کتاب فروشی / انتشاراتی	نشانی:
شماره تلفن:	نشانی الکترونیکی:
سال تاسیس:	مشخصات مدیر مسئول:
شماره شناسنامه:	نام خانوادگی:
کد ملی:	متولد:
صادر از:	صادر از:

محمدرضا سنگری از ربع قرن کتاب دفاع مقدس می گوید

قله نزدیک است

دفاع مقدس قطعاً جشنواره ربع قرن در سال ۸۷ برگزار نخواهد شد، زیرا این دو جشنواره تحت تأثیر یکدیگر قرار خواهند گرفت. به خصوص این که جمع آوری آثار جشنواره ربع قرن کار بسیار دشوار و سنگینی است و برای این جشنواره باید آثار ۲۷ سال گذشته در تمام حوزه های دفاع مقدس گردآوری شوند.

دبیر علمی جشنواره ربع قرن دفاع مقدس از جمع آوری ۴۹۰۰ عنوان کتاب خبر می دهد. وی می گوید: «بخشی از این کتاب ها در یازده دوره پیشین کتاب سال دفاع مقدس به جشنواره ارسال و داوری شده اند، اما تعدادی دیگر به دلایل مختلف به جشنواره ارسال نشده اند که طبیعتاً آنها را جمع آوری و بررسی خواهیم کرد و احتمال می دهیم که در مجموع آثار از شش هزار عنوان فراتر رود.»

او در بیان روند پیشرفت کار جشنواره به جلسات و نشست های مختلف با نهادهای سهیم و نقش آفرین در برگزاری جشنواره اشاره و عنوان می کند: «طی این نشست ها ساختار کار روشن و مشخص شده است. همچنین در جلساتی که برای مشخص شدن حوزه های چندگانه داوری داشتیم حدود ۱۷ حوزه برای داوری مدنظر گرفته شده بود اما به نظر می رسد که تعداد این حوزه ها از ۲۰ حوزه فراتر رود و حتی به ۲۵ حوزه نیز برسد.»

هیئت علمی جشنواره همزمان با جمع آوری آثار و پیشبرد کارهای اجرایی، از جلسات مطالعاتی به ویژه در زمینه داوری غافل نشده است. سنگری در این باره از انجام بخش عمده کارها خبر می دهد: «امامی کلی داوری و معیارهای بررسی آثار جشنواره را مشخص کرده ایم. در مورد گروه های داوری نیز تا زمانی که حوزه های داوری بر اساس ۱۷ حوزه بسته شده بود، علاوه بر سردوران، بیش از ۷۰ درصد داوران جشنواره مشخص شده بودند اما با توجه به افزایش تعداد حوزه ها، قطعاً در گروه های داوری نیز تغییراتی ایجاد خواهد شد اما این گروه ها باید تا نیمه خرداد ماه بسته شوند.»

با توجه به حجم و وسعت جشنواره به نظر می رسد که تعداد داوران بسیار بیشتر از جشنواره های معمول باشد و زمان داوری آثار نیز از چند هفته فراتر رود. دبیر علمی جشنواره این سخن را تصدیق می کند و می گوید: «ما در پی آن هستیم که از بهترین داوران برای حضور در جشنواره دعوت کنیم و قطعاً آثار تعدادی از داوران در جشنواره حضور خواهد داشت و از آنجایی که اجازه داوری آثار داوران را به خودشان نخواهیم داد و به دلیل این که تیم داوری تحت تأثیر نام و شهرت آنان قرار نگیرند، گروه های داوری دیگری نیز خواهیم

چند ماهی است که کار و تلاش برای تدارک بزرگ ترین جشنواره تاریخ حوزه دفاع مقدس آغاز شده است؛ جشنواره ای که قصد دارد چتری به وسعت ۲۵ سال بگستراند و هر کتابی را که تا سال ۱۳۸۵ در حوزه دفاع مقدس چاپ و منتشر شده، جمع آوری و داوری کند. به گفته مسئولان در واقع این زمان حتی بیش از ۲۵ سال خواهد بود زیرا نویسندگان، پیش از سال ۱۳۶۰ نیز در مورد دفاع مقدس آثار فراوانی نگاشته اند.

طبق روال معمول، بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش های دفاع مقدس هر ساله آثار منتشر شده سال پیش را در محفلی به نام جایزه کتاب سال دفاع مقدس گردمی آورد و در قالب چندین گروه داوری به بررسی و انتخاب برترین های می پردازد. اما از آنجایی که وسعت جشنواره ربع قرن کتاب سال دفاع مقدس بسیار بزرگ تر از این جشنواره سالانه است، بنیاد حفظ آثار از چندین سازمان و نهاد دیگر طلب کمک کرد که وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، بنیاد شهید و امور ایثارگران، حوزه هنری، صدا و سیما، معاونت فرهنگی و اجتماعی شهرداری تهران، بنیاد فرهنگی روایت فتح، بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش های دفاع مقدس، مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ و انجمن قلم از جمله این مراکز هستند. محمدحسین صفارهرندی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی و سردار میرفیصل باقرزاده رئیس بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش های دفاع مقدس طی توافقی که در سال گذشته انجام شد، مراکز و سازمان های فوق را به عنوان اعضای شورای سیاستگذاری جشنواره ربع قرن کتاب دفاع مقدس معرفی کرده بودند و در ادامه محمدرضا سنگری به عنوان دبیر علمی و حسین نصرالله زنجانی به عنوان دبیر اجرایی جشنواره انتخاب و مشغول به کار شدند.

برای آگاهی از روند پیشرفت امور مربوطه به جشنواره به سراغ سنگری رفته ایم. او که سابقه ای طولانی در حوزه ادبیات دفاع مقدس دارد، پیش از این نیز دبیری علمی جشنواره های نهم، دهم و یازدهم کتاب سال دفاع مقدس را برعهده داشته است و هم اکنون نیز علاوه بر این که این سمت را در جشنواره ربع قرن دارد، مسئولیت دبیری علمی دوازدهمین جشنواره کتاب سال را نیز عهده دار است.

بر اساس آنچه پیش از این اعلام شده بود، قرار بود که جشنواره ربع قرن کتاب دفاع مقدس در سال ۸۷ برگزار شود ولی به گفته سنگری تاکنون تصمیم قطعی درباره زمان برگزاری آن گرفته نشده است اما به دلیل همزمانی آن با جشنواره دوازدهم کتاب سال

زیرا آنچه که در دوران دفاع مقدس رخ داد و رزمندگان ما را با کمترین سلاح و تجهیزات مقابل استکبار جهانی پیروز و سربلند کرد، نه از جنس مفاهیم تکراری و بی پایه ای است که دولتمردان غربی سال های سال به خورد مردم خود داده و می دهند، بلکه فرهنگی بسیار عمیق، ژرف و پر معناست که اگر درست به دنیا معرفی شود قطعاً با آغوش باز از آن پذیرایی خواهد شد.

از جمله کارهایی که می توان برای انتقال این تفکر انجام داد، ترجمه آثار فاخر و غنی حوزه دفاع مقدس به سایر زبان هاست. جشنواره ربع قرن کتاب دفاع مقدس بی هیچ تردید خواهد توانست نمونه هایی ارزشمند و کتاب هایی تأثیرگذار را برای ترجمه به ما معرفی کند.

دبیر علمی جشنواره ربع قرن کتاب دفاع مقدس معتقد است که ما تاکنون آنچنان که باید و شاید آثار خود را به دنیا عرضه نکرده ایم، در حالی که دیگران کارهای خود را منتقل می کنند: «از جنگ جهانی دوم بیش از نیم قرن می گذرد و همچنان در مورد آن کتاب نوشته و فیلم ساخته می شود اما ما هنوز کارهای اساسی در این حوزه انجام ن داده ایم. البته در عرصه سینما چند کار خوب ساخته شده است.»

به تصور برخی، آثار تولیدی با موضوع دفاع مقدس چندان مخاطب خارجی ندارد و یا حداقل ما تاکنون آثاری نداشته ایم که توانایی ترجمه به سایر زبان ها را داشته باشد. سنگری با رد این گونه تصورات تأکید می کند: «اگر بپذیریم که خاستگاه اصلی دفاع مقدس فطرت، جان و ژرفای وجود انسانی است، هر کسی در هر جای جهان که باشد، می تواند با آن رابطه برقرار کند. به اعتقاد من نمونه های بسیار خوبی برای ترجمه داریم. اما باید مترجم های قوی و توانایی داشته باشیم که بتوانند این آثار را به سایر زبان ها برگردانند.»

از دیدگاه او بسیاری از آثار تولیدی در حوزه های تحلیل جنگ، داستان، عملیات، استراتژی جنگ، آرمان ها و ... قابلیت ترجمه به سایر زبان ها را دارند. همچنین برخی از اشعار و سروده ها نیز این قابلیت را دارند. اما از آنجایی که برخی تصویرهای به کار رفته در سروده ها قابل ترجمه نیستند این امکان از برخی اشعار گرفته می شود.

داشت. یعنی ممکن است برای یک حوزه دو گروه داوری داشته باشیم. به همین دلیل تعداد داوران جشنواره از ۳۰۰ نفر فراتر خواهد رفت که جمع کردن و سامان دادن این تعداد داور کار بسیار مشکلی است.»

سنگری در مورد مدت داوری آثار نیز معتقد است که داوری بیش از شش هزار اثر قطعاً چندین ماه به طول خواهد انجامید. به باور او از آنجایی که تعداد کتاب های حوزه شعر یا داستان کودک و نوجوان درباره دفاع مقدس اندک است، طبعاً داوری آنها نیز آسان تر خواهد بود اما در مورد حوزه هایی همانند رمان، داستان بلند، پژوهش های نظامی، سیاسی و ادبی و مطالعات تاریخی وضعیت به گونه دیگری است و این آثار هم زمان و هم نیروی بیشتری نیاز دارند.

هر چند در برخی از حوزه های داوری در جشنواره های مختلف، آثاری پذیرفته و داوری می شوند، اما به اعتقاد بسیاری از کارشناسان، آن حوزه ها هنوز تعریف مشخص و روشنی ندارند و به اصطلاح جامع و مانع نیستند. زندگی نامه داستانی نمونه ای از این حوزه هاست. این ژانر نوپای ادبی که مخاطبان زیادی نیز دارد همچنان در میان دو حوزه زندگی نامه (مستند) و داستان (تخیل) سرگردان است. کتاب هفته سال گذشته در یک گزارش مفصل به این ژانر ادبی و روند تلاش برای تعریف آن پرداخته بود. در مورد این حوزه از سنگری نیز می پرسیم. او با بیان این که تقریباً به تعریف مشخصی از زندگی نامه داستانی دست یافته ایم می گوید: «طبیعی است که از درون داوری ها باید مسائل دیگری از جمله نقد، روشن کردن وضعیت و ... بیرون آید که ما در این راستا قصد داریم همزمان با برگزاری جشنواره ربع قرن دفاع مقدس، میزگردها و فرصت هایی را برای نقد در این حوزه ها فراهم کنیم.»

معرفی فرهنگ و حماسه عظیم هشت سال دفاع مقدس به سایر ملل دنیا همواره یکی از دغدغه های مسئولان و متولیان امر بوده است. به اعتقاد آنان با وجود گذشت حدود دو دهه از دوران دفاع مقدس، بسیاری از مردم دنیا تشنه شنیدن و درک آن حماسه بزرگ و ریشه دار هستند و قطعاً این سخن اغراق آمیزی نیست.

معرفی کتاب

روایت غلامرضا امامی از زندگانی حضرت زینب (س)

همنشینی عشق و حماسه

کاوه رحمانی

یکی از عوامل مباحثات و فخر زبان فارسی، مداحی های زیبا و شاعرانه ای است که در ادبیات ما برای اهل بیت عصمت و طهارت (ع) وجود دارد. نگاهی کوتاه به تاریخ ادبیات ایران نشان می دهد که بسیاری از آثار در رثای این خاندان پاک و مطهر پدید آمده اند، چنان که بسیاری از شاعران و نویسندگان

پارسی زبان، خود را مباحان اهل بیت (ع) نامیده اند و به آن بالیده اند. کتاب «جز زیبایی ندیدم» را که به زندگی نامه حضرت زینب (س) می پردازد باید در امتداد این رویکرد ادبی عنوان کرد. مولف در این کتاب کوشیده است با بیان و لحنی آمیخته با عشق و حماسه، زندگی این بانوی بزرگ اسلام را به نمایش بگذارد. روایت با خوابی آغاز می شود که آن بزرگوار در کودکی می بیند، هراسان از خواب بیدار می شود و نزد جد بزرگوارش حضرت محمد (ص) می رود. تعبیر خواب اما چندان ساده نیست. پدر بزرگ مهربان به زودی، رخت رحلت می بندد. کمی بعد، مادر به پدر بزرگ می پیوندد و حضرت زینب (س) تنها می شود. چند سال بعد بانوی حماسه عاشورا، پدر بزرگوار خویش را نیز از دست می دهد و پس از آن که برادرش حسن (ع) شهید می شود، در واقع از آنچه که در خواب

دیده بود، تنها برادر عزیزش حسین (ع) باقی می ماند. نقطه عطف زندگی حضرت زینب (ع) آنچنان که غلامرضا امامی نیز به زیبایی آن را به نمایش گذاشته است حماسه عاشورا است. رشادت و دلاوری حضرت زینب (ع) - چه در آن هنگام که برادرش امام حسین (ع) با یزید و یزیدیان نبرد می کردند و چه در آن هنگام که ایشان به شهادت رسیدند - در دربار ابن زیاد و یزید، ستودنی است.

غلامرضا امامی در بخش هایی از صحنه خواب حضرت زینب (س) نوشته: «گر ما کم بود... تندباد وزیدن گرفت... دخترک نگران شد، نگران ماند، به آسمان نگریست. دلش لرزید. با پاهای کوچکش به تندی دوید، کف پاهایش می سوخت، بر چهره پاکش مروارید فرو می ریخت...»

کتاب کودک، تصویرگران برگزیده خود را شناخت

انجمن تصویرگران کتاب کودک و نوجوان، ضمن رونمایی از سومین کتاب سال تصویرگری به معرفی تصویرگران برگزیده سال ۱۳۸۶ پرداخت.

شورای هنری انجمن تصویرگران، علی مولایی، مریم نیکخواه ایبانه و فاطمه خدیور را به عنوان تصویرگران برگزیده سال ۱۳۸۶ در حوزه کتاب کودک و نوجوان برگزید و در این مراسم از سومین کتاب سال تصویرگری کودک و نوجوان نیز رونمایی شد.

کتاب سال تصویرگری، کتابی است که به همت انجمن تصویرگران کودک و با هدف تشویق تصویرگران جوان به چاپ می رسد. عطیه مرکزی رئیس هیئت مدیره انجمن تصویرگران کتاب کودک در مراسم رونمایی از این کتاب گفت: تلاش هیئت داوران بر این بوده که برگزیدگان از میان جوانان باشند تا تشویق شوند و با انگیزه بیشتری به کار خود در زمینه تصویرگری کتاب کودک ادامه دهند. او جایزه نفرات برگزیده این دوره از کتاب سال تصویرگری را امتیاز در اختیار داشتن دو صفحه از کتاب تصویرگری کودک در سال آینده عنوان کرد.

در این مراسم، پرویز کلانتری تصویرگر کتاب کودک نیز حضور داشت.

همچنین در این مراسم از اولین فردی که برای چاپ کتاب اقدام و فرم مخصوص انجمن را پر کرده بود تقدیر شد و منیره منصوری جایزه خود را که یک جلد کتاب تصویرگری سال بود از دستان جوادی پور پیشکسوت تصویرگری دریافت کرد.

کتاب تصویرگری کودک در شمارگان دو هزار جلد به چاپ رسیده و قیمت آن ۳۵ هزار تومان است.

حسین نظری، دبیر انجمن تصویرگران کودک هدف از چاپ این کتاب را معرفی تصویرگران جوان به ناشران عنوان کرده و معتقد است: اگرچه هدف اصلی از انتشار این کتاب، معرفی کار اعضای انجمن است اما کمیته هنری، آثار را مورد ارزشیابی قرار می دهد و بهترین اثر را انتخاب می کند.

انجمن تصویرگران کتاب کودک ۱۶۰ عضو دائم و ۶۰ عضو دانشجو دارد اما در این دوره از میان ۲۴۰ نفری که برای چاپ اثر خود ثبت نام کرده اند، تنها آثار ۱۵۲ نفر برای چاپ انتخاب شده است. هیئت هنری که آثار تصویرگران را برای چاپ انتخاب می کند، متشکل از چهار نفر از اعضای انجمن است و امسال، نوشین شفیعی، مهران زمانی، نفیسه شهدادی و مهنوش مشیری، آثار را برای چاپ در این دوره از کتاب سال تصویرگری انتخاب کرده اند. این آثار از میان سبک های متفاوت انتخاب شده و هر هنرمند با استفاده از تکنیک خود اثری متفاوت با دیگری ارائه کرده است.

در حاشیه رونمایی از این کتاب که ۲۱ اردیبهشت ماه در سالن مرتضی ممیز خانه هنرمندان برگزار شد، آثار تعدادی از تصویرگران که اثرشان در کتاب سال به چاپ رسیده بود نیز به نمایش درآمد.

باز آفرینی و بازنویسی: نیاز مشترک، مخاطب متفاوت

افسانه ها جان می گیرند

ساده نویسی می دانند و برخی دیگر علاوه بر روان کردن به تلخیص اشعار و قصه ها نیز می پردازند اما مسلماً، هر اثر خود تعیین می کند که نویسنده چگونه با آن برخورد کند و به بازنویسی آن بپردازد. برای مثال، بازنویسی تاریخ بیهقی با شاهنامه تفاوت دارد. اگرچه صالحی معتقد است که اصول و قواعد کلی در بازنویسی داستان های شاهنامه و متون کهن باید رعایت شود اما بر این باور است که نزدیک شدن به روح اثر و درک آن از جمله مسائلی است که باید به آن توجه شود، اگرچه نمی توان خلایقیت نویسنده را نادیده گرفت؛ به این معنی که افرادی می توانند به بازنویسی ادبیات کهن بپردازند که توانایی نوشتن برای این گروه سنی را داشته باشند و بتوانند لحن هر اثر را به خواننده منتقل کنند. برای مثال لیلی و مجنون جزو ادبیات غنایی است و با شاهنامه که لحنی حماسی دارد متفاوت است.

داوود لطف الله نیز که حکایات کلیده و دمنه را برای نوجوانان بازآفرینی کرده در این زمینه به کتاب هفته می گوید: نویسندگان باید داستان های شاهنامه و دیگر قصه های کهن را برای کودکان و نوجوانان به صورت ساده و امروزی دریاورند چرا که حتی اگر نسل امروز بتواند معنا و مفهوم این اشعار را دریابد، با کلمات آن چندان آشنا و مانوس نیست زیرا زبان روزگار حافظ و فردوسی با زبانی که کودک و نوجوان امروز به آن سخن می گوید متفاوت است.

وی بازآفرینی قصه های شاهنامه برای کودکان و نوجوانان را برتر از بازنویسی آن می داند و می گوید: نویسندگان در بازنویسی آثار نمی توانند از توان و خلایقیت خود بهره بگیرند در صورتی که بازآفرینی، خلق دوباره داستان است و به ذوق و توانایی نویسنده بستگی دارد و به تاثیر و جذابیت داستان ها می افزاید.

لطف الله بازنویسی را هم کار بیهرده ای نمی داند و معتقد است: کودکان و نوجوانان، علاقه مند به دانستن اصل داستان ها و قصه ها هستند و نویسندگان خوش ذوقی که با اندیشه و زبان این گروه سنی آشنایی دارند می توانند با انتخاب و بازنویسی داستان های خواندنی، ذهن آنها را برای درک و فهم اصل آثار کلاسیک آشنا کنند.

اثر بزرگ خود، شاهنامه، تنها به بازنویسی منظوم خوتای نامک پرداخته و شخصیت ها را متحول نکرده است.

نویسنده کتاب 'داستان زال و سیمرغ' با اشاره به تفاوت بازنویسی و بازآفرینی می گوید: اگرچه این دو کلمه در بخش اول مشترک هستند اما بین آفرینش و نوشتن، تفاوتی اساسی وجود دارد. به این معنا که در بازآفرینی، نویسنده، اثر را مبنا و معیار قرار داده و آن را بر اساس سلیقه و ذهنیات خود دوباره می آفریند و می تواند پیام داستان و حتی شخصیت های آن را تغییر و خلایقیت و نظر خود را در یکایک عناصر قصه دخالت دهد در حالی که بازنویسی تنها به روان کردن اصل داستان با دخالت های بسیار اندک توجه می کند اگرچه هنوز بسیاری، فرق میان این دو را به طور کامل نمی دانند و رسانه ها نیز با آن به طور تخصصی برخورد نمی کنند.

نویسنده کتاب 'فاشق جادوگر' و 'داستان دوستی' معتقد است: کسانی که به بازآفرینی آثار برای کودکان یا بزرگسالان می پردازند، اگرچه داستانی را مبنای کار خود قرار می دهند اما لازم نیست در نوشته های خود به آن اصل اشاره کنند چرا که داستانی دیگر با زبانی تازه پی افکنده اند و از اینجاست که بازآفرینی، اگرچه بیشتر برای کودکان مطرح می شود اما تمام ادبیات را در برمی گیرد.

سرامی، نیاز به بازنویسی آثار را به اندازه بازآفرینی می داند و می گوید: کودکان امروز، همان اندازه که به بازآفرینی آثار کلاسیک و مثل ها و افسانه ها احتیاج دارند، به بازنویسی و روان کردن این آثار هم نیازمندند زیرا در دنیای جدید، هر معلول زایدی چند علت است و نمی توان پدیده ها را از یکدیگر جدا کرد و آنچه اهمیت دارد این است که مانع خلایقیت نویسندگان نشویم و بگذاریم در این بازنویسی آزاد باشند.

شاهنامه، سند ملی ایرانیان

آتوسا صالحی نیز که داستان های شاهنامه را برای کودکان و نوجوانان بازآفرینی کرده و به بازنویسی خلاق داستان ها برای بچه ها پرداخته، شاهنامه را سند ملی ایرانیان می داند و معتقد است: بازنویسی، انواع گوناگون دارد. بعضی آن را

مثل ها، افسانه ها و ادبیات کهن ایران زمین، گنجینه های بی پایانی هستند که فرهنگ و هویت ما را تشکیل می دهند و لازم است کودکان و نوجوانان با این میراث ارزشمند آشنا شوند و با شناخت پیشینه فرهنگی خود به دوران جدید قدم بگذارند؛ از این رو به روز کردن این آثار و قابل فهم کردن آن برای این گروه سنی کار درخور و شایسته ای است. اگرچه بعضی، علاوه بر بازنویسی و روان کردن آثار به بازآفرینی آن نیز توجه کرده و بر این باورند که نویسندگان خلاق و توانا می توانند داستان های مثنوی، شاهنامه، کلیده و دمنه و... را مبنا قرار داده و آثار درخوری پدید آورند؛ همان گونه که بسیاری از نویسندگان آمریکای لاتین چون پائولو کوئیلو و بورخس چنین کرده و از ادبیات مشرق زمین بهره های بسیار برده و داستان های شاهنامه، مثنوی، هزارویک شب و... را آبشخور اندیشه ها و آثار خود قرار داده اند. به عبارت دیگر، بازنویسی، نوشتن دوباره یک متن کهن یا قصه فولکلوریک به زبان ساده و روان است. بدون آن که طرح قصه و شخصیت های آن، دستخوش تغییر قرار گیرند. در صورتی که در بازآفرینی همه یا جزئی از این عناصر تغییر کرده و نویسنده با تکیه بر ظرفیت های ذهنی و فرهنگی مخاطب و با استفاده از توان و خلایقیت خود به آفرینشی نو می پردازد و گذشته را پایه و مبنای امروز و فردا قرار می دهد. در حالی که در بازنویسی، اصل بر ساده نویسی بر اساس واژگان پایه مخاطب و آشنا کردن او با میراث دیروز است.

جشنواره 'کودک و شاهنامه' که از ۲۵ (روز بزرگداشت فردوسی) تا ۲۹ اردیبهشت (ماه روز جهانی موزه و میراث فرهنگی) در مجموعه فرهنگی-تاریخی نیاوران برگزار می شود ما را بر آن داشت تا به گفت و گو با چند تن از صاحب نظران بپردازیم و با آنان از ضرورت بازنویسی و بازآفرینی متون کلاسیک برای کودکان سخن بگوییم.

دکتر قدمعلی سرامی، بازنویسی را معادل فارسی 'زایت کردن' می داند و معتقد است: بازنویسی تنها به روان کردن متن می پردازد، بدون آن که به دگرگون کردن ساختار توجه کند. برای نمونه، فردوسی در

نگاهی به «تبعیض نژادی در آفریقای جنوبی» نوشته مایکل مارتین

غرب از شرم فرو می ریزد

غالباً بدون نظم مشخصی اعمال می شد و حالا آپارتاید آمده بود تا این جداسازی را در نظامی یکپارچه و استوار جای دهد و قدرت اهریمنی خود را مقاومت ناپذیر سازد.

نظام آپارتاید که توسط حزب ملی آفریقای جنوبی بنیان نهاده شد بر چهار اصل استوار بود؛ اول طبقه بندی مردم کشور در یکی از چهار گروه نژادی رسمی سفید، آسیایی، رنگین پوست (دورگه های حاصل از اختلاط نژادی) و آفریقایی. دوم، اعمال کامل قدرت سیاسی از سوی سفیدها به عنوان تنها نژاد متمدن نسبت به نژادهای دیگر. سوم، برتری منافع سفیدها بر غیر سفیدها و چهارم، متشکل کردن سفیدپوستان در یک گروه و تقسیم آفریقایی ها به ۹ زیر گروه قبیله ای برای کاهش قدرت آنها.

طبیعتاً این نظام ناعادلانه و غیر انسانی مقاومت هایی را از پی می آورد و این مقاومت ها به نوبه خود با سرکوب رویه رو می شد؛ امری که مایکل مارتین آن را در فصل سوم کتاب خود با عنوان «مقاومت و سرکوب» شرح داده است. در همین فصل است که مبارزات نلسون ماندلا نیز به تفصیل بیان شده و از فعالیت های کنگره ملی آفریقا به رهبری ماندلا یاد می شود. اما او تا رسیدن به پیروزی و رهایی ملت خود گام هافاصله داشت؛ چرا که از اواخر دهه ۱۹۵۰ میلادی تبعیض نژادی اوج گرفت و «هندریک ورورد» رهبر جدید آفریقای جنوبی طرحی را پی ریزی کرد که بر اساس آن سیاهان مجبور بودند در زادگاه های قبیله ای زندگی کنند، به عبارت دیگر در موقعیت بیگانگی با کشور خود قرار گرفتند.

سه فصل انتهایی کتاب، تبعات دهشتناک این

آفریکانی نامیدند.

آفریکانی ها، ادعاهایی در توجیه برتری طلبی نژادی خود نیز داشتند. آنان می پنداشتند که در قامت مردمانی برگزیده، مقدر است که بر سایر نژادها حکومت کنند و از همین رو وقتی در سال ۱۸۳۳ میلادی، برده داری در مستعمرات بریتانیا در سرتاسر جهان ملغی شد، خشم ایشان نیز فوران کرد. آنها برای حفظ وضع موجود که مبتنی بر رابطه ارباب و بندگی بین سفیدپوستان و سیاه پوستان بود، از جماعات خویش بیرون آمدند و در یک مهاجرت بزرگ به نواحی مرکزی آفریقای جنوبی وارد شدند. دوباره جنگ سختی میان آنها و قبایل بومی در گرفت و البته نتیجه روشن بود؛ قتل عام سیاهپوستان!

با این حال، تأثیر استعمار (به ویژه استعمار بریتانیا) بر شکل گیری تبعیض نژادی در آفریقای جنوبی، از جنبه دیگری نیز قابل بررسی است. یکی از تاریخدانان غربی به نام بریان لاپینگ معتقد است که تمایل شدید آفریکانی ها به تبعیض نژادی از احساس عمیق تحقیر شدگی در رابطه شان با بریتانیا ریشه می گرفت. احساسات ملی گرایانه آنها به مدت ۳۰۰ سال (تا ۱۹۴۸ که تبعیض نژادی رسمیت پیدا کرد) توسط بریتانیا تحقیر شده بود و چون نمی توانستند خشم و کینه خود را بر سر بریتانیا فروزنند، احساس حقارت خود را با برتری طلبی نژادی در برابر سیاهپوستان التیام بخشیدند. لاپینگ به صورت ساده می گوید: «حکایت آفریکانی ها هنگامی که آپارتاید [تبعیض نژادی] را اختراع کردند، مانند کسی بود که در سر کارش تحقیر شده و به خانه می آید تا تلافی اش را سر بچه ها در بیاورد!»

روایت مارتین از تبعیض نژادی در آفریقای جنوبی وقتی جذاب تر می شود که درمی یابیم نخستین هسته های مقاومت علیه برتری طلبی سفیدپوستان توسط «مهاتما گاندی» رهبر استقلال هند در آفریقای جنوبی شکل گرفت. او در سال ۱۸۹۴ میلادی به آفریقای جنوبی آمد و یک رشته اعتراضات مسالمت آمیز بر ضد فرمانروایی سفیدها در آفریقای جنوبی را با شرکت گروه زیادی از سیاهپوستان و مهاجران هندی و آسیایی شکل داد.

مایکل ج. مارتین در فصل دوم کتاب به سده بیستم میلادی می پردازد و ذیل عنوان «نقش های اهریمنی» فرایندی را که موجب رسمیت قانونی تبعیض نژادی در آفریقای جنوبی شد، شرح می دهد. گرچه تا سال ۱۹۴۸ میلادی، تبعیض نژادی جزء جدایی ناپذیر جامعه آفریقای جنوبی بود، اما در این سال پایه ریزی نظام جدیدی موسوم به «آپارتاید» تبعیض را تا سطح بی سابقه ای بالا برد؛ چرا که جداسازی سفیدپوستان و سیاهپوستان تا آن زمان

کتاب «تبعیض نژادی در آفریقای جنوبی» اثر مایکل ج. مارتین که توسط مهدی حقیقت خواه به فارسی برگردانده شده، پنجاه و یکمین کتاب از مجموعه تاریخ جهان است. این مجموعه با ارائه زمینه های فرهنگی رخدادهای تاریخی، می کوشد تا اندیشه های سیاسی، فرهنگی و فلسفی تأثیر گذار در گذر تاریخ تمدن از بین النهرین و مصر باستان، یونان، روم، اروپای قرون وسطی و دیگر تمدن های جهانی تا روزگار کنونی را بازگو کند.

تبعیض نژادی در آفریقای جنوبی از جمله رخدادهای مهم تاریخ جهان در دوره معاصر است که همچون لکه ای پلشت بر صفحه تاریخ، چهره جهان معاصر را منقبض ساخته است. روایتی که مایکل ج. مارتین از این موضوع به دست می دهد، لزوماً جامع نیست، اما همچون دیگر کتاب های منتشر شده از مجموعه تاریخ جهان که از سوی انتشارات ققنوس منتشر می شود، با زبانی ساده و به دور از تکلف های تاریخی، مخاطب عام را با روند شکل گیری تبعیض نژادی در آفریقای جنوبی و نتایج مصیبت بار آن آشنا می کند.

اگرچه تبعیض نژادی در سال ۱۹۴۸ میلادی به سیاست رسمی حکومت حاکم بر آفریقای جنوبی تبدیل شد، اما ریشه هایش در تاریخ آفریقای جنوبی بسیار عمیق تر است. بنابراین، مایکل ج. مارتین فصل نخست کتاب خویش را به ریشه های تبعیض نژادی اختصاص داده است.

به باور او این الگو از سال ۱۶۵۲ میلادی شکل گرفت؛ یعنی از زمانی که کمپانی هند شرقی هلند، دژ کوچکی در دامغه امپدینیک در انتهای جنوبی قاره آفریقا ساخت. قرار بود این دژ نوعی توقفگاه برای کشتی هایی باشد که بین بنادر اروپایی و خاور دور سفر می کردند اما با گذشت زمان، مهاجران سفیدپوست به چراگاه های بومیان سیاه پوست منطقه دست اندازی کردند تا محصولات مورد نیاز خود را پرورش دهند. به این ترتیب جنگ در گرفت و چون اروپاییان اسلحه آتشین و برتر را در اختیار داشتند، بومیان را شکست دادند.

هلندی های پیروز در این نبرد نابرابر، جدا از زمین، به نیروی کار ارزان قیمت نیز نیازمند بودند و این نیاز توأمان به زمین و نیروی کار، انگیزه بسیاری از قوانین نژاد پرستانه ای شد که طی قرون بعدی وضع کردند. اینچنین بود که تبعیض نژادی به مثابه همزاد استعمار متولد شد.

مهاجران سفیدپوست ساکن در آفریقای جنوبی که گاه با بومیان درمی آمیختند، فرهنگ خاص خود را پدید آوردند و چون به شاخه ای از زبان هلندی موسوم به آفریکانس صحبت می کردند، خود را

سیاست و نحوه مقابله سیاهپوستان به رهبری ماندلا با آن را روایت می کند و با پایان تبعیض نژادی به پایان می رسد.

در بخشی از کتاب درباره دیدگاه دانش آموزان سیاهپوست آفریقای جنوبی نسبت به نظام آموزش مبتنی بر تبعیض نژادی موسوم به «بانتو» می خوانیم. البته سبب ستیزه جویی دانش آموزان آفریقایی، در اصل نه فقط زبان آفریکانس بلکه کل نظام آموزشی بانتو (و در نهایت آپارتاید) بود که این موضوع حتی پیش از شروع ناآرامی آشکار بود. برای مثال، در ورودی یک مدرسه شعاری را خطاب به والدین نوشته بودند که می گفت: «باید از داشتن چنین فرزندی شادمان باشید؛ فرزندی که ترجیح می دهد بر اثر گلوله بمیرد و آموزش زهر آگینی را نبلعد که او و والدینش را به جایگاه سرسپردگی دائمی تنزل می دهد.» در بیانیه ای که شورای نمایندگان دانش آموزان کمی پس از تشکیل در اوت ۱۹۷۶ منتشر کرد، با همین مضمون نوشته شده بود: «بیست سال پیش که آموزش بانتو برقرار شد، پدران ما می گفتند نیم قرص نان بهتر از هیچ است؛ اما ما می گوئیم نیم گرم زهر درست به اندازه یک گرم کامل کشنده است.»

با همه اینها، کتاب تبعیض نژادی در آفریقای جنوبی از یک کاستی بزرگ رنج می برد و آن بی پاسخ گذاشتن این پرسش است که چه چیزی موجب دیرپایی تبعیض نژادی در این منطقه از آفریقا شد؟ و چگونه نه یک نظام قرون وسطایی توانست تا دهه های پایانی سده بیستم میلادی دوام آورد؟ آیا فقط سرکوب بی رحمانه سیاهان موجب این دیرپایی بود؟ در این صورت، چه چیزی باعث دیرپایی این سرکوب شد؟ چنین می نماید که نویسنده در این باره از بی تفاوتی جامعه بین المللی و در رأس آن شورای امنیت سازمان ملل متحد در برابر فجایع تبعیض نژادی چشم پوشیده است و حمایت دولت های غربی و نظام سرمایه داری حاکم بر اروپا و آمریکا را با سکوت مواجه می سازد. شاید این دولت ها، رسماً و علناً از نظام تبعیض نژادی حمایت نمی کردند یا حتی در پاره ای اوقات به انتقاد از آن می پرداختند، اما آیا جزاین بود که در تمام این دوران روابط سیاسی و اقتصادی گسترده ای با نظام حاکم بر آفریقای جنوبی داشتند و این داد و ستد به این رژیم قوت ماندن می بخشید؟ اینها چیزهایی است که مایکل ج. مارتین از کنار آنها به سادگی می گذرد و نتایج آن را شرح نمی دهد.

کتاب «تبعیض در آفریقای جنوبی» (Apartheid in south Africa) از سوی انتشارات ققنوس در ۱۱۲ صفحه به شکل مصور، در شمارگان ۳۰۰۰ نسخه و با بهای ۲۸۰۰ تومان در اختیار عقه مندان تاریخ جهان قرار گرفته است.

کتابهای تاریخ در هفته ای که گذشت

در هفته ای که گذشت و در حالی که بازار نشر ایران با برپایی بیست و یکمین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران، بهار شاداب خویش را سپری می کرد، بازار کتاب های تاریخی نیز داغ بود. طی روزهای شنبه تا سه شنبه نزدیک به چهل عنوان کتاب در حوزه تاریخ منتشر شد که تقریباً همه آنها، جز یک مورد، در بردارنده مطالعات و تحقیقات پژوهشی هستند. در این میان متنی که از منابع و متون کهن به چاپ رسیده، کتاب «شجره الملوک» یا تاریخ منظوم سیستان از کهن ترین روزگاران تافرانروایی ملک بهرام کیانی در دهه های نخست حکومت قاجاریان است. این اثر منظوم را منصور صفت گل تصحیح کرده و توسط نشر میراث مکتوب راهی بازار نشر شده است.

باقی آثار که جنبه مطالعاتی و تحقیقاتی دارند به طور کلی در سه دسته جای می گیرند؛ تاریخ ایران باستان، تاریخ جهان و تاریخ معاصر ایران هر چند به نظر می رسد که کتاب های دسته اول از قوت چندانی برخوردار نباشند، اما از میان آنها کتاب «فرهنگ جشن های آریایی: جشن های نخستین» نوشته جلال سیمایی می تواند برای تاریخ پژوهان جالب توجه باشد. این کتاب را نشر سیمرو چاپ کرده است. اما کتاب های تاریخ جهان موضوعات جدی تری دارند و از آن میان می توان به «تاریخچه انقلابات جهان (انقلاب آمریکا، انقلاب کوبا)» اشاره کرد که حبیب الله شاملویی آن را تالیف و انتشارات امید فردا به چاپ رسانده است. این کتاب البته بیشتر مخاطب عام را مدنظر دارد. دسته سوم نیز شامل کتاب های تاریخ معاصر ایران است. بخشی از

این کتاب ها مثل دولت چاکران، خاطراتی از تشکیل و سقوط دولت هویدا (علی شجاعی صائین، انتشارات مدرسه) به بازگویی خاطرات سیاستمداران دوران پهلوی اختصاص دارد. در این بین متن کامل خاطرات شاپور بختیار، که ویراسته حبیب لاجوردی است و انتشارات صفحه سفید آن را چاپ کرده، برای پژوهشگران حوزه تاریخ کاربرد و جذابیت بیشتری دارد.

سرانجام باید به کتاب «پیروزی حزب الله (مشاهدات، اتفاقات و گفت وگوها)» اشاره کنیم که موسسه فرهنگی قدر ولایت آن را منتشر کرده است. این کتاب که تالیف نویسنده عرب؛ سید عبدالستار ترجمه محمد رضا میرزا جان است، زوایای دیگری از مقاومت حزب الله لبنان در برابر اشغالگری ها و تجاوزهای رژیم صهیونیستی را روشن می سازد.

انطباق نظریه و اجرا

ارسطو مهم ترین عنصر تراژدی (یا نمایش) را «افسانه مضمون» می دانست. افسانه مضمون عنصری است که امروز ما به عنوان «نقشه داستانی» از آن یاد می کنیم. نقشه داستانی، طرحی روایی است که پیش از آن که به حوزه تئاتر وابسته باشد، متعلق به دنیای داستان است. پس از بزرگانی چون «آنتونین آرتو» که همواره به ادبیات توجه ادبی تئاتر تاختمند، سوالی جدی مقابل این وابستگی تئاتر کلاسیک نسبت به داستان، نقشه داستانی یا در خوشبینانه ترین حالت، روایت قرار گرفت. سوال این بود که اگر تئاتر کلاسیک تاکنون در پی بازسازی و اجرای یک داستان یا روایت (که عنصری داستانی است) بوده است، پس خود تئاتر یا تئاتر ناب چیست؟ این پرسش، نماد بزرگی بود که حضور سنتی روایت در تئاتر را مخدوش کرد و آن را به چالش کشید. نتیجه چنین اندیشه هایی در حوزه تئاتر به آنجا انجامید که هنرمندان تئاتر بیش از آن که به متن و ادبیات توجه کنند به حوزه اجرا گرایش یابند. این اتفاق در میان نظریه پردازان تئاتر نیز رو به فراگیری است به طوری که کتاب هایی که با هدف اجرا نوشته می شوند، بسیار بیشتر از منابعی که تنها به بررسی های نظری صرف می پردازند، مورد اقبال قرار می گیرند. «کارگردانی تئاتر پست مدرن» دومین کتابی است که طی چند ماه اخیر با رویکردی نشانه شناسانه به تئاتر می پردازد. اما نوع بررسی نشانه شناسانه آن به گونه ای است که بتواند به طور کاملاً مشخص و واضح در خدمت اجرا قرار گیرد. این کتاب کوشیده تا نشان دهد که کارگردانان چه بهره ای از نشانه شناسی می برند. به عبارت دیگر کتاب در پی آن است که مشخص کند نشانه شناسی چه امکاناتی برای درک ارتباط تئاتری در اختیار کارگردان ها قرار می دهد و چه نقشی در مفهوم پردازی، طراحی، تمرین، تالیف و پرداخت یک نمایش در جهان پست مدرن ایفا می کند. بعد دیگر اثر مذکور، بررسی تفاوت های نظام های نشانه ای و نشانه های به کار گرفته شده در اجرا توسط کارگردان های سنتی و پست مدرن است.

یکی از نکات جالب توجه کتاب، بررسی نشانه هایی در تئاتر است که پیش از تئاتر پست مدرن، اساساً در تئاتر های کلاسیک و مدرن مورد ملاحظه قرار نمی گرفت. در واقع تئاتر پست مدرن مولفه هایی را در ساخت نمایش دخیل می داند که پیش از این جزو فرآیند ساخت نمایش نبودند. کتاب تلاش کرده تا مباحث نظری را که از اجراهای پست مدرن اخذ شده اند با نمونه های آثار کارگردانان معاصر و پست مدرن تطبیق دهد. در انتها نباید از ترجمه روان و صحیح این اثر غافل ماند و باید گفت که کتاب به لحاظ دستور زبان فارسی از صحت قابل توجهی برخوردار است. این امر تسلط مترجم را نسبت به زبان مبدا و مقصد و نیز موضوع طرح شده در کتاب نشان می دهد. «کارگردانی تئاتر پست مدرن» اگرچه نخستین ترجمه صمد چینی فروشان است، اما این مدرس دانشگاه پیش از این بارها در قالب مقاله قلم فرسایی کرده است.

پست مدرنیسم همواره طی سال های اخیر از جنجالی ترین سرفصل های فعالیت های فکری در کشور ما بوده است. از این رو نگارش آثاری که بی هیچ جانبداری تنها با سازوکاری علمی این نحله بزرگ فکری را بررسی کنند، بسیار لازم و ضروری به نظر می رسد. چنین آثاری می توانند غوغاهای شکل گرفته حول پست مدرنیسم را به طرز قابل توجهی فرو نشانند. کتاب «کارگردانی تئاتر پست مدرن» از جمله آثاری است که حتی با نگاهی اجمالی به آن می توان دریافت که به روش های تحقیقی و علمی متکی است. این کتاب که مهم ترین کتاب «جان ویتور» است، به تازگی توسط انتشارات نمایش به چاپ رسیده است. آنچه در پی می آید گفت و گویی درباره این اثر با مترجم آن، صمد چینی فروشان است.

صمد چینی فروشان، از «کارگردانی تئاتر پست مدرن» می گوید

بازی نشانه ها بر صحنه

پست مدرنیسم در تئاتر چگونه و توسط چه کسانی تجلی یافته است؟

اگر بخواهیم مبنای بحث مان را همین کتاب قرار دهیم، باید بگویم که جریان پست مدرنیسم در تئاتر جریانی بسته، محدود و مشخص نیست که بتوان گفت دقیقاً از کجا و چگونه آغاز شده است. پست مدرنیسم جریانی متنوع است و خصوصیات فن شناسانه وسیع و متعددی دارد که حداقل امکان تحلیل گونه های بسیاری از تئاتر را در اختیار ما می گذارد. اما شاید بتوان اجراهای بکت را نقطه ای دانست که نخستین بار در تئاتر پست مدرن دیده شد و دیگر نمی شد به هیچ عنوان این سبک را به نگاه ها و روش های پیشین در تئاتر نسبت داد.

از سوی دیگر از دهه ۵۰ در آمریکا، مبانی تئاتر کلاسیک و حتی مبانی تئاتر مدرن با تاکید بر خصوصیات بصری به کلی زیر سوال برده می شد. در یک نگاه ظریف تر ریشه های این حرکت را می توان از تئاتر اواخر قرن ۱۹ یافت. در این دوران ضمن آن که قواعد و اصول تئاتر کلاسیک و مدرن زیر سوال رفت، تئاتری با ویژگی ها و قواعد جدید طرح شد. اما نکته اینجاست که این قواعد جدید، اصولی محدود و بسته نبودند و برابر نهادهای عینی را در صحنه توصیه نمی کردند؛ بلکه بیشتر توصیفگر یک افق بودند و تئاتر را به قدم زدن در یک راه ترغیب می کردند تا آن که بخواهند مقصدی را نشان دهند.

این کتاب از چه رو به سمت نشانه شناسی حرکت کرده است؟
نشانه شناسی از مبانی اندیشه های فرامدرن است و در ذهن همه متفکران و پژوهندگان دوران ما تأثیری غیر قابل انکار داشته است. از دیگر سو کارگردانان پست مدرن عمدتاً با تکیه بر نظریه ها و اندیشه های جدید فلسفی وارد عرصه اجرا و عمل می شوند. به این ترتیب درک نشانه و نظام های نشانی به وضوح بر اندیشه و عملکرد این کارگردانان پست مدرن تأثیر گذاشته است. اساساً نمی توان بدون اتکا به نشانه شناسی، ارزش و ماهیت کار کارگردانان پست مدرن را درک کرد؛ چون آنها کارهایشان را بر بنای نظام نشانی بی ریزی می کنند. علاوه بر این تئاتر پست مدرن از روایت به معنای دراماتیک آن دور می شود. این گونه تئاتر مجموعه ای از تصاویر و میزانشن هایی را ارائه می کند که فاقد پیوندهای روایی هستند. اینجاست که مجدداً نشانه شناسی اهمیت پیدا می کند.

چرا هنرمندان پیشرو تئاتر دنیا بیش از آنکه به متن توجه کنند به اجرا اهمیت می دهند؟

گرچه این جریان در تئاتر پیشرو دنیا و تئاتر پست مدرن وجود دارد اما جریان نوظهوری نیست. از اواخر قرن ۱۹ و اوایل قرن ۲۰ هنرمندان بزرگی در تئاتر مانند آرتو تالاشی را آغاز کردند که در بطن این تلاش مدام از ارزش متن کاسته و بر اهمیت اجرا افزوده می شد. تاکید نداشتن بر متن منجر به کم رنگ شدن تاکید بر روایت شد و این روندی بود که ریشه های فرهنگی و جامعه شناختی دارد و در این فرایند دو تحول از تحولاتی که در جامعه غربی رخ داد در تئاتر پست مدرن قابل مشاهده است. نخست آن که ضرباهنگ زندگی در این جوامع بسیار تند شد

این که تماشاگر با چه داشته های ذهنی و چه شرایطی به تماشای تئاتر می آید، بسیار اهمیت دارد. از یاد نبریم که این جریان کاملاً در تئاتر سنتی مورد توجه بوده است. مثلاً در تعزیه، هنرمندان ما می دانسته اند که مخاطبان آنها با چه شرایط و داشته های ذهنی و فرهنگی به دیدن تعزیه می آیند، علاوه بر آن شرایطی را که در حین اجرا رخ می داد در کار خود دخیل می کردند. اینها عواملی بودند که هنرمندان تئاتر سنتی ما به طور ناخودآگاه آنها را در اثر هنری خود به کار می بستند. آنها افق ذهنی، عواطف و خواست تماشاگر را مورد ملاحظه قرار می دادند. اما پس از آن که تئاتر تحت تأثیر الگوهای کلاسیک و مدرن غربی قرار گرفت این خصوصیات را از دست داد؛ چرا که تئاتر کلاسیک و مدرن غربی با تماشاچی ارتباطی یک سویه داشت و شرایط مخاطب را لحاظ نمی کرد.

اما در دوران پست مدرن، کارگردان می خواهد نسبت به تمامی شرایط تک تک مخاطبان تا حد امکان آگاهی پیدا کند و با فضای ذهنی همگی آنها تعامل برقرار کند. از این روست که نظام تماشاگری اهمیت پیدا می کند.

کارگردان پست مدرن چه نشانه هایی را در تئاتر می بیند و روی آنها تامل می کند؟

در تئاتر پست مدرن نشانه های بسیار زیادی مورد توجه قرار می گیرد. اساساً در تئاتر پست مدرن تکرار و گونه گونی تماشاگران کاملاً پذیرفته می شود و کارگردان خود را از موظف می داند که این گونه گونی ها را بشناسد و آنها را در اثر خود لحاظ کند از این جهت تئاتر پست مدرن بازگشتی به سمت آیین هاست. این رویه ادامه آن چیزی است که افرادی مانند آرتو آغاز کردند و اکنون کسانی مانند آگوستوبال آن را ادامه می دهند.

هدف تئاتر پست مدرن چیست؟

اگر بخواهم این قضیه را خلاصه کنم می توانم بگویم که تئاتر پست مدرن می خواهد این هنر را هرچه بیشتر به زندگی نزدیک کند و علاوه بر آن روابط انسانی را. که در دوران مدرن رو به نابودی است. دوباره احیا کند.

به این ترتیب دیگر مخاطب غربی کمتر برمی تابد که مدت زمان طولانی را صرف دیدن اجرایی کند که تنها یک موضوع را به مخاطب خود منتقل می کند. همین تند شدن ضرباهنگ زندگی در جوامع غربی با بمب باران نشانه های بصری همگام بود. زندگی امروزین انسان مدرن مملو از نشانه هایی است که حجم عظیمی از معنا را در خود دارند؛ در حالی که در زمان های پیشین انسان با این حجم عظیم از نشانه های بصری روبه رو نبود. این دو وضعیت سبب شد که هنرمندان تئاتر ترغیب شوند تا از همین نشانه های بصری برای انتقال مفاهیم و برانگیختن احساسات در مخاطبان بهره گیرند. آنها به این ترتیب تلاش کردند تا به جای بهره گیری از روایت، از نشانه های دیگری که در انتقال مفاهیم و تحریک احساسات سرعت بیشتری دارند، استفاده کنند. به این ترتیب تئاتر مانند زندگی سرعت بیشتری می یافت و از ابزارها و زبان روزمره زندگی استفاده می کرد و ارتباط تسهیل می شد.

آیا این جریان منجر به از میان رفتن مفهوم اصیل درام نمی شود؟

حتی اگر این گونه هم باشد، اتفاقی نامبارک رخ نداده است. اگر به تاریخ تئاتر بنگریم می بینیم که از زمان ارسطو به بعد تئاتر آرام آرام به سمت کم رنگ شدن عناصر روایی و زبانی حرکت کرده است اما این کم رنگ شدن با نوع زندگی انسان مطابقت داشته. در واقع این تغییر زندگی بود که منجر به تغییر مفهوم درام شد. در گذشته کلام برای انتقال مفاهیم و احساسات به عنوان مهم ترین ابزار مطرح بود، اما امروز با روابط فناورانه ژرف، پیچیده و پرشتابی روبه رو هستیم که در ساخت آنها نمی توان به کلام متکی بود و بشر نشانه های غیر کلامی را به خدمت می گیرد.

کتاب در فصل سوم نظام تماشاگری را بررسی کرده است. بررسی چنین نظامی چه تأثیری بر فرآیند کارگردانی دارد؟

از آنجا که تئاتر پست مدرن از بررسی و کاریست هیچ نشانه ای غافل نمی شود، نمی تواند از تماشاچی به مثابه دریافت کننده و گاه نشانه چشم پوشی کند.

گزارشی از «مقدمه ای بر نقد زیبایی شناسی سعدی» اثر دکتر اکبر صیادکوه

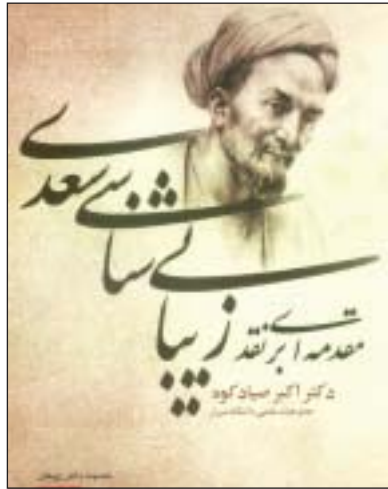
درخشش غزل در جهان زیبایی شناسی

یکی از موضوع‌هایی که در ادب کشور ما همواره خود را به رخ می‌کشد، تلاش برای شناخت بزرگان ادب پارسی است. گرچه گاهی پژوهش‌هایی در مورد بزرگان ادبیات ایران صورت می‌گیرد، اما این جرقه‌ها کمتر ادامه می‌یابند. به عنوان نمونه ما کمتر با دیدگاه نقد زیبایی شناسانه به بزرگان و مفاخر ادبی مان توجه کرده‌ایم در حالی که شناخت ریزه کاری این ادیبان جز از این راه حاصل نمی‌شود. با این همه جای بسی خوشحالی است که طی چند سال اخیر، این توجه فزونی یافته است و در بسیاری از آثار پژوهشی شاهد آنیم که نویسندگان از زوایای مختلف به سراغ بزرگان ادب پارسی رفته‌اند. «مقدمه ای بر نقد زیبایی شناسی سعدی» را باید یکی از آثاری دانست که در این مسیر حرکت می‌کند. چنانچه از نام کتاب برمی‌آید، مولف کتاب از منظری ویژه و خاص به سراغ آثار سعدی رفته است. دکتر اکبر صیادکوه، مولف این کتاب که عضو هیئت علمی دانشگاه نیز هست اعتقاد دارد که اگر چه برخی از ادبا و دانشمندان ما گهگاه درباره زیبایی‌های یک اثر ادبی - آن هم به صورت کلی گویی - مباحثی را مطرح کرده‌اند اما کمتر به این امر به عنوان یک کار ادبی و ضروری منسجم و مهم نگاه شده‌است. وی می‌افزاید: «ضرورت انجام چنین کاری بر آثار سعدی که در واقع مجموعه زیبایی‌هاست، امری روشن بود، چون شیخ اجل هر دو جانب لفظ و معنا را توأمان به اوج رسانده و موفق شده معانی دلپذیر و دلربایی را در قالب کلمه‌ها و جمله‌های دلچسب و شیرین بریزد.» به گفته این استاد دانشگاه و سعدی‌پژوه، ظهور سعدی در قرن هفتم، نقطه عطفی بزرگ در مسیر نثر و نظم فارسی به شمار می‌آید. وی زبان سعدی را معیار فارسی امروزی و ضابطه زبانی ما برای تکلم می‌داند.

دکتر صیادکوه در مقدمه‌ای که بر کتاب «مقدمه ای بر نقد زیبایی شناسی سعدی» نگاشته برای دستیابی و کشف رمز و راز آثار سعدی، به دیدگاه صاحب نظران بسیار توجه کرده است. وی در این مورد می‌نویسد:

«در ابتدا لازم بود دیدگاه‌های سخن‌سنجان و صاحب نظران درباره کلام زیبا و هنری بررسی شود تا ببینیم که علمای بلاغت و دیگر افرادی که در این حوزه سخن رانده‌اند، چه ویژگی‌های برای اثر یا کلام در نظر گرفته‌اند.» مولف برای رسیدن به این آراء، آثار بسیاری از فلاسفه و زیبایی شناسان قدیم و جدید را مورد مطالعه قرار داده و نکات مهم آن را یادداشت برداری کرده است. وی سپس این یادداشت‌ها را با نوشته‌های سعدی مقابل هم قرار داده و پس از تحقیق و پژوهش به نکات قابل تاملی دست یافته است. وی در توضیح این شرایط می‌نویسد: «دشواری‌های این راه و جنجال‌هایی که از زمان‌های قدیم تاکنون در حوزه شناخت هنر و زیبایی وجود داشته، بر کسی پوشیده نیست و این دشواری در مورد آثار سعدی که سعدی پژوهان آن را به صناعات «سهل و ممتنع» بودن و «جامع الاطراف» بودن متصف کرده‌اند، دو چندان می‌شد.»

دکتر صیادکوه در بخش نخستین به زیبایی‌های صوری و لفظی توجه کرده است. او در این قسمت تلاش کرده تا مهم‌ترین ظرافت‌های کاری و طنازی‌های سعدی را در به کار بردن کوچک‌ترین اجزای زبان یعنی واج‌ها تا بزرگ‌ترین واحدهای معنایی مورد توجه قرار دهد. در محور دوم پژوهش، زیبایی معنا مورد توجه قرار گرفته است. او در این قسمت بیشتر به شیوه و قدرت توصیف‌گری و تجسم‌بخشی، استدلال و به کارگیری عناصر معنوی در کلام سعدی پرداخته است. وجه دیگر از جذابیت کلام سعدی به برخی از منش‌ها و خصصت‌های شخصیتی وی مرتبط است. دکتر صیادکوه این نکته را سومین محور پژوهش خود ذکر می‌کند و می‌نویسد: «هر چند می‌شد این زیبایی‌ها را در قلمرو زیبایی‌های معنایی قرار داد اما برای ایجاد تمایز و تاکید بیشتر آنها را به صورت جداگانه آورده‌ایم.» وی در بخش دیگری از این مقدمه می‌نویسد: «یادآوری این نکته در اینجا ضروری می‌نماید که شناخت برخی

زیبایی‌های آثار برجسته هنری و ادبی و کشف رمز و راز آنها اگر محال نباشد، بسیار مشکل است و در حقیقت از گونه «یادکرد و لا یوصف» به شمار می‌آید یعنی در بسیاری از این آثار، هیچ کدام از عوامل شناخته شده‌ای که سخن‌سنجان در زیبایی و آراستگی کلام موثر دانسته‌اند، حضور ندارند بلکه کیفیت ارائه کلام و مطلب و حتی گاهی سادگی و بی‌پیرایگی، این آثار را در پایه‌ای از هنر قرار می‌دهد که دسترسی به آن امری دشوار می‌شود.»

به باور این پژوهشگر در دیوان سعدی از این گونه ظرافت‌ها فراوان وجود دارد. وی اظهار امیدواری می‌کند که در پژوهش خود توانسته باشد گوشه‌ای از این زیبایی‌ها را بنمایاند، چرا که تاکنون در این عرصه کار جدی، کمتر انجام شده است.

«مقدمه ای بر زیبایی شناسی سعدی» در چهار فصل سامان یافته است. وی در فصل اول به مسائلی همچون «سعدی و جایگاه وی در ادب پارسی»، «افصح المتکلمین»، «نام و القاب و تخلص شاعرانه

سعدی»، «ولادت و وفات شیخ»، «دو چهره از سعدی» و «واکنش سعدی در برابر زیبایی» پرداخته است. مولف در زیرعنوان دوچهره از سعدی، می‌نویسد: «بعد از تامل بر روی آثار سعدی، دو چهره از سعدی پررنگ ترسیم می‌شود؛ یکی چهره یک معلم اخلاق، یک مصلح و نوع دوست، پراز صمیمیت، خالی از تعصب و بلند همت و شیفته معرفت که بیشتر در گلستان و بوستان و قصاید نمودار است و دیگری سعدی عاشق پیشه و جمال پرست که در بیشتر غزلیات ترسیم شده است.»

نگارنده در فصل دوم مسائلی مثل «هنر و زیبایی»، «نگاهی گذرا به هنر و زیبایی در گذرگاه تاریخ»، «ذوق زیبایی شناسی فطری بودن آن»، «پیوند عشق و جمال»، «برخی از تعاریف متقدمین درباره زیبایی»، «زیبایی از دیدگاه هگل»، «جایگاه اهل نظر در دیدگاه سعدی» و «املاک زیبایی از دیدگاه سعدی» را بررسی کرده است و در فصل سوم زیبایی شناسی سعدی به طریقی عمیق تر مورد توجه قرار می‌گیرد. دکتر صیادکوه در این فصل مسائلی از جمله «صراحت لهجه و روشنی بیان»، «استفاده از کلمه‌های رایج و پرکارکرد»، «ساختار زبان سعدی و نقش آن در ایجاد زیبایی»، «اسامدهای بالای فعل‌های حرکتی در آثار سعدی»، «تصویرگری و تجسم بخشی در قرآن» و «میزان بهره‌وری سعدی از وصف‌های ساده و چندطریق آن» را مورد توجه قرار داده است. در فصل چهارم نیز به مسائلی از جمله «تاثیر انگیزی و نقش آن در زیبایی سخن سعدی»، «تاکید تولستوی بر موضوع تاثیر»، «تیزبینی و باریک اندیشی سعدی و نقد مسائل»، «آزادی در هنر»، «اشاره‌های سعدی به عدم وابستگی خود»، «بهره گرفتن از زبان فطرت»، «اخلاق گرایی و تاثیر آن در زیبایی آثار سعدی» و ... پرداخته شده است.

«مقدمه ای بر نقد زیبایی شناسی سعدی»، توسط نشر روزگار در شمارگان ۱۱۰۰ نسخه و با قیمت ۵۰۰۰ تومان به تازگی عرضه شده است.

انتشار دفتری از سروده‌های معناگرای حمیدرضا اقبال دوست

این شعرها از من نیست!

توان از انجمن‌های ادبی انتظاری بیش از این داشت. این انجمن‌ها برای اینکه افراد را شاعر کنند تشکیل نمی‌شوند. مادر جلسات فقط می‌توانیم به شرکت کنندگان کمک کنیم که در انتخاب مسیرشان آگاهی بیشتری داشته باشند.

این شاعر جوان با اشاره به اینکه در انجمن ادبی صومعه سرا، شاعرانی با گرایش‌ها و علاقه‌های مختلف وجود دارند، از علاقه عده‌ای به اشعار و روحیات نوگرا سخن می‌گوید و با بیان اینکه این افراد ترجمه اشعار شاعران نوگرای دنیا را در جلسات می‌خوانند به حضور عده دیگری با سلیقه‌ای کاملاً متفاوت - که در قالب‌های کلاسیک شعر می‌گویند - اشاره می‌کند.

او با بیان اینکه جلسات نامنظم و حضور غیر مداوم اعضا، مانع از این می‌شود که بتوان یک برنامه ریزی مدون داشت تاکید می‌کند: گاهی جلسات ما با سه چهار نفر تشکیل می‌شد و گاهی بیش از سی نفر در جلسات شرکت داشتند. او معتقد است جلسات انجمن ادبی در شهرستان‌ها بیش از هر چیز به دور هم نشینی

آن را بفهمد. من به این ترتیب به مخاطب شعرهایم احترام می‌گذارم.

او درباره شعرهایش معتقد است که آنها ساده هستند و در عین حال مفاهیمی که بیان می‌کند اصلاً پیش پا افتاده نیستند.

اقبال دوست با تاکید بر اینکه تابع فرم نیست، می‌گوید: «سعی می‌کنم به شعرم نظم و آهنگ درونی بدهم، اما معنا و مفهوم برایم تعیین کننده است. ضمن اینکه برای شاعرانی که فرم‌گرا هستند بسیار احترام قائم، اما خودم نوع دیگری از شعر را می‌پسندم.»

این شاعر در مقدمه کتابش از اعضای انجمن ادبی شهرستان صومعه سرا تقدیر کرده است. او که چندین سال عضو هیئت امنای این انجمن بوده درباره تاثیر انجمن‌های ادبی بر شکوفایی افرادی که در جلسات حضور می‌یابند و نتایجی که این جلسات می‌تواند در پیشرفت شعر این شاعران داشته باشد، می‌گوید: احساس می‌کنم شرکت در انجمن‌های ادبی - به ویژه در شهرستان‌ها - فقط می‌تواند نقش انگیزه بخشی را داشته باشد. نمی

سمیرا ندایی: حمیدرضا اقبال دوست، شاعر سی و شش ساله اهل صومعه سراست که کتاب «این شعرها از من نیست» به عنوان اولین مجموعه از اشعار او به تازگی توسط انتشارات فرهنگ ایلیا به چاپ رسیده است. اقبال دوست که پیش از این اشعارش را در کتاب‌های گروهی به صورت مشترک با شاعران دیگر چاپ کرده، شاعر جوانی است، اما شعرهایش نشان از پختگی دارند.

اقبال دوست که شعر کوتاه می‌گوید، دستیابی به این قالب شعری را به مطالعه زیاد کتاب‌ها و مجلات تخصصی شعر و ادبیات مربوط می‌داند و می‌گوید: «با خواندن انواع شعر در سبک‌های مختلف به نوع خاصی از شعر علاقه مند شدم؛ نوعی از شعر را که می‌فهمیدم. متأسفانه بسیاری از شعرهایی را که می‌خوانم نمی‌فهمم. البته آن شاعران هم توجهات خودشان را دارند، اما سبک شعری که من پسندیدم این بود.»

او با اشاره به اینکه در سبک‌های دیگری از شعر هم کار می‌کند، می‌گوید: «ممکن است بنا به اقتضا، شعر کلاسیک هم بگویم اما برای کار جدی ام شعرهای کوتاه با درونمایه طنز را انتخاب کرده‌ام.» این شاعر جوان که اشعار خود را بیش از هر چیز قابل فهم و با معنا ارزیابی می‌کند، این شیوه شعر گفتن را احترام به مخاطب می‌داند و می‌گوید: «سعی کرده‌ام به خودم دروغ نگویم و همیشه به گونه‌ای شعر می‌گویم که خودم پسندم و مخاطبم

شاعران شبیه است، اما این که فقط جلسه به ارتقای قدرت شعری افراد کمک کند، اصلاً این طور نیست و همه چیز به تلاش شاعران بستگی دارد.»

اقبال دوست در عین حال حضور افراد در جلسات را مفید می‌داند و می‌گوید: گاهی مجلات و کتاب‌هایی به بیجه‌ها معرفی می‌شود که می‌تواند آنها را به درک بیشتر از موقعیت خود و مقایسه با شاعران دیگر کمک کند.

او به جلسات نقد و بررسی شعر در این انجمن‌ها اشاره می‌کند و با بیان اینکه در ایران نقد شعر مشکل اساسی دارد، می‌گوید: «باید هر چیزی را در ظرف خودش سنجید و با معیارهای خودش مورد بررسی قرار داد. متأسفانه در جلسات شعر، نقد‌ها همچنان نیستند و این مشکل در محیط‌های کوچک‌تر حاد تر است، برای اینکه شاعران تعدادشان زیاد نیست اما سلايقشان متفاوت است هر چند این امکان وجود ندارد که بتوان اینها را از هم جدا کرد، پس در نتیجه هر شخص با سلیقه خود، شعر دیگری را نقد می‌کند.»

این هفته با جلال میرباشی نویسنده کتاب «لحظه های نیلوفری»

مظلومیت قطعه ادبی

جلال میرباشی متولد ۱۳۶۱ در اولین کتابش سعی کرده با استفاده از قطعه های ادبی به روایت دنیای پیرامون خود بپردازد. یکی از ویژگی های میرباشی امیدواری و خوش بینی است و در هیچ یک از کارهای او در این کتاب، نگاه تلخ وجود ندارد.

اولین کتاب شما یعنی «لحظه های نیلوفری» به ظاهر یک مجموعه شعر است اما خواننده در ادامه به مسیرهای دیگری دعوت می شود. به نظر شما کتاب اولتان شعر است یا داستان یا قطعه های ادبی است؟ به نظر من این سه از هم جدا نیستند، یعنی این سه قالب ادبی می توانند برای ارسال یک پیام واحد با هم جمع شوند.

سوال این است که ذهن شما بیشتر متمایل به کدام یک از این گونه ها بوده؟

نظر شما چیست؟

به نظر من بیشتر به قطعه های ادبی متمایل بوده است. به متوجه شدم. ظاهر نظر شما هم این است که قطعه های ادبی در عالم ادبیات امروز جایگاه درخوری ندارد. درست است.

بستگی به نوع کاربردشان دارد. دوست دارم بدون تعارف بگویم که در کار من این کاربرد خوب بود یا نه.

نشده اما اگر شما شده اید حتما به من بگویید. از فروش کتابتان راضی هستید؟ در طول برپایی نمایشگاه شاهد فروش حدود صد جلد از آن بودم و امیدوارم این روند ادامه داشته باشد.

وقتی می نویسید، بیشتر به مخاطب عام فکر می کنید یا مخاطب خاص؟

من به مخاطب خاص زیاد اعتقاد ندارم و دلم می خواهد چیزی که می نویسم خوانندگان زیادی داشته باشد و آنها اگر چیزی از کتاب من یاد نمی گیرند حداقل چند ساعت سرگرم شوند، این را هم بگویم که برای هر سلیقه ای در عالم ادبیات احترام زیادی قائلم.

برای کتاب اولتان سرمایه گذاری شخصی کردید؟ بله، البته این امر ظاهرا دیگر یک رسم شده و یک کتاب اولی نباید انتظاری غیر از این داشته باشد. ای کاش ساز و کاری به وجود می آمد که این مسئله را رفع و رجوع کند. متأسفانه بسیاری از ناشران ما شاعر یا نویسنده را به چشم افرادی بیکار و مرفه نگاه می کنند و شاید به همین دلیل باشد که برای چاپ یک کتاب هشتاد، نود صفحه ای پول زیادی دریافت می کنند البته ناشر من تا آنجایی که ممکن بود با من کنار آمد و من واقعا راضی هستم اما شنیده ام که بعضی از دوستان در جاهای دیگر بیش از دو میلیون پرداخت کرده اند تا کتابشان چاپ شود.

می توانم با مخاطبم ارتباط برقرار کنم و اگر نتوانسته ام، تقصیر از این گونه ادبی نیست بلکه تقصیر از من است که در انتخابم اشتباه کرده ام.

آیا در حس شعری تان از نوشته های دیگران هم تاثیر پذیرفته اید؟

به نظر من هیچ نوشته ای وجود ندارد که قبلا نوشته نشده باشد و ما فقط دنیایی را که دیگران ساخته اند از نگاه خودمان می بینیم و می نویسیم. حقیقت این است که من خودم متوجه این موضوع

بد و خوش را بهتر است از من نپرسید. فقط این را می گویم که اگر نظرم مساعد نبود، این گفت و گو شکل نمی گرفت!

من هم گمان می کنم که قطعه ادبی در کشور ما مظلوم واقع شده، یعنی این که اگر با نوشته ای روبه رو شویم که زیاد مورد پسندمان نباشد فوراً می گویم که یک قطعه ادبی بود. به گمان من جامعه ادبی باید نوع نگاهش را به این گونه ادبی اصلاح کند. من شخصاً احساس می کنم که با این شیوه خیلی راحت تر

در هفته گذشته از نظر انتشار کتابهای چاپ اول، آراز با پانزده عنوان پرکارترین ناشر؛ طیرضا گلوزیان با سه عنوان کتاب پرکارترین مولف؛ و آقای احمد قننداری با شش عنوان کتاب پرکارترین مترجم بودند.

شاخص های آماری کتابهای بزرگسال

شاخص ها	مقدار	مشخصات کتابها
ارزاترین کتاب	۴۵۰۰ ریال	مهدی ستوران، محمدصبا جعفری، ناشر: بنیاد فرهنگی حضرت مهدی موعود (عج)، چاپ ۲، ۴۶ صفحه، ۳۰۰۰ نسخه
گرانترین کتاب	۲۸۰۰ نسخه	عصر طلایی هنر ایران (۹۰۷-۱۱۳۵ هجری قمری / ۱۵۰۱-۱۷۲۲ میلادی)، سیلا کبیری، حسن افشار، ناشر: نشر مرکز، چاپ ۱، ۲۰۰ صفحه، ۲۲۰۰۰۰ ریال
بیشترین نوبت چاپ	۲۷ مرتبه	تفسیر نمونه: تفسیر و بررسی ترمهای درباره قرآن مجید با در نظر گرفتن نیازها، خواسته ها، پرسش ها، مکتبها و مسائل روز، جمعی از نویسندگان، ناشر: دارالکتب الاسلامیه، ۶۶۰ صفحه، ۵۰۰۰ نسخه، ۵۰۰۰۰ ریال
بیشترین شمارگان	۴۰۰۰۰ نسخه	تاریخ تحلیلی صدر اسلام (ارشته معارف اسلامی)، علی اکبر حسینی، ناشر: دانشگاه پیام نور، چاپ ۶، ۲۴۴ صفحه، ۱۲۸۰۰۰ ریال
کمترین شمارگان	۱۵۰ نسخه	موضوعاتی خاص در تفسیر قرآن، نقس سعادتجو، ناشر: دانشگاه سمنان، چاپ ۱، ۴۱۰ صفحه، ۳۵۰۰۰ ریال
بیشترین صفحه	۱۳۰۰ صفحه	فرهنگ عمید شامل: واژه های فارسی و لغات عربی و اروپایی مصطلح در زبان فارسی و اصطلاحات علمی و ادبی، حسن عمید، ناشر: موسسه انتشارات امیرکبیر، چاپ ۲۷، ۵۰۰۰ نسخه
کمترین صفحه	۳۲ صفحه	رمز مولفیت در زندگی، محمد محمدی زهری، ناشر: موسسه فرهنگی دارالحدیث، چاپ ۴، ۲۰۰۰ نسخه، ۵۰۰۰ ریال

شاخص های آماری کتابهای کمک درسی

شاخص ها	مقدار	مشخصات کتابها
ارزاترین کتاب	۱۷۴۰۰ ریال	شمس الی (ارشته زیست شناسی)، بخش علمی معصومی، ناشر: دانشگاه پیام نور، چاپ ۲، ۳۰۶ صفحه، ۸۰۰۰ نسخه
گرانترین کتاب	۹۵۰۰۰ ریال	کنکور کارشناسی ارشد ریاضیات عمومی: خلاصه مطالب درسی، نکات ویژه کنکوری، تست های طبقه بندی شده موضوعی، کنکور کارشناسی ارشد با پاسخ تشریحی، کنکور ... آریاس هنگامیان اصل، ناشر: آزاد، چاپ ۳، ۵۲۶، ۴ صفحه، ۴۰۰۰ نسخه
بیشترین نوبت چاپ	۱۲ مرتبه	انالیز عددی (۱) (ارشته ریاضی)، اسماعیل پایلیان، ناشر: دانشگاه پیام نور، چاپ ۲۲۰، ۸۰۰۰ نسخه، ۱۸۱۰۰۰ ریال
بیشترین شمارگان	۱۰۰۰۰ نسخه	خواندن و درک مفاهیم (۲)، گروه زبان انگلیسی، محمد حسن تحریریان، ناشر: دانشگاه پیام نور، چاپ ۱۱، ۵۱۶، ۱۱ صفحه، ۲۹۴۰۰۰ ریال
کمترین شمارگان	۳۰۰ نسخه	درس و کنکور ساختمان دایره و زاویه، دایره های متقاطع، کنکور کاردرسی به کارشناسی کامپیوتر قابل استفاده، دانشجوین مقطع کاردرسی ... فرسید شیردلکن، ناشر: فرسید، چاپ ۱، ۴۴۶، ۱ صفحه، ۱۸۰۰۰ ریال

تعداد ناشران در این هفته	تعداد کتابهای بدون قیمت	تعداد پدیدآورندگان			
		مؤلف*	مترجم	زن	مرد
۱۹۴	۷۳	۴۸	۳۱۶	۶	۷

* مؤلف نامی پدیدآورندگان (بند نویسنده نام، گردآورنده، مترجم و ...)

گزارش آماری هفته

گزارش آماری هفته از سوی بخش کتابسازی و اطلاع رسانی «خانه کتاب» و براساس اطلاعات ثبت شده در بانک اطلاعات این موسسه ارائه می شود. از شنبه ۱۴/۰۲/۱۳۸۷ تا چهارشنبه ۱۸/۰۲/۱۳۸۷، ۵۳۰ عنوان کتاب در بانک اطلاعات خانه کتاب ثبت شده است. بیشترین تعداد کتابها در موضوع ادبیات و سپس کودک و نوجوان بوده است. پس از آن به ترتیب موضوعات دین، علوم عمیق، تاریخ و جغرافیا و سایر موضوعات قرار دارند.

گزارش آماری کتابهای منتشره در هفته گذشته (به تفکیک موضوع)

ردیف	موضوع	تعداد کل	تایید*	ترجمه	چاپ اول	تجدید چاپ	تهران	شهرستان	شمارگان متوسط	توسط صفحه
۱	کلیات	۸	۸	۰	۵	۳	۸	۰	۴۳۴	۲۰۴
۲	فلسفه و روانشناسی	۲۳	۱۱	۲۱	۲۱	۱۱	۳۰	۲	۳۶۵	۲۷۶
۳	دین	۸۹	۶۰	۲۹	۵۶	۲۹	۵۳	۲۲	۳۱۶۹	۴۱۷
۴	علوم اجتماعی	۴۱	۲۷	۱۴	۱۰	۲۱	۴۱	۰	۲۲۲۷	۳۷۴
۵	زبان	۱۷	۱۷	۰	۱۷	۱۱	۱۷	۰	۲۸۸۴	۳۶۹
۶	علوم طبیعی و ریاضیات	۲۰	۱۲	۸	۹	۱۱	۱۸	۲	۴۱۸۰	۳۲۲
۷	علوم عمیق	۵۴	۳۳	۲۱	۱۸	۳۶	۴۶	۸	۳۰۱۱	۲۱۹
۸	هنر	۲۳	۱۲	۱۱	۴	۱۹	۲۳	۰	۲۸۰۰	۲۲۲
۹	ادبیات	۱۰۴	۸۰	۲۴	۵۴	۵۰	۱۰۴	۰	۲۲۵۹	۳۱۵
۱۰	تاریخ و جغرافیا	۴۳	۳۶	۷	۱۶	۲۷	۴۳	۰	۲۴۷۱	۳۳۰
۱۱	آموزشی و کمک درسی**	۱۵	۱۵	۰	۸	۷	۱۵	۰	۲۳۲۳	۳۶۹
۱۲	کودک و نوجوان	۸۸	۴۰	۴۸	۳۷	۵۱	۸۸	۰	۴۴۴۴	۷۱
	جمع بندی	۵۳۰	۳۵۱	۱۷۹	۲۴۴	۲۸۶	۴۸۶	۴۴	۳۳۱۵	۲۸۴

* تأیید: به نامی اثری معرفی می شود که ترجمه باشد. اثری چون صحیح، تفسیر، گردآوری، تحلیلی، شعر و نظیر آن.
** منظور از موضوع آموزشی و کمک درسی، کتابی است که به نحوی با مواد درسی و برنامه های آموزشی تمام مباحث تحصیلی ابتدایی، راهنمایی و دبیرستان مربوط است و مطالب آنها در کتابها و جزوه های آموزشی یا غیرتخصصی تا دبیرستان هست.

شاخص های آماری کتابهای کودک و نوجوان

شاخص ها	مقدار	مشخصات کتابها
گرانترین کتاب	۷۰۰۰۰ ریال	بختین افسان جانوران، نویسنده: دویزه پرنی، مترجم: حسین الویدی، ویراستار: راضا گریسی، ناشر: فدایی، کتابهای بزرگ، چاپ ۴، ۱۴۰ صفحه، ۴۴۰۰ نسخه
بیشترین نوبت چاپ	۲۳ مرتبه	قصه های من و بابا:م: لیکنه ساد، نویسنده: آریش آرز، بازنویسی: ایرج جهانشاهی، ناشر: موسسه فرهنگی فاطمی، ۱۰۶ صفحه، ۵۰۰۰ نسخه، ۲۱۰۰۰ ریال
بیشترین شمارگان	۳۰۰۰۰ نسخه	آموزش ادب، ناشر: نویسنده: حسن الشرفالکتلی، ناشر: آهسته، چاپ ۱۲، ۹۶ صفحه، ۸۰۰۰ ریال
کمترین شمارگان	۱۰۰۰ نسخه	۱- فرسهای پردرصد: مجموعه داستان برای نوجوانان، اعظم سلوات، ناشر: هزاره فلسفی، چاپ ۱، ۴۸، ۱ صفحه، ۱۰۰۰۰ ریال
بیشترین صفحه	۳۸۴ صفحه	۲- اسب سیاه فاضله اخترحقیقی، ناشر: فاضله اخترحقیقی، چاپ ۱، ۳۶، ۱ صفحه، ۵۰۰۰ ریال سنت جانکد نویسنده: ارسولاک نوزوان، مترجم: پیمان اسماعیلیان، ویراستار: نیلوفر خان محمدی، ناشر: فدایی، کتابهای بزرگ، چاپ ۱، ۳۳۰۰ نسخه، ۶۵۰۰۰ ریال

دوریس لسینگ از دریافت جایزه پشیمان است

بدرود برنده نوبل با نویسندگی

دوریس لسینگ در مصاحبه ای عجیب از اینکه برنده نوبل ادبیات شده است، اظهار تاسف کرد. وی در مصاحبه ای گفت: آلان تمام کار و زندگی من این شده که مصاحبه کنم و جلوی دوربین عکاسان قرار بگیرم. من متاسفم که از زمان برنده شدن در نوبل تمام زندگی ام مختل شده و افسار زندگی از دستم خارج شده است.

تنها چیزی که جایزه نوبل برایم داشت پول بود که بخش زیادی از آن یعنی ۷۷۵ هزار پوند آن را خرج کرده ام. همه این پول صرف بچه هایم، نوه هایم و بستگان و اطرافیانم شده است و به زودی همه این پول تمام می شود.

لسینگ جایزه نوبل را فاجعه ای خونبار خواند و تصریح کرد: به هر حال به این نتیجه رسیده ام که باید هر چه زودتر از شر این پول خلاص شوم. ممیزها به من می گویند اگر زود تمامش نکنی ماموران مالیات آن را از تو می گیرند. فکر می کنم این جایزه فقط دردسر بود.

این درحالی است که دوریس لسینگ مدعی شده است که از نویسندگی خداحافظی می کند. او با انتشار کتاب جدیدش این تصمیم را گرفته است. این کتاب در دو بخش با نام های آلفرد تابلر و امیلی مک ویف روایت می شود که در اصل زندگی پدر و مادر خود نویسنده به شمار می آید.

لسینگ در این رمان ابتدا دنیایی بدون جنگ و بزرگ را تصور می کند که پدرش آلفرد در این جنگ بر اثر اصابت ترکش یک نارنجک پایش را از دست می دهد و بعد از آن اتفاق همه زندگی اش به هم می ریزد. این کتاب به زندگی شخصی نویسنده، دوران جنگ و مصائب آن می پردازد و حتی رابطه شخصی لسینگ با مادرش و بیزاری آن دو از یکدیگر را هم دربر گرفته است.

این کتاب در ۲۸۸ صفحه از سوی انتشارات فورث ایستیت منتشر شده است.

رمان آلمانی روی وب

الفریدا بیلیناک، نویسنده اتریشی و برنده جایزه نوبل ادبیات، آخرین رمان خود را به صورت فصل به فصل و به شیوه آنلاین منتشر می کند. او مدعی شده است که به زودی قرار است این رمان به صورت فصل به فصل روی وب سایت شخصی این نویسنده قرار گیرد.

این رمان که به صورت فروش اینترنتی در وب سایت شخصی نویسنده قرار گرفته است، مشمول قانون حق مؤلف است و موضوع این رمان ۹۰۰ صفحه ای مثل سایر آثار او زمینه های مختلفی از زندگی و مسائل امروز انسان را دربرمی گیرد.

این نویسنده در سال ۲۰۰۴ میلادی به خاطر استفاده از لحن آهنگین و گوش نواز در داستان ها و نمایشنامه هایش و تسلط بر ریزه کاری ها و پیچیدگی های زبان و نیز قدرتش در افشاگری عادات و قراردادهای کلیشه ای مبتذل دنیای امروز توانست جایزه نوبل ادبی را دریافت کند.

معروف ترین رمان او معلم پیانو نام دارد که در سال ۲۰۰۱ فیلمی بر اساس این رمان ساخته شده است. این نویسنده منتقد از کشور مادری اش، اتریش به شدت انتقاد کرده و از آن به عنوان سرزمین مرگ نام برده است.

بهترین ضربدر ۴۰

جایزه جدید بهترین ضربدر ۴۰ که به معرفی برترین برنده بوکر در چهاردهه اخیر پرداخته شش نویسنده را به عنوان نامزدهای نهایی بهترین برنده

می تونی در مورد کتابی که نخوانده ای قضاوت کنی؟ نوشته پیر بایار با ترجمه جفری ملمن، سرگردانی نوشته استفن مالارمه با ترجمه باربارا جانسون، صدایی از جای دیگر از موریس بلانشو و با ترجمه شارلوت مندل و زندگی عریان نوشته ژان هاتزفلد با ترجمه لیندا کووردال برای کسب این جایزه رقابت می کردند.

این جایزه از سوی بنیاد آمریکا-فرانسه با همکاری بنیاد کلود فلورنس اعطا می شود.

جایزه ایندیندنت برای ورهاگن

هفته گذشته اتفاق جالب دیگری هم رخ داد و آن بردن جایزه ایندیندنت توسط یک فرانسوی زبان منتقد به سیاست های بوش بود. پائول ورهاگن نویسنده و روان شناس بلژیکی الاصل که از سال ۱۹۷۷ در آمریکا زندگی می کند با رمان Omega minor توانست جایزه ۱۰ هزار پوندی رمان خارجی ایندیندنت را از آن خود کند. گفتنی است این نویسنده در برابر بوش و سیاست ها او به خصوص جنگ عراق شدیداً مخالف است.

رمان اقلیت امگای وی که توسط انتشارات دالکی آرشیو پرس منتشر شده به مصائب اجتماعی و بی رحمی های قرن حاضر می پردازد.

بن جلون در آکادمی گنکور

طاهر بن جلون نویسنده مطرح الجزایری الاصل و پاتریک رمبون نویسنده نامدار فرانسوی، به عضویت هیئت داوران آکادمی گنکور درآمدند.

هفته گذشته طاهر بن جلون ۶۴ ساله و پاتریک رمبو ۶۲ ساله به ترتیب جایگزین فرانسوا نوریسیه ۸۰ ساله و دانیل بولانژه ۸۶ ساله شده اند که هر دو به علت مشکلات جسمانی از هیئت داوران آکادمی گنکور کناره گرفته بودند.

جایزه ادبی گنکور که قدمتی بیش از صد سال در فرانسه دارد، معتبرترین جایزه ادبی در جهان فرانسه زبان به شمار می آید.

طاهر بن جلون که بابت رمان شب مقدس جایزه ادبی گنکور ۱۹۸۷ را دریافت کرده است، یکی از مشهورترین نویسندگان فرانسه زبان به شمار می آید.

نیجریه و مالای به عنوان نامزد نهایی شناخته شدند. محمد نصیحو علی با داستان موالام سایل، استنلی اونجوسو کنعانی با داستان به خاطر افتخار، هنریتارو زاینز با داستان سم، گیل شیرهوت با داستان عمل جراحی و ماتیلا ماکسیم با داستان قبرستان زندگی نامزدهای نهایی این جایزه هستند.

این جایزه که برای نهمین سال برگزار می شود، به ارزش ۱۰ هزار پوند در روز هفتم جولای در انگلیس و در دانشگاه آکسفورد به نفر برتر اعطا خواهد شد.

جایزه ترجمه فرانسوی

کتاب میلان کوندرا نامزد جایزه ترجمه فرانسه شد. هفته گذشته هیئت داوران جایزه ترجمه فرانسه درحالی نامزدهای بیست و یکمین دوره خود را معرفی کرد که ما از خدا چه می خواهیم نوشته احمد کوروما ترجمه فرانک واین، دام بلا نوشته ژان اچنوز ترجمه لیندا کووردال، سولی نوشته ژان کلودایو ترجمه هوارد کورتیس، حیوونارو بیرون کنین نوشته ورونیکا اووالده ترجمه آدریانا هانتز، نام محل نوشته ژان ریکاردو ترجمه جوردن استمپ، پرده اثر میلان کوندرا با ترجمه لیندا آشر، چطور

جایزه بوکر معرفی کرد.

این جایزه که بعد از نوبل معتبرترین جایزه بین المللی در عرصه داستان نویسی به شمار می رود، در چهلمین سالگرد خود به نگرانی که پیش از این برنده جایزه بوکر شده اند اهدا می شود.

جی ام کوئیزی برنده بوکر سال ۱۹۹۹ به خاطر کتاب رسوایی، جی جی فارال برنده بوکر ۱۹۷۳ به خاطر کتاب محاصره کریشناپور، نادین گوردیمر برنده سال ۱۹۷۴ با کتاب محافظه کار، پیتر کری برنده سال ۱۹۸۸ با کتاب آسکار و لوسیندا و پت پارکر برنده سال ۱۹۹۵ به خاطر کتاب جاده شبیح نامزدهای بهترین برنده جایزه بوکر هستند.

این جایزه برای اولین بار به بهترین اثری که از سال ۱۹۶۹ برنده بوکر شده است اعطا می شود.

بوکر آفریقایی

هفته گذشته هیئت داوران جایزه داستان کوتاه بوکر آفریقایی پنج نویسنده این قاره را به عنوان نامزد نهایی خود معرفی کرد.

این درحالی است که از میان ۹۰ اثر راه یافته به این جایزه از ۱۷ کشور، پنج نویسنده از کشورهای غنا،

روی قفسه های جهان

هفته گذشته کتاب یکشنبه در تیغانی نوشته جیمز پاترسون و گابریل چاریونت در صدر جدول کتاب های پرفروش قرار گرفت.

کتاب همه حقیقت نوشته دیوید بالداجی که هفته گذشته در صدر جدول پرفروش ها قرار داشت، این هفته در سکوی دوم ایستاد. رمان بیست آرزو اثر دبی ماکومبر اثر پرفروش دیگر این هفته بود و درباره زندگی زنی به نام آن ماری است که در ۳۸ سالگی به دنبال خوشبختی می گردد. او به همراه چند زن دیگر آرزوهای تحقق نیافته خود را می نویسد و برای رسیدن به آنها سخت تلاش می کند. سرزمین نا آشنای جومپالا هیری هم که برای پنجمین بار در لیست کتاب های پرفروش هفته قرار گرفته، داستان کشمکش های عاطفی خانواده ای بنگلادشی و ساکن آمریکا را به تصویر می کشد. در این خانواده، والدین در برقراری ارتباط با فرزندان آمریکایی خود دچار مشکلات و دردهای فراوانی می شوند.

معجزه در جاده اسپیدی موتورز اثر الکساندر مک کال اسمیت همچنان می فروشد درحالی که رمان روزهای رسوایی به قلم نت گینگریچ و ویلیام آر. فورستجن در کنار فرجام خواهی جان گریشام است که برای چهاردهمین هفته متوالی در لیست کتاب های پرفروش قرار گرفته است.

کتاب داستانی بدوی اثر مجید طراد نویسنده مشهور عرب که در فرانسه زندگی می کند در کنار کتاب پنج سال از زندگی من اثر مراد قرناز شهروند ترکی نیز از کتاب های پرفروش هفته اند.

روایت اول شخص

حقیقت وحی

محمد رضا حکیمی: دین پژوه

پس از انتشار مدخل کتاب الهیات الهی و الهیات بشری توسط انتشارات دلیل ما در نمایشگاه چندی است که مجلد دوم این کتاب با زیرعنوان نظر ها در همین موسسه در حال حروفچینی است و تصور می کنم در صورت انتشار حجمی بالغ بر نهصد صفحه داشته باشد.

در این کتاب نظرات چهل و دو نفر از فیلسوفان و حکمای اسلامی (از امام صادق (ع)، کندی و ابن سینا تا علامه طباطبایی، امام خمینی (ره) و شهید مطهری) را برای اثبات حقیقت وحی در برابر عقل محض استفاده کرده ام. این کتاب در اصل اشاره ای به بنیادها و ریشه های مکتب تفکیک در طی تاریخ تفکر اسلامی است و هر کدام از این متفکران به نوعی بر حقانیت وحی تاکید ورزیده اند.

کتاب بعدی بنده عنوان 'یا کمیل' را بر خود دارد و اشاره ای است به آن فرمایش مولا امیرالمومنین علی (ع) که کمیل (یا کمیل لا تأخذ إلا عنّا تکن منّا) ای کمیل! جز از ما مگیر تا از ما باشی. در کتاب حاضر به نوعی این گفته معروف ابن سینا که با فلسفه به حقایق نمی رسیم اثبات شده است چرا که اساساً صاحب نظران عالم اسلام بر این نظر هستند که عقل ابتدا وحی را تصدیق و سپس تسلیم آن می شود.

اما اگر فرصت و امکانی باقی باشد با محمد و علی حکیمی (برادرانم) مشغول به سامان رساندن مجلدات هفتم تا دوازدهم کتاب الحیات هستم تا این کتاب به عنوان سندی در تاریخ مکتب تفکیک باقی بماند.

در مورد کتاب های تجدید چاپی نیز تاجایی که اطلاع دارم ناشر (انتشارات دلیل ما) چاپ بیست و هفتم کتاب 'خورشید مغرب' را در دست انتشار دارد.

شعرهای در راه

واهه آرمن، شاعر

پس از انتشار مجموعه شعر 'بال هایش را کنار شعرم جا گذاشت و رفت'، چندی است که آخرین مجموعه شعرم را آماده چاپ کرده ام ولی هنوز با ناشر خاصی برای انتشار آن وارد مذاکره نشده ام. این مجموعه شعر با عنوان 'پس از عبور در ناها' دربرگیرنده چیزی حدود ۷۷ شعر من است که مانند همیشه رویکردی انسانی، فلسفی و درعین حال اجتماعی دارند.

کتاب دیگری که چندی است تحویل ناشر داده ام و ظاهراً بنا به دلایل مالی هنوز منتشر نشده برگردانی است از شعرهای منتخب ارمنیان در قالب یکی از کتاب های مجموعه شعر اقوام که به سفارش پژوهشکده مردم شناسی سازمان میراث فرهنگی و گردشگری تهیه و ترجمه شده است.

در این مجموعه پس از یک مقدمه مبسوط در مورد شعر ارمنه ایران، گزیده ای از شعرهای برجسته شاعران ارمنی این جغرافیا طی یک صد سال گذشته را به فارسی ترجمه کرده ام.

این مجموعه شعر عنوان 'شال خورشید بر شانه های زمین' را بر جلد دارد و قرار است به صورت سه زبانه بومی (ارمنی)، فارسی و انگلیسی به همراه دکلمه شعرها روی لوح فشرده روانه بازار شود.

البته چند ماهی است که کار نهایی این مجموعه پایان یافته و پژوهشکده منتظر بودجه ای است تا این کتاب را به همراه دیگر مجموعه هایی که توسط همکاران و دوستان شاعر و مترجم تهیه شده منتشر کند.

معانی ۵۰ کلمه قرآن

آذرتاش آذرنوش: پژوهشگر

'معانی واقعی و دقیق ۵۰ کلمه قرآن کریم' عنوان پژوهشی است که با همکاری دانشجویان دوره کارشناسی ارشد و دکترای رشته علوم قرآنی و حدیث از آذرماه سال گذشته آغاز شده و آذرماه امسال به پایان می رسد. این کتاب شامل تعدادی کلمه قرآنی است که ما مسائل معناشناختی کلمات قرآنی را در این مقالات عرضه می کنیم، سپس به کمک تمام ترجمه های فارسی از قرن چهارم تاکنون این واژگان قرآن بررسی می کنیم و به دنبال این می گردیم که یک معنای جامع تر درباره کلمات قرآنی به جامعه عرضه کنیم.

این موضوع برای اولین بار در قالب طرحی بررسی شده و تصور می کنم مراحل بعدی می تواند به مرور انجام شود. آرزوی من این است که عامه مردم مخاطب این کتاب باشند و فقط برای یک قشر خاص نباشد. در توضیح رویکرد های این کتاب نیز باید بگویم که از نظر زبان شناسی کلمات قرآنی معنایی دارند که همیشه روشن نیستند. مادر این طرح می خواهیم ببینیم مقدار که فهم ما از واژه های قرآنی چقدر است؟

البته باید برای دریافت معانی دقیق کلمات به قاموس های تاریخی مراجعه شود، بنابراین شروع کردیم به منبع شناسی. کتاب های قاموس بشمارند و ما حدود ۱۵ قاموس را از قرن دوم تا سیزدهم انتخاب کرده ایم که این قاموس ها به زبان های مختلف هستند. بعد از منبع شناسی به روش شناسی می پردازیم؛ اینکه چگونه می شود پژوهش های معاصر را با پژوهش های کهن قرآنی درآمیخت.

ما روی کلماتی کار می کنیم که بیشتر مادی است و در شریعت و اعتقادات مانع چندانی ندارند. کار کردن روی کلمات حساسی مثل تقوا و کفر کار گسترده تری می طلبد که علاوه بر فیلولوژی، دانش های دیگری را نیز لازم دارد. البته باید بگویم که این طرح، تبدیل دانش تئوری به دانش عملی در حوزه علوم قرآنی است.

کودکی چهارده معصوم (ع)

ابراهیم حسن بیگی: داستان نویسنده

پس از انتشار دو کتاب از مجموعه 'کودکی چهارده معصوم (ع)' با عناوین 'کودکی پیامبر (ص)' و 'کودکی امام حسین (ع)' از سوی نشر منادی تربیت و توزیع آنها در نمایشگاه کتاب، هم اکنون مشغول نگارش اولین مجلد از مجموعه ۱۴ جلدی 'چهارده معصوم (ع)' با موضوع حضرت محمد (ص) هستیم.

'چهارده معصوم (ع)' طرحی است که از سوی گروه معارف اسلامی انتشارات مدرسه به جمعی از نویسندگان پیشنهاد شده و من نگارش یکی از جلد های آن را برعهده دارم.

در این کتاب داستان زندگی پیامبر اکرم (ص) را نوشته ام. این کتاب که هنوز عنوان مشخصی ندارد شرح حال زندگی پیامبر (ص) از زندگی تا زمان رحلت ایشان را دربر می گیرد.

فرهنگی برای فارسی امروز

غلامحسین صدیقی: مترجم

چندی است که کتاب 'فرهنگ زبانزدهای فارسی' را در دست چاپ دارم و تصور می کنم که پس از آن اثر دیگری از من در حوزه فرهنگی پژوهی و زبان شناسی فرهنگی برای شناخت زبان فارسی معاصر روانه بازار شود.

در این کتاب ضمن توضیح تفاوت های ساختاری میان ضرب المثل و زبانزد سعی داشته ام تا میان جمله های پر کاربرد زبان فارسی امروز نظیر 'بنای عمر شما باشد'، 'دستان درد نکند'، 'دست مریزاد' و 'ضرب المثل ها تفکیک قائل شوم تا مشخص شود که هر کدام از زبانزدها در چه موقعیت و وضعیتی به کار می روند.

در این فرهنگ، چیزی حدود پنج هزار زبانزد از میان گفتارها، متون و اصطلاحات کوچک و بازار استخراج و بر اساس حروف الفبایی، مدخل بندی شده است.

علاوه بر کتاب حاضر، برگردانی نیز از کتاب مهم جورج سارتن دانشمند برجسته تاریخ علم را با عنوان 'گفتارهایی در تاریخ علم'

به فارسی برگردانده ام، البته هنوز با ناشر خاصی درباره این کتاب وارد مذاکره نشده ام.

سارتن در کتاب حاضر به مانند آثار پیشین وجهی دیگر از تاریخ علم را به مخاطب می نماید و مباحثی در حوزه ضرورت ها و نیازهای جامعه بشری به تاریخ علم، مشکلات و معضلات تدریس و تحقیق در تاریخ علم و... را مطرح می کند. البته بنده پیش تر نیز کتاب 'مقدمه بر تاریخ علم' این نویسنده را به فارسی ترجمه کرده بودم. این کتاب فعلاً در مرحله غلط گیری است و سعی دارم تاجایی که ممکن است آن را به شکلی منقح و پاکیزه تحویل یکی از ناشران دوست بدهم.

محمد رضا حکیمی

آذرتاش آذرنوش

در فرصت باقیمانده سرگرم ویراست جدید کتاب 'فرهنگ فارسی اعلام هستم' و با افزودن حدود هزار مدخل به چهارده هزار مدخل پیشین، ویراست قبلی این اثر را نیز ویرایش کرده ام. کتاب حاضر فعلاً در مرحله حروفچینی است و امیدوارم در آینده ای نه چندان دور از سوی انتشارات فرهنگ معاصر روانه بازار شود.

متون نجومی

رحیم رضانزاده ملک: نسخه پژوه

تعدادی از نسخ تنقیح، تصحیح و تعلیق شده چند کتاب و رساله که سال هادر قفسه کتاب های آماده برای عرضه، انتظار می کشیدند، در مرحله حروفچینی است.

یکی از این کتب و رسالات، کتاب 'گیهان شناخت' تألیف عین الزمان حسن بن علی بن محمد بن ابراهیم بن احمد ابوعلی قطان مروزی است. موضوع کتاب گیهان شناخت، دانش نجوم، یا در واقع 'هیئت' بطلمیوسی است که به سال های ۴۹۸-۵۰۰ هجری قمری، در ناحیه مرو، تألیف شده و سامان یافته است.

از کتاب گیهان شناخت، فقط یک نسخه دستنوشته که به سال ۵۸۶ هجری قمری استکتاب شده، در دست است.

ضمن کتب و رسائل تألیف شده در زمینه نجوم و تنجیم و تقویم، رساله ای است با عنوان 'پانزده باب در مدخل نجوم' که به سال ۵۰۷ هجری قمری، توسط فاضلی به اسم کیخسرو شیرازی صورت وجودی یافته است. این رساله را که ممکن است فصل اول از یک زیچ بوده باشد، ابوبکر مطهر جمالی یزدی، به سال ۵۸۶ هجری قمری، در کتاب 'فرخ نامه جمالی' نیز نقل کرده است.

رساله 'پانزده باب در مدخل نجوم' در پانزده باب نسبتاً کوتاه، به منظور کمک به فهم و درک مطالب یک کتابچه تقویم سالانه که علاوه بر مطابقت چندگونه گاهشماری، مختصات اجرام سماوی را نیز شامل می شود، سامان یافته است. مولف این رساله کوشیده است با زبانی تقریباً ساده، نحوه یافتن پاسخ سوالات تنجیمی بر اساس موقعیت سیارات نسبت به هم و هم نسبت به ثوابت را توضیح داده و جوینده را راهنمایی کند.

رساله 'پانزده باب در مدخل نجوم' را چنان که امکانات من و نسخ دستنوشته آن رساله اقتضا می کرد، به صورتی قابل درک و فهم، سامان داده ام. در ادبیات نجومی و تقویمی و تنجیمی فارسی، رساله ای با عنوان 'سی فصل در معرفت تقویم' که تألیف آن رایه خواجه نصیرالدین طوسی نسبت می دهند وجود دارد. این رساله تا پیش از انقلاب مشروطه ایران و آشنایی نسبتاً وسیع ایرانیان با هیئت کپرنیکی، به عنوان یک کتاب درسی، همراه با خلاصه الحساب شیخ بهایی و هیئت فارسی قوشچی، استکتاب و چاپ می شد.

رساله 'سی فصل در معرفت تقویم'، به سال ۶۸۷ هجری قمری، یا چند سالی پیش از آن تألیف شده است در این صورت، نسبت دادن تألیف آن به خواجه نصیرالدین طوسی، جای تامل دارد. از رساله سی فصل در معرفت تقویم، حدود ۵۰ نسخه دستنوشته سراغ کرده ام که در کتابخانه های عمومی و مجموعه های خصوصی، در سراسر دنیا پراکنده شده اند. قدیمی ترین نسخه شناخته شده از رساله سی فصل در معرفت تقویم، به سال ۷۲۳ هجری قمری استکتاب شده است.

رساله سی فصل در معرفت تقویم را بر اساس سه نسخه کهن از این رساله، سامان داده ام.